

วิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ ศึกษากรณีเรือนจำกลางนครปฐม

โดย
นางสาวสมพิศ ปิ่นตบแต่ง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ ศึกษากรณีเรือนจำกลางนครปฐม

โดย

นางสาวสมพิศ ปิ่นตบแต่ง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**LIFESTYLE OF MALE HOMOSEXUAL IN PRISON CASE STUDY
NAKHON PATHOM CENTRAL PRISON**

**By
Sompit Pintobtang**

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2011

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “วิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ ศึกษากรณีเรือนจำกลางนครปฐม” เสนอโดย นางสาวสมพิศ ปันตบแต่ง เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ ภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปานใจ ธารทัศนวงศ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
อาจารย์ ดร. ชีรพงษ์ บัวหล้า

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. สวรรยา ชื้อล้อม)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ชีรพงษ์ บัวหล้า)
...../...../.....

51601340 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : วิธีชีวิตของกลุ่มชายรักชาย\ เรือนจำ\ ผู้ต้องขัง

สมพิศ ปันตบแต่ง : วิธีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ ศึกษากรณีเรือนจำกลาง นครปฐม. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อ.ดร. ชีรพงษ์ บัวหล้า. 92 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบวิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ 2) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความสัมพันธ์กันที่ผู้สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ 3) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมผู้สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ ซึ่งมีขอบเขตในการศึกษา เฉพาะกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ ศึกษากรณี เรือนจำกลางนครปฐม โดยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิจัยเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มตัวอย่างผู้ต้องขังจำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มตัวอย่าง 5 คน ประกอบไปด้วยอายุ 25 ปี 27 ปี 30 ปี 33 ปี และ 43 ปี โดยมีจำนวน 2 คนที่ต้องโทษจำคุกตามพระราชบัญญัติยาเสพติด ระหว่างโทษจำคุก 2 ปี 6 เดือน ส่วนอีก 3 คน ต้องโทษจำคุกตามคดีความผิดต่อทรัพย์ โดย ถูกระวางโทษจำคุก 3 ปี 4 ปี 6 เดือน และ 5 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 คน มีภูมิลำเนาอยู่ภายในจังหวัดนครปฐม ทั้งหมดมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยจบการศึกษาระดับประถมศึกษา 1 คน จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 คน จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1 คน

วิถีชีวิตของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 คน โดยส่วนใหญ่เป็นไปตามระเบียบของกรมราชทัณฑ์ ด้านกระบวนการสร้างความสัมพันธ์กันที่ผู้สาวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเกิดจากการชักชวนของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ เกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมกันเอง และเกิดจากความชอบที่ติดตัวมา เพราะเคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันมาก่อน

ด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัญหาทะเลาะวิวาทแย่งชิงคนรัก ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ปัญหาการปกครองดูแล ซึ่งปัญหาทั้งหมดเกิดจากการที่เรือนจำไม่สามารถจัดสรรที่อยู่เป็นส่วนตัวให้แก่กลุ่มตัวอย่างได้ และไม่สามารถจำแนกได้ว่าผู้ใดมีพฤติกรรมชายรักชายชนิดแอบแฝงได้

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2554
ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

51601340 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORDS : WAY OF LIFE\SAMPLE HOMOSEXUAL MALE\PRISON\PRISONER

SOMPIT PINTOBTANG : LIFESTYLE OF MALE HOMOSEXUAL IN PRISON
CASE STUDY NAKHON PATHOM CENTRAL PRISON. INDEPENDENT STUDY ADVISORS :
THIRAPHONG BUALAR, Ph. D. 92 pp.

This research aims to study: 1) the way of life of male homosexuals in prison, 2) the process of creating male sexual relationships in prison, and 3) problems stemming from sexual male homosexual relationships in prison. For this qualitative study, data were gathered from relevant documents and in-depth interviews with a sample group consisting of five male homosexual inmates at the Nakhon Pathom Central Prison.

The five inmates were aged 25, 27, 30, 33, and 43. Two were sentenced to two years and six months in prison for drug offenses, while three were sentenced to three years, four years and six months, and five years, respectively, for offences against property. The five participant inmates, all of whom come from Nakhon Pathom, were educated to a standard lower than the Bachelor's Degree: one had completed primary school, three had completed junior high school, and one had been awarded a vocational certificate.

Their daily routines were in accordance with the established rules and regulations of the Department of Corrections. Sexual relationships were found to have been created by way of persuasion, imitation, innate preferences, and previous experience prior to prosecution.

Many problems were identified among the participating inmates. These included love-related quarrels, sexually transmitted diseases, and problems with administration. All the difficulties were due to that fact that the sample group did not have separate rooms and their hidden homosexual orientation had not been properly identified.

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature.....

Independent Study Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก อาจารย์ ดร. ชีรพงษ์ บัวหล้า ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และกรุณาให้คำแนะนำในการดำเนินการการค้นคว้าอิสระอย่างเป็นระบบตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สวรรยา ชื้อเลื่อม และอาจารย์ ดร. วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีคุณค่าให้เกิดริเป็นประธานกรรมการ และกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ตลอดจนให้คำชี้แนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครปฐม และข้าราชการเรือนจำกลางนครปฐม ที่เกี่ยวข้อง ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และขอขอบใจผู้ต้องขังชายเรือนจำกลางนครปฐม ที่สละเวลาและให้ความร่วมมือให้สัมภาษณ์ ทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ พี่ชาย และพี่สาว ที่คอยห่วงใยเป็นกำลังใจพร้อมกับสนับสนุน ให้กับผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
ความเป็นมาและนิยามชายรักชาย.....	5
คำศัพท์ต่างๆ เกี่ยวกับชายรักเพศเดียวกัน	11
แนวคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศและการเบี่ยงเบนทางเพศ	18
แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศ.....	25
แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเบี่ยงเบนทางเพศโดยใช้เรือนจำ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
วิธีการศึกษา	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การนำเสนอผลการศึกษา.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ.....	45
วิถีชีวิตหรือรูปแบบการใช้ชีวิตในเรือนจำของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรัก	
ชายในเรือนจำกลางนครปฐม	46

บทที่	หน้า
กระบวนการเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรม ชายรักชายในเรือนจำนครปฐม	52
สภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมฉันท์คู่สาวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรัก ชายรักชายในเรือนจำ.....	56
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	60
อภิปรายผลการวิจัย.....	62
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	70
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	71
ภาคผนวก ข พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479	75
ประวัติผู้วิจัย	92

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมไทย พฤติกรรมรักร่วมเพศได้รับความสนใจจากคนในสังคมทั่วไปอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นประชาชนหรือนักวิชาการสาขาต่างๆ ก็ตาม นักวิชาการทั้งหลายต่างพยายามที่จะศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศและผู้รักร่วมเพศ โดยวิธีการที่คาดว่าจะได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตามนับว่าเป็นการยากอย่างยิ่ง ที่จะศึกษาให้เข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและลักษณะต่างๆ ของบุคคลรักร่วมเพศตามความเป็นจริง เนื่องจากผู้รักร่วมเพศไม่กล้าแสดงตัวและไม่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ภายใต้แบบแผนการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมย่อยที่สังกัดอยู่ กลุ่มรักเพศเดียวกัน ก็เป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อยกลุ่มหนึ่งในสังคมซึ่งมีบรรทัดฐาน ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนวิถีชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มและการมีความพึงพอใจทางเพศ (Sexual Preference) แตกต่างจากคนส่วนใหญ่ในสังคมภายใต้โครงสร้างการแบ่งแยกเพศออกเป็น 2 เพศ คือ เพศชายกับเพศหญิงนั้น ได้ทำให้คนกลุ่มนี้เป็นผู้เบี่ยงเบน พวกเขาเหล่านี้จึงต้องถูกประณามและต่อต้านในหลายลักษณะ เช่น ถูกรังเกียจเหยียดหยาม การเลียมการสมาคม ถูกวางเฉยหรือได้รับการเวทนาสงสารว่าผิดปกติ เป็นต้น (บงกชมาศ เอกเอี่ยม 2532 : 8) แม้ว่ากลุ่มคนรักร่วมเพศจะถือว่าเป็นเรื่องปกติที่แต่ละคนจะเลือกวิถีชีวิตทางเพศ ให้ความสำคัญมากขึ้นในการสร้างควมมีตัวตนหรือเปิดพื้นที่ทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ ละครทีวี หนังสือพิมพ์ หนังสือการ์ตูนของกลุ่มรักร่วมเพศ แต่ภาพของกลุ่มชายรักร่วมเพศที่ถูกนำเสนอในสื่อต่างๆ ส่วนใหญ่ได้รับการยอมรับจากทางสังคมเพียงบางแง่มุมเท่านั้น เช่น มักมีบุคลิกที่น่าขบขัน เป็นตัวตลก สำส่อน ให้ความสำคัญมาให้ได้มาซึ่งความรักของตน และจากการศึกษาของกินเซย์ ได้ศึกษาเด็กผู้ชายวัยรุ่นในวัยศึกษาเล่าเรียนระดับมัธยมศึกษาพบว่าเด็กชายในช่วงอายุไม่เกิน 19 ปี มีประสบการณ์เป็นพวกรักร่วมเพศประมาณร้อยละ 30 ในชั้นมัธยมต้น และร้อยละ 45 ในชั้นมัธยมปลาย อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมแบบรักร่วมเพศนี้อาจเป็นแบบชั่วคราว เช่น เกิดในช่วงที่มีการพัฒนาทางบุคลิกภาพตามปกติ คือเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นแล้วระยะเวลาหนึ่งพฤติกรรมดังกล่าว ก็ค่อยๆ หายไป หรือบางทีอาจเกิดในบางสภาวะ เช่น เมื่ออยู่ในหอพักโรงเรียนประจำ ค่ายทหาร เรือนจำ เป็นต้น (Kinsey and others, อ้างถึงในนงลักษณ์ เอมประดิษฐ์ 2535 : 20)

สังคมของผู้ต้องขังในเรือนจำก็เป็นอีกสังคมหนึ่งที่มีความซับซ้อน มีความแตกต่างจากสังคมโดยทั่วไปมีลักษณะเฉพาะทั้งวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ หรือพฤติกรรม สังคมของผู้ต้องขังประกอบด้วย ผู้ต้องขังจำนวนเป็นร้อยเป็นพันมาอยู่รวมกันในพื้นที่เดียวกัน กินด้วยกันทำงานด้วยกัน อาศัยอยู่สถานที่เดียวกันเป็นเวลานาน วัฒนธรรมของผู้ต้องขังจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขังตั้งแต่แรกเข้าเรือนจำไปจนถึงเมื่อพ้นโทษกลับเข้าสู่สังคมภายนอก การที่ผู้ต้องขังอยู่รวมกันเป็นเวลานานทำให้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมและแบบแผนความประพฤติที่ต่อต้านสังคมให้แก่กันได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ที่จะต้องให้การอบรมแก้ไขผู้ต้องขังเหล่านี้ให้กลับสู่สังคมโดยไม่เกิดปัญหาแก่ชุมชนต่อไป พฤติกรรมซึ่งมักจะสร้างปัญหาความวุ่นวายในเรือนจำเสมอ โดยเฉพาะผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศกลุ่มผู้ถูกระงับที่ภายในเรือนจำมีศัพท์เฉพาะเรียกว่า "น้อง" จะมีอิทธิพลด้านจิตใจต่อผู้ต้องขังชายอื่น เกิดค่านิยมที่ขัดต่อระเบียบวินัยเรือนจำ เช่น การลัก การตกแต่งอวัยวะเพศ ปัญหาการทะเลาะวิวาทที่เกิดจากความหึง ปัญหาการลักขโมยของผู้ต้องขังอื่น การพึ่งพาญาติที่อยู่ภายนอกเกินกว่าความจำเป็น ปัญหาด้านหนี้สิน พ่อค้าเถื่อน และที่สำคัญคือปัญหาการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งจากสถิติที่ได้มาจากการรายงานประจำเดือน พฤศจิกายน 2553 ของสถานพยาบาล เรือนจำกลางนครปฐมมีจำนวนถึง 24 คน และจากข้อมูลฝ่ายทัณฑะปฏิบัติ เรือนจำกลางนครปฐม ในเรื่องปัญหาผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยเรือนจำ โดยเฉพาะข้อหาทำร้ายร่างกายมีจำนวนถึง 55 ครั้ง ตั้งแต่เดือนมกราคม – พฤศจิกายน 2553 ซึ่งผู้ต้องขังเมื่อได้รับการตัดสินจากศาลให้ต้องรับโทษตามความผิดแล้ว ในกระบวนการราชทัณฑ์จะต้องจัดจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อประโยชน์ในด้านความมั่นคง ด้านการฝึกอาชีพ ด้านการอบรมแก้ไขซึ่งการมีรกร่วมเพศก็เป็นข้อมูลที่ใช้ในการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังด้วยประการหนึ่ง

ตารางที่ 1 แสดงสถิติข้อมูลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครปฐม

ปี	จำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด (ชาย)	จำนวนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรกร่วมเพศ
พ.ศ. 2548	1907	18
พ.ศ. 2549	1815	21
พ.ศ. 2550	2285	24
พ.ศ. 2551	1844	26
พ.ศ. 2552	2589	80

ที่มา: เรือนจำกลางนครปฐม, “รายงานการประชุมคณะกรรมการจำแนกผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครปฐม,” 2548-2552. (อัคราณา)

ซึ่งจากสถิติข้อมูลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของเรือนจำกลางนครปฐม แสดงให้เห็นว่า สังคมของผู้ต้องขังนั้น มีผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ รวมอยู่ด้วย จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะว่าการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้ต้องขังในเมืองไทย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาทางด้านจิตวิทยาหรือสังคมวิทยา โดยทำการเก็บข้อมูลแบบเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามกับผู้ต้องขัง แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ ส่วนการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการทางมานุษยวิทยาในการศึกษาสังคมของผู้ต้องขัง ยังไม่ค่อยมีการศึกษามากนัก ท่ามกลางความหลากหลายและความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในเรื่องพฤติกรรมของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะในเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิต ของกลุ่มชายรักชายกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาว ตลอดจนสภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมดังกล่าว เช่น ปัญหาการทะเลาะวิวาทในเรือนจำ ปัญหาโรคติดต่อที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังชายด้วยกัน และปัญหาความเป็นอยู่ การใช้ชีวิตของผู้ต้องขังภายในเรือนจำ เป็นต้น ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวไปใช้ในการแก้ไขปัญหา อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้ชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ
2. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมคู่สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ

3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาถึงวิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ ศึกษากรณี เรือนจำกลางนครปฐม ศึกษาแบบการใช้ชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำและสภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมคู่สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ ภายใต้หลักการของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ และมีความสมัครใจในการให้ข้อมูล จำนวน 5 คน จากแบบสอบถามความสมัครใจของผู้ต้องขัง ตามหนังสือสั่งการกรมราชทัณฑ์ เรื่องความสมัครใจในการให้สัมภาษณ์ ถ่ายภาพ เข้าร่วมกิจกรรม จากจำนวนผู้ต้องขังตามมติคณะกรรมการการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครปฐมจำนวน 80 คน ที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำกลางนครปฐม

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เปิดเผยให้เห็นรูปแบบการใช้ชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ
2. ทำให้ทราบถึงกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ
3. นำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างชายรักชายในเรือนจำ
4. เป็นประโยชน์ต่อเรือนจำและกรมราชทัณฑ์ในการหาโปรแกรมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายโดยเฉพาะ
5. เป็นประโยชน์ต่อเรือนจำและกรมราชทัณฑ์ ในด้านการบริหารจัดการ ในการวางมาตรการการควบคุมและการจัดระดับการควบคุมผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังอยู่ในระเบียบวินัยของเรือนจำ
6. เป็นประโยชน์ต่อเรือนจำและกรมราชทัณฑ์ ในการจัดหาสถานที่และรูปแบบการควบคุมผู้ต้องขังกลุ่มนี้ ให้เป็นการเฉพาะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในการปกครองของเรือนจำ

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

วิถีชีวิต หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิต กิจกรรมประจำวัน กิจกรรมเพศสัมพันธ์ การใช้ชีวิตของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

กลุ่มชายรักชาย หมายถึง กลุ่มผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

เรือนจำ หมายถึง ที่ซึ่งใช้ควบคุมกักขัง กับทั้งสิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกัน และให้หมายความรวมถึงที่อื่นใดที่รัฐมนตรีได้กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าอาณาเขตไว้ชัดเจนในที่นี้หมายถึง เรือนจำกลางนครปฐม ตั้งอยู่ที่ ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีอำนาจการควบคุมผู้ต้องขังตามคำพิพากษาของศาลโดยมีกำหนดโทษไม่เกิน 20 ปี

ผู้ต้องขัง หมายถึง บุคคลซึ่งกระทำความผิดได้ถูกศาลพิพากษาลงโทษให้จำคุกและในที่นี้ให้รวมถึงนักโทษเด็ดขาด ผู้ต้องกักกัน คนต้องขังและคนฝากขัง ที่ถูกควบคุมตัวไว้ในเรือนจำกลางนครปฐม ตามคำสั่งศาลและตามหมายขัง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชาย ที่มีสภาพสิ่งแวดล้อมความเป็นอยู่ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ตลอดจนมีบริเวณขอบเขตพื้นที่จำกัดนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างฐานความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถเข้าถึงตัวตนของชายรักชาย โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ครอบคลุม ตั้งแต่ความเป็นมาของชายรักเพศเดียวกันในสังคมไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ไปถึงการนิยามกลุ่มชายรักเพศเดียวกัน และปรัชญาแนวคิดพื้นฐานในการศึกษาวิถีชีวิต ความสัมพันธ์ของกลุ่มชายรักชาย มีรายละเอียดดังนี้

1. ความเป็นมาและนิยามชายรักชาย
2. คำศัพท์ต่างๆ เกี่ยวกับชายรักเพศเดียวกัน
3. แนวคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศและการเบี่ยงเบนทางเพศ
4. แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศ
5. แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเบี่ยงเบนทางเพศโดยใช้เรือนจำ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความเป็นมาและนิยามชายรักชาย

บุคคลที่มีรสนิยมทางเพศรักในเพศเดียวกัน มีปรากฏการณ์อยู่ทั่วทุกพื้นที่ในโลกนี้ ความเป็นมาและมีวิวัฒนาการมาอย่างไรไม่มีหลักฐานปรากฏที่ชัดเจน เพราะพฤติกรรมรักร่วมเพศเดียวกัน เป็นสิ่งที่ต้องปิดบังซ่อนเร้นไว้ เนื่องจากถูกสังคมของผู้ชายและผู้หญิงรักต่างเพศตีตราว่าเป็นพฤติกรรมทางเพศที่ผิดไปจากลักษณะที่คนทั่วไปประพฤติปฏิบัติ ซึ่งรสนิยมรักเพศเดียวกันอาจเกิดขึ้นได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง แต่พบในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง สัดส่วนประมาณ 3 ต่อ 1 แม้แต่ในสัตว์เกือบทุกชนิดพบพฤติกรรมทางเพศระหว่างเพศเดียวกัน เช่น ลิง โดยลิงตัวผู้ลูบไล้ขนให้กันและกัน การสำรวจอวัยวะเพศ การขึ้นจี๋คร่อมกัน การสำเร็จความใคร่ให้กันและกันการใช้นิ้วสอดเข้าไปในทวารหนัก การโหม่งทำให้เกิดความรู้สึกทางเพศและการใช้ปากกับอวัยวะเพศ (สุวัทนา อารีพรรค 2537 : 56) ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอก้าวถึงประวัติความเป็นมาของชายรักชายทั้งในสังคมต่างประเทศและสังคมไทย ดังนี้

1.1 เรื่องของชายรักชายในสังคมต่างประเทศ

บุคคลรักเพศเดียวกันมีมาตั้งแต่สมัยโบราณก่อนประวัติศาสตร์พฤติกรรมทางเพศระหว่างชายสมสู่กับชายที่ปรากฏหลักฐานเป็นภาพเขียนตามผนังถ้ำต่างๆ หรือภาพแกะสลักแผ่นโลหะในยุคอียิปต์ กรีกและโรมัน ความประพฤติของผู้ชายรักเพศเดียวกันทำกันอย่างเปิดเผย เป็นต้น ความเชื่อและทัศนคติของสังคมในแต่ละยุคสมัยต่อพฤติกรรมรักเพศเดียว (สุวัทนา อารีพรพร 2524 : 381) “ในยุคกรีกและโรมันไม่เพียงแต่ถือว่าเป็นของธรรมดาเท่านั้นยังถือเป็นการแสดงความรักที่สูงส่งกว่าธรรมดา บุคคลชั้นปัญญาชนหรือชนชั้นสูงในสังคมเท่านั้นที่มีสิทธิ์หรือจะมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันได้และยังเชื่อว่าเป็นความประเทืองปัญญาอีกด้วย” ชาวโรมันยกย่องบุคคลที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันว่าเป็นบุคคลที่กล้าหาญและเข้มแข็ง เพลโตได้กล่าวสนับสนุนความสัมพันธ์ของบุคคลเพศเดียวกันว่าเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงความเข้มแข็งของลูกผู้ชาย (อุดมศิลป์ แสงศรีนาม 2528 : 98) สมัยโรมันผู้ชายรักผู้ชายเป็นเรื่องปกติธรรมดาถือกันว่ารักระหว่างผู้ชายด้วยกันเป็นรักที่บริสุทธิ์และอมตะ ไม่ถือว่าพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน เป็นเรื่องน่าอับอายสมัยกรีกมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับผู้ชายรักเพศเดียวกันว่า ความรักของเอเดรียนที่มีต่อแอนดริอุส ซึ่งเป็นชายทั้งคู่ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างของความรักที่มั่นคง (จุฑามาศ ศรีพิชิต 2539 : 63)

สมัยต่อมายุคเฟื่องฟูของศาสนาคริสต์ ในยุคนี้ผู้คนมีทัศนคติต่อกลุ่มคนรักเพศเดียวกันเปลี่ยนไปโดยถือว่าการรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องผิดปกติ และเป็นความชั่วบาปทำลายศีลธรรมอันดี เป็นเรื่องต้องห้ามและประณามการสมสู่ระหว่างผู้ชายว่าเป็นความผิดมหันต์ที่ฝืนธรรมชาติ ในกลางศตวรรษที่ 4 จักรพรรดิคอนสแตนตินแห่งกรุงโรม รับคริสต์ศาสนามาเป็นศาสนาของรัฐ การยอมรับศาสนาคริสต์เป็นศาสนาประจำจักรวรรดิ เป็นการสืบทอดความคิดที่ว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นความเสื่อมเสียและถือว่าผิดอาญาร้ายแรง ชายใดประพฤติต้องถูกลงโทษด้วยการเผาไฟทั้งเป็น ต่อมาพระเจ้าวาเลนติเนียน ทรงประกาศเกี่ยวกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันว่า “We cannot tolerate that our scared Rome, mother of all virtues, is any longer sailed by the sin of homosexuality” หมายถึง กรุงโรมอันศักดิ์สิทธิ์จะย่อยยับด้วยบาปของผู้มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เป็นอยู่ ในคัมภีร์พันธสัญญาใหม่อนตอนที่ว่าด้วยจดหมายของอาจารย์เปาโล ได้กล่าวว่าการสมสู่กับคนเพศเดียวกันเป็นการกระทำเพื่อความสำเร็จความใคร่ระหว่างผู้ชายกับผู้ชายด้วยกันเป็นความชั่วและน่าอับอาย บุคคลที่มีพฤติกรรมเช่นนั้นจึงต้องรับโทษแห่งการกระทำนั้น (พจนานุกรม 2547 : 54)

ในอดีตสังคมตะวันตกแถบยุโรป อังกฤษ ได้มีการตรากฎหมายการสมสู่ระหว่างผู้ชายให้เป็นความผิดต้องโทษ ซึ่งก่อให้เกิดความกดดันของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันส่งผลให้มีการเรียกร้องว่าเป็นสิทธิส่วนตัว ด้วยเหตุผลนี้ไม่ควรห้ามความพอใจและความสุขส่วนตัว ในปัจจุบัน

ทัศนคติของสังคมต่อกลุ่มคนรักเพศเดียวกันมีความแตกต่างกันไป ซึ่งสาขาวิชาจิตแพทย์มีความโน้มเอียง จะคิดว่าความประพฤตินี้เป็นความพอใจส่วนตัวของแต่ละคน ไม่ใช่ความผิดปกติทางเพศ ดังประกาศขององค์การอนามัยโลก ได้กล่าวถึงการเป็นรักเพศเดียวกันไว้ในการจำแนกโรคสากลครั้งที่ 9 ว่า รักเพศเดียวกัน หมายถึง การที่บุคคลมีความพึงพอใจทางเพศกับคนที่มีเพศเดียวกันคนเดียวหรือส่วนใหญ่ โดยที่อาจจะมิหรือมีความสัมพันธ์ทางกายต่อกัน และการจะวินิจฉัยว่าบุคคลใดเป็นรักเพศเดียวกันนั้นไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าเป็นความผิดปกติทางจิต

นอกจากนี้มีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลรักเพศเดียวกันของ Ford และ Beach ศึกษาสังคม 76 แห่ง พบว่าร้อยละ 64 ยอมรับบุคคลที่มีรสนิยมเพศเดียวกันว่าเป็นเรื่องปกติ ส่วนอีกร้อยละ 36 แม้จะไม่ยอมรับ แต่ก็มิมีผู้นิยมกระทำกัน Hoch and Zubin ศึกษาวัฒนธรรมของชนชาติต่างๆ 195 แห่ง พบว่ามีเพียงร้อยละ 14 ที่ไม่ยอมรับผู้ชายรักเพศเดียวกัน และ ร้อยละ 11 ไม่ยอมรับผู้หญิงรักเพศเดียวกัน นักมานุษยวิทยา George Devereux และ Ruth Benedict พบว่า มีการปฏิบัติรักเพศเดียวกันในพิธีทางศาสนาของชนเผ่าอินเดียนแดงในทวีปอเมริกาเหนือหลายเผ่า (สุวัทนา อารีพรค 2524 : 43) ระหว่าง ค.ศ. 1860 – 1934 เป็นเวลากว่าครึ่งศตวรรษ ที่ประเทศเยอรมันเป็นศูนย์กลางของการรณรงค์ต่อสู้เพื่อสิทธิของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน นายแพทย์ Bankert ชาวฮังการีเป็นผู้บัญญัติศัพท์ Homosexual ซึ่งหมายถึง “เพศที่สาม” คือ มีจิตใจของผู้หญิงอยู่ในร่างกายผู้ชาย หรือมีจิตใจของผู้ชายอยู่ในร่างกายผู้หญิง และ Hirschfeld เป็นผู้ก่อตั้งองค์กรเพื่อเรียกร้องสิทธิของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันขึ้นในปี ค.ศ. 1897 รวมทั้งก่อตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ทางเพศขึ้นในปี ค.ศ. 1919 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศทางด้านชีววิทยามานุษยวิทยา สถิติ และชาติพันธุ์

การวิจัยของ Kinsey ในสหรัฐอเมริกา ค.ศ. 1948 พบว่าประชากรเพียงครึ่งเดียวเท่านั้นที่มีเพศสัมพันธ์เฉพาะกับเพศตรงกันข้าม ผู้ชายจำนวนร้อยละ 37 และผู้หญิงอย่างน้อยร้อยละ 13 มีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันถึงขนาดมีความสุขสุดยอด ในระหว่างวัยรุ่นถึงวัยชรา นอกจากนี้ยังมีผู้ชายอีกร้อยละ 13 และผู้หญิงอีกร้อยละ 8 ที่ความรู้สึกเข้าใจเมื่อเห็นบุคคลเพศเดียวกัน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีเพศสัมพันธ์ด้วยก็ตาม กลุ่มคนรักเพศเดียวกันมิได้มีพฤติกรรมเหมือนกันหมด แต่มีลักษณะแตกต่างกันมาก ตั้งแต่แยกตัวเด่นอยู่คนเดียวจนกระทั่งอยู่รวมกันเป็นกลุ่มมั่นคงอยู่กับคู่ของตนเป็นระยะเวลานานจนกระทั่งเปลี่ยนคู่ไปเรื่อยๆ และมีความสัมพันธ์อย่างฉาบฉวย จนกระทั่งมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง สังคมมักคาดเดาว่าผู้ชายรักเพศเดียวกันจะต้องมีลักษณะกระเดียดมาทางผู้หญิง หรือผู้หญิงก็มีลักษณะคล้ายผู้ชาย แต่ความจริงแล้วไม่มีลักษณะภายนอกใดๆ ที่จะบ่งบอกว่า ใครนิยมเรื่องเพศแบบนี้

จะเห็นว่าข้อมูลเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกัน โดยเฉพาะผู้ชายกับผู้ชายในสังคมตะวันตก ถูกกล่าวถึงทั้งในด้านบวกและด้านลบ เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย โดยมีอิทธิพลของผู้นำ

และศาสนาความเชื่อได้สร้างความแปลกแยกและความผิดปกติให้กับชายรักเพศเดียวกันมาตลอด จนถึงยุคประชาธิปไตยเฟื่องฟูและเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นกระแสหลักในสังคม จึงมีกลุ่มคนรักเพศเดียวกันเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียมให้กับตนเอง

กล่าวโดยสรุปว่าเรื่องชายรักชายในสังคมต่างประเทศ พบว่าพฤติกรรมชายรักชาย มีอยู่ทุกที่ในโลกนี้ และที่สำคัญได้เกิดพฤติกรรมแบบนี้ขึ้นมาช้านาน ซึ่งยังไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัดว่าพฤติกรรมชายรักชายเกิดขึ้นมาเมื่อใด แต่ที่พบในสังคมต่างประเทศว่าพฤติกรรมชายรักชาย มีมาตั้งแต่สมัยโบราณก่อนประวัติศาสตร์ มีหลักฐานเป็นภาพเขียนตามผนังถ้ำ ภาพแกะสลักแผ่นโลหะ ต่อมาในยุคอียิปต์ กรีก และโรมัน ผู้ชายที่มีพฤติกรรมชายรักชาย ถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา และเป็นความรักที่บริสุทธิ์ อมตะ ซึ่งต่อมายุคของศาสนาคริสต์เฟื่องฟู ความคิดในเรื่องพฤติกรรมชายรักชายได้เปลี่ยนแปลงไป จากรักที่บริสุทธิ์ เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมแบบชายรักชาย เป็นเรื่องผิดปกติ เป็นสิ่งชั่วบาป ทำลายศีลธรรม ในอดีตสังคมตะวันตก ได้มีการออกกฎหมาย การสมสู่ระหว่างชายรักชาย ว่าเป็นความผิด ทำให้บุคคลที่มีพฤติกรรมแบบชายรักชายมีความไม่พอใจ จึงเกิดการเรียกร้องสิทธิส่วนตัว และในปัจจุบันได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชายรักชาย โดยเฉพาะในสังคมตะวันตก จะพบว่ามีการกล่าวถึง พฤติกรรมชายรักชาย เป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ การวิจัยพบว่าการเปลี่ยนแนวความคิดพฤติกรรมรักร่วมเพศจะเป็นด้านบวกหรือลบนั้น เกิดจากการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยนิยม และอิทธิพลของผู้นำ และศาสนาความเชื่อในแต่ละยุคสมัย ที่กลุ่มบุคคลมีความเชื่อศรัทธาสูงสุด จนถึงยุคประชาธิปไตยเฟื่องฟู บุคคลจึงมีแนวความคิดเรื่องของสิทธิมนุษยชน เป็นกระแสหลักของสังคม ทำให้มีการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ และความเท่าเทียมให้กับตน

1.2 เรื่องของชายรักเพศเดียวกันในสังคมไทย

ชายรักเพศเดียวกันเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อใด ในสังคมไทยไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์บันทึกไว้อย่างแน่นอน แต่มีบันทึกถึงพฤติกรรมรักเพศเดียวกันปรากฏอยู่ในพุทธชาดก และในพระไตรปิฎกไทย ได้เรียก “กะเทย” ว่า “บันเดาะ” หรือ “บันเตาะกะ” หมายถึงชายที่มีราคะจัด ชอบประพฤตินอกกริตาในการเสพงามและยั่ววนชายด้วยกัน ชายที่มีพฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นข้อห้ามไม่ยินยอมให้บวช (พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย 2539 : 101) คำว่า “กะเทย” ยังพบในกฎหมายตราสามดวง ในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์มีการระบุถึงบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ไม่ใช่เพศชายและเพศหญิงว่าเป็น “กะเทย” หรือ “บันเตาะกะ” ไม่สามารถนำมาเป็นพยานในศาลได้ กระเทยในหนังสือ “พระจะนะพาสาไทย” เขียนโดยบาทหลวงปาลเลอรักัวร์ ในปี พ.ศ. 2397 เขียนว่า “กะเทย” แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า “Hermaphrodite” และหมอบลัดเลย์ได้เขียนหนังสือ “อักษราภิธานศัพท์” ในปี พ.ศ. 2416 ว่า “กะเทย” หมายถึง “คนที่ไม่เป็นเพศชาย ไม่เป็นเพศหญิง มี

แต่ทางปัสสาวะ” (ปาลเลอกัวร์ 2397; แคนปีชบลัดเล 2514, อ้างถึงใน พจนา รูปแก้ว 2547 : 46) สะท้อนให้เห็นถึงสังคมไทยรู้จักชายรักเพศเดียวกันในนัยของความผิดปกติและต้องห้ามผ่านนิยามคำศัพท์ “กะเทย” หมายถึงลักษณะที่กำกวมของอวัยวะเพศ หรือลักษณะสิ่งที่ไม่ปรากฏเพศหรือลักษณะกลางๆ ไม่เป็นเพศใดเพศหนึ่ง

การมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน หรือมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันโดยที่มีร่างกายและเพศกำเนิดเหมือนกันเรียกว่า “เล่นสวาท” ในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ได้มีบันทึกเป็นหลักฐานจากการประชุมประกาศในรัชกาลที่ 4 ที่ได้บันทึกถึงความประพฤติดของพระภิกษุว่า บางจำพวกเป็นเกียจคร้านกลัวจะเกณฑ์ให้รับราชการ หลบหนีหนีเข้าบวชเป็นภิกษุ สามเณรอาศัยพึ่งพระศาสนาเลี้ยงชีวิตและประพฤติอนาจารทุจริตต่างๆ จนถึงเล่นสวาทเป็นปราชิกก็มีอยู่โดยมาก (พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว 2400, อ้างถึงใน พจนา รูปแก้ว 2547 : 47) ส่วนพฤติกรรมผู้หญิงรักเพศเดียวกันใช้คำว่า “เล่นเพื่อน” อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์ชายรักเพศเดียวกันในสังคมไทยปรากฏอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ชายรักเพศเดียวกันอย่างเป็นระบบและแบ่งออกเป็นแต่ละยุคสมัย ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยนำเสนอตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น จนมาถึงสมัยปัจจุบัน

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นเรื่องราวของชายรักเพศเดียวกันถูกกล่าวอ้างถึงคณะโขนละครอยู่ในวัง ในคณะละครนอกที่นักแสดงผู้เล่นเป็นผู้ชายล้วน บางคนต้องแต่งกายเป็นหญิงเพื่อแสดงบทบาทของผู้หญิง และมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายในวังกับนักแสดงละครนอก พฤติกรรมชายรักเพศเดียวกันเกิดขึ้นในสังคมชั้นสูงหรือในพระบรมราชวังหรือวังเจ้านาย จะพบเห็นเรื่องเหล่านี้อยู่เสมอ แต่จะถูกปกปิดเพราะถือว่าเป็นเรื่องเสื่อมเสียอย่างยิ่ง ดังนั้นเรื่องของชายรักเพศเดียวกันในอดีตจึงเป็นเรื่องที่มีการบอกเล่าสืบทอดต่อกันมา โดยไม่มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างจริงจัง ส่งผลให้การศึกษาเรื่องนี้จึงไม่มีหลักฐานชัดเจน แต่จะแอบแฝงอยู่ตามบันทึกทางประวัติศาสตร์ต่างๆ อย่างเช่นในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการบันทึกว่าบ้านเมืองมีความทันสมัยขึ้นได้ มีการออกกฎหมายที่พาดพิงถึงพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน ดังประมวลกฎหมายลักษณะ ร.ศ. 127 ในส่วนที่ 6 ที่ว่าด้วยความผิดที่กระทำอนาจาร หมวดที่ 1 ความผิดฐานกระทำอนาจารเกี่ยวกับที่สาธารณะ มาตรา 124 ที่กล่าวว่า “ผู้ใดกระทำชำเราผิดธรรมเนียมตามนุษย์ ด้วยชายก็ดี หญิงก็ดีหรือกระทำชำเราด้วยสัตว์เดียรฉานก็ดี ท่านว่ามีความผิด ต้องระวางโทษติดคุกตั้งแต่ 3 เดือน ขึ้นไปจนถึง 3 ปี แลให้ปรับตั้งแต่ 50 บาทขึ้นไปถึง 500 บาท ด้วยอีกโทษ 1” (หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, อ้างถึงใน พจนา รูปแก้ว 2547 : 48) สะท้อนให้เห็นว่ามีพฤติกรรมชายรักเพศเดียวกันเกิดขึ้นจริง แต่ไม่เป็นที่ยอมรับและต้องมีกฎหมายออกมาเพื่อห้ามความประพฤติดังกล่าว

สมัยรัชกาลที่ 6 พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์บทความในหนังสือพิมพ์ดุสิตสมิต เรื่อง “กะเทย” และ “ทำไมกะเทยจึงรู้มากในทางผัวๆ เมียๆ” เนื่องจากพระองค์รับรู้ว่ามีเรื่องลักษณะนี้เกิดขึ้น ซึ่งต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 มีคำว่า “Homosexual” เพิ่มขึ้นมา เนื่องจากมีองค์ความรู้ทางการแพทย์จากต่างประเทศเข้ามา และมองว่าคนกลุ่มนี้มีอาการป่วยทางจิตต้องได้รับการรักษาอย่างไรก็ตามคำว่า “กะเทย” ยังคงถูกใช้เรียกผู้ชายที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันมาตลอด จนอย่างเข้าสู่สมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ชาวตะวันตกได้นำวัฒนธรรมรักร่วมเพศแบบตะวันตกเข้ามาเผยแพร่ในสังคมไทย โดยใช้พื้นที่ของสวนสาธารณะต่างๆ เช่น บริเวณสนามหลวง สะพานพุทธสวนลุมพินี และวังสราญรมย์เป็นที่นัดพบ เพื่อแสดงความรักต่อกัน ทำให้สังคมไทยเริ่มรู้จักคำว่า “เกย์” นับจากนั้นเป็นต้นมา

ในสังคมปัจจุบันชายรักเพศเดียวกันมีความชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะคนที่ต้องการมีตัวตนข้ามเพศจากผู้ชายไปสู่ผู้หญิงและเป็นที่รู้จักในนามของ “กะเทย” “สาวประเภทสอง” ตามสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ จะพบเห็นนักแสดงที่ต้องสวมบทบาทกะเทย เพื่อสร้างสีสันให้กับละครที่รับบทบาทเป็นตัวตลกและตัวร้าย นอกจากนี้เวลาที่เกิดเหตุการณ์ที่กลุ่มชายรักเพศเดียวกันเข้าไปเกี่ยวข้องมักจะได้รับการพาดหัวข่าวบนหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ ซึ่งสะท้อนเห็นว่าคนกลุ่มชายรักเพศเดียวกันมีความพิเศษหรือผิดปกติไปจากคนทั่วไปของสังคม จึงสามารถช่วยเรียกร้องให้สังคมหันมาให้ความสนใจได้

กล่าวโดยสรุป เรื่องของชายรักชายในสังคมไทย เกิดขึ้นมีมาตั้งแต่เมื่อใดนั้นไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แน่ชัด แต่พบว่าสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้มี การระบุถึงบุคคลที่ไม่ใช่เพศชายและเพศหญิงว่าเป็น กะเทย ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้บันทึกถึงความประหลาดของพระภิกษุว่า บางจำพวกเป็นเกียจคร้านกลัวจะเกณฑ์ให้รับราชการ หลบหนีหนีเข้าบวชเป็นภิกษุสามเณรอาศัยพึ่งพระศาสนาเลี้ยงชีวิตและประพฤติดอนาจารทุจริตต่างๆ จนถึงเล่นสวาทเป็นปราชิกก็มีอยู่โดยมาก และสมัยรัชกาลที่ 6 พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์บทความในหนังสือพิมพ์ดุสิตสมิตเรื่อง กะเทย และปัจจุบันนี้ พฤติกรรมแบบชายรักชาย มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งสามารถพบได้ตามสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ สื่อโทรทัศน์ บทละคร บทภาพยนตร์ ต่างๆ จะเห็นว่าเห็นนักแสดงต้องสวมบทบาทกะเทย เพื่อสร้างสีสันของบทละคร ทำให้บุคคลทั่วไปมองว่ากลุ่มคนชายรักชาย มีความพิเศษหรือผิดปกติไปจากคนทั่วไป แต่ในสังคมประชาธิปไตยของไทย คนกลุ่มนี้ยังไม่ได้ถูกยอมรับเท่าที่ควร จึงทำให้พวกเขาได้มีการเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพความเสมอภาพให้กับตนเองมากขึ้น

2. คำศัพท์ต่างๆ เกี่ยวกับชายรักเพศเดียวกัน

คำศัพท์ที่ใช้เพื่อสื่อสารถึงชายรักเพศเดียวกันในสังคมไทย มีอยู่หลากหลายคำศัพท์ตามยุคสมัยของสังคม ซึ่งมีทั้งคำศัพท์ที่ถูกสร้างขึ้นในบริบทสังคมไทย และคำศัพท์ที่มาจากต่างประเทศ แต่คำศัพท์ที่นำมาจากต่างประเทศอาจถูกใช้ให้สื่อความหมายที่แตกต่างไปจากเดิม ผู้วิจัยได้เสนอคำศัพท์ที่ใช้สื่อถึงกลุ่มชายรักเพศเดียวกัน ดังนี้

2.1 คำศัพท์จากต่างประเทศ

ชายรักเพศเดียวกันเป็นนิยามที่สะท้อนได้จากพฤติกรรมทางเพศที่รักใคร่หรือมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันตน คำนิยามของชายรักเพศเดียวกันส่วนใหญ่จึงมาจากพฤติกรรมการแสดงออกหรือรูปลักษณะที่ปรากฏอยู่ในสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอแบ่งคำนิยามชายรักเพศเดียวกันออกเป็นกลุ่มตามมิติดังนี้

1. มิติการแสดงออกตามพฤติกรรม หมายถึง บุคคลผู้ชายที่เกิดมาพร้อมกับเพศกำเนิดชาย แต่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน (Homoeroticism) และรูปแบบพฤติกรรมทางเพศต่อเพศเดียวกัน (Same – Sex Desire and Eroticism) ตามคำศัพท์ต่างๆ ต่อไปนี้

1.1 Homosexual หมายถึงความเป็นคนรักเพศเดียวกันซึ่งเป็นคำมาจากภาษากรีก มาจากคำว่า “Momo” หรือ “Homoios” มีความหมายว่า “เหมือนกัน” นายแพทย์เบงเคิร์ท (Bankert) ชาวอังการี เป็นผู้บัญญัติศัพท์ “Homosexual” ขึ้นในปี ค.ศ. 1869 ใช้เป็นคนแรก หมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างสองคนที่เป็นเพศเดียวกันไม่ว่าคู่กันจะเพศชายหรือเพศหญิงด้วยกัน โดยไม่มีความปกติด้านร่างกาย ซึ่งคนรักเพศเดียวกันไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายที่มีความพึงพอใจรักใคร่ในเพศเดียวกันกับตน โดยที่จะไม่มีเพศสัมพันธ์และมีจินตนาการถึงเพศเดียวกันหรือมีเพศสัมพันธ์ร่วมกันด้วยไม่ว่ารูปแบบใด ความรักเพศเดียวกันเป็นภาวะที่เกิดขึ้นกับบุคลิกลักษณะของบุคคล มิใช่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระหรือร่างกายของบุคคล มีแบบแผนการได้รับการกระตุ้นอารมณ์และความต้องการทางเพศจากเพศเดียวกันเท่านั้น ไม่ใช่ต่างเพศ และยึดมั่นผูกพันกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันตลอดชีวิต ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพแวดล้อมใดๆ ก็ตาม (Spitzer 1981; Kaplan and Sadock 1981, อ้างถึงใน ชวนิชย์ จันทร์น้อย 2533 : 53)

1.2 MSM หรือผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย (Man Who Have Sex with Men ; MSM) ในช่วง ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา การศึกษาทางด้านสุขภาพเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ และกลุ่มเสี่ยงทางซีกโลกตะวันตก ได้มีการกล่าวถึงพฤติกรรมทางเพศของผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย โดยที่ผู้ชายไม่มีเพศนิกว่าตนคือบุคคลรักเพศเดียวกัน เช่น ชายขายบริการทางเพศ ผู้ชายที่อยู่ในเรือนจำ ดังนั้นเพื่อเป็นการเรียกพฤติกรรมทางเพศของผู้ชายที่เพศสัมพันธ์กับผู้ชาย จึงใช้คำว่า “MSM” แทนคำว่า “Gay” หรือ “Homosexual” อย่างไรก็ตามงานวิจัยหลายงานวิจัยได้กล่าวถึงกลุ่ม

“MSM” เช่นกันสำหรับในเมืองไทยได้ใช้คำศัพท์ที่สื่อถึง “MSM” หลากหลายออกไป เช่น “ชายรักชาย” “ชายชอบชาย” “เอ็ม” ดังนั้นกลุ่ม “MSM” จะสื่อถึงผู้ชายทั่วไปและผู้ชายรักเพศเดียวกัน ที่สะท้อนถึงพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกันเท่านั้น โดยไม่ได้รวมถึงบทบาทหรืออัตลักษณ์เพศภาวะในสังคม (วิภา คำนวณกุล 2546 : 63)

1.3 GLBTI หรือบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (Sexual Diversity) หมายถึงกลุ่มคนที่ไม่ถูกจัดเข้าพวกระหว่างเพศหญิงและเพศชาย และได้ใช้กลุ่มคำศัพท์ว่า “GLBTI” ย่อมาจากกลุ่มคำดังนี้ Gay (G), Lesbian (L), Bisexual (B), Transsexual (T) and Intersex (I) คนกลุ่มนี้มีความหลากหลายทางเพศในสังคม ด้วยอิทธิพลทางสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละสังคม ส่งผลให้การแสดงตัวตนในสังคมมีความหลากหลายภายในบุคคลคนเดียวกันภายในกลุ่มนี้ เช่น สังคมไม่ยอมรับการแสดงออกข้ามเพศจากเพศชายสู่เพศหญิง ผู้ชายที่มีความรู้สึกว่าเป็นผู้หญิงแต่ต้องแสดงออกข้ามเพศจากเพศชายสู่เพศหญิง ผู้ชายที่มีความรู้สึกว่าเป็นผู้หญิงแต่ต้องแสดงพฤติกรรมอย่างผู้ชาย เพราะสังคมไม่ยอมรับในความเป็นเพศของตน แต่เมื่ออยู่ในกลุ่มหรือพื้นที่เสรีภาพของการแสดงตนจะแสดงบทบาทและแต่งกายด้วยรูปลักษณ์ผู้หญิง ซึ่งจะแสดงบทบาทผู้ชายและผู้หญิงสลับไปมาระหว่างสังคมทั่วไปและสังคมของคนรักเพศเดียวกัน นักวิชาการบางคนได้นิยามลักษณะการแสดงออกแบบนี้ว่า “Double Identity” หรือ “Two Circle Life” บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศสะท้อนถึงเพศชายและเพศหญิงเท่านั้น แต่ยังคงมีบุคคลที่มีความเป็นเพศแตกต่างไปจากเพศชายและเพศหญิง คือ กลุ่มคนรักเพศเดียวกัน คนรักสองเพศ และคนที่มีอวัยวะเพศในคนเดียวกัน ดำรงอยู่ในสังคมเดียวกัน (ณัฐยา บุญภักดี 2548 : 58)

1.4 ควีร์ (Queer) รากศัพท์เดิมแปลว่า “ประหลาดพิกล พิลึก” ซึ่งคำนี้ถูกนำมาใช้ในสังคมตะวันตกเพื่อการรวมตัวของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน และถูกใช้เพื่อเรียกร้องสิทธิมนุษยชนความเท่าเทียม ซึ่งการทำความเข้าใจต่อกลุ่มคนรักเพศเดียวกันไม่ควรอิงกรอบของความเป็นเพศต้องใช้ฐานคิดกระบวนทัศน์ยุคหลังทันสมัย (Postmodern Paradigm) ที่ไม่มีระบบคิดของคนที่ต่างเพศ ผ่านทฤษฎีควีร์ (Queer Theory) ซึ่งถูกสร้างขึ้นมาจากฐานคิดดังกล่าว ในยุคช่วง 1950 จนถึงกลาง 1970 ที่วิพากษ์ระบบความเชื่อความหมายเรื่องเพศที่วางบนฐานแห่งความสอดคล้องของตัวตนคนรักเพศเดียวกัน และขยายกว้างไปตั้งคำถามกับโครงสร้างอำนาจที่สร้างความชอบธรรมให้กับความปกติและความเป็นธรรมชาติของรักต่างเพศ ควีร์เริ่มถูกใช้เป็นคำเรียกแทนกลุ่มคนรักเพศเดียวกันบางกลุ่ม ในช่วงประมาณต้นยุค 1980 เพื่อตอบโต้แนวคิดของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันที่วางอยู่บนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน ซึ่งการเคลื่อนไหวได้รับอิทธิพลจากความคิดแบบฝ่ายซ้ายใหม่ และสตรีนิยม (Feminism) ที่เคลื่อนไหวเรียกร้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมผ่านตัวตนคนรัก เพศเดียวกัน

ในความเป็น кейเวิร์เชื่อว่าคนรักเพศเดียวกัน มีสิ่งที่ร่วมกันอยู่คือสถานภาพของความเป็นชนกลุ่มน้อย ซึ่งคนรักเพศเดียวกันถูกปฏิเสธสิทธิเสรีภาพและโอกาสในการตระหนักรู้ถึงตัวตนของตัวเอง ดังนั้นการสร้างทัศนคติให้สอดคล้องกันเป็นหนึ่งเดียวจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อนำไปสู่การต่อต้าน และการได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเมืองที่ควรจะได้รับ ประเด็นที่คนกลุ่มนี้เน้นย้ำคือคนรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่ เป็นธรรมชาติ และมีความเป็นสากลข้ามประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม คนกลุ่มนี้จึงรณรงค์ให้สังคมมองว่าการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันมีความเป็นเพศทางธรรมชาติอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งปกติและเป็นสิ่งที่ดี

เคเวิร์เป็นคำนิยามใหม่ในสังคมไทย แต่ยังไม่ถูกใช้แพร่หลาย อย่างไรก็ตามมีกลุ่มคนรักเพศเดียวกันในสังคมไทยได้เริ่มรวมตัวกัน และปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรม ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2544 เพื่อรณรงค์การป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มชายรักเพศเดียวกัน เรียกร้องสิทธิต่างๆ และความเท่าเทียมในสังคมสร้างความเข้าใจอันดีของกลุ่มชายรักชายรวบรวมกลุ่มชายรักชายเป็นอาสาสมัครในการป้องกันโรคเอดส์และ องค์กรบางกอกเรนโบว์ ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2545 เป็นการรวมตัวของนักวิชาการแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ นักศึกษาและกลุ่มผู้รักเพศเดียวกัน เพื่อให้คำปรึกษาช่วยเหลือ ครอบครัว สถานศึกษา กลุ่มสมรสและกลุ่มผู้รักเพศเดียวกันในการดูแลสุขภาพและคุณภาพชีวิต

2. มิติการแสดงออกทางเพศ หรือรูปลักษณะที่ปรากฏในสังคม ชายรักเพศเดียวกันมีการแสดงบทบาทในสังคมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับอิทธิพลจากเพศสำนัก และสิ่งแวดล้อม การแสดงออกทางเพศมีองค์ประกอบ ได้แก่ บทบาททางเพศ (Sex Role) หมายถึงการแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในกรอบลักษณะทางกายภาพทางเพศ ความเป็นผู้ชาย (Being a Man) คือการที่บุคคลหนึ่งมีความเป็นชาย หรือความเป็นหญิง (Being a Woman) คือการที่บุคคลหนึ่งมีความเป็นหญิง อันเป็นเพียงเสรีะร่างกายตามธรรมชาติและบทบาทของผู้ชายและผู้หญิงจะถูกแบ่งและกำหนดตามสรีระของร่างกาย เช่น ผู้หญิงมีหน้าที่ตั้งครรภ์ เลี้ยงดูบุตร ผู้ชายมีความแข็งแรงและเป็นผู้นำออกล่าสัตว์ มีหน้าที่ปกป้องผู้หญิงที่อ่อนแอกว่า เป็นต้น บทบาทเหล่านี้ถูกสังคมและวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดจนกลายเป็นอัตลักษณ์ของชายรักเพศเดียวกัน ซึ่งอาจมีอัตลักษณ์ทางเพศสอดคล้องหรือตรงข้ามกับเพศกำเนิดได้ โดยมีพฤติกรรมพึงพอใจทางเพศ แต่ละบุคคลที่เรียกว่าวิถีทางเพศหรือรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ดังนั้นนิยามการแสดงออกทางเพศที่มาจากสังคมตะวันตกมีทั้งที่ใช้เรียกบุคคลที่เกิดมามีสองเพศในคนเดียวกันและละครที่มีเพศกำเนิดเดียวแต่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน ดังนี้

2.1 บุคคลที่มีสองเพศ หรือ Hermaphrodite หรือคำศัพท์ทางราชการคือ “กระเทย” หมายถึงบุคคลที่เกิดมามีอวัยวะเพศไม่ชัดเจนก้ำกึ่งระหว่างอวัยวะเพศชายและเพศหญิง ซึ่ง

เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และความหมายทางวิทยาศาสตร์หมายถึงบุคคลมีสองเพศในคนเดียวกัน โดยเป็นความผิดปกติของธรรมชาติทางร่างกายมีผลทำให้จิตใจสับสนว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

กะเทยแท้ (True Hermaphrodites) เป็นผู้ที่มีต่อมเพศของชายและของหญิง อยู่ในบุคคลเดียวกัน คือมีทั้งรังไข่และอวัยวะอยู่ในบุคคลเดียวกันซึ่งมีโอกาสน้อยมาก นอกจากนี้ อวัยวะภายนอกจะพบว่ามีความคล้ายของเพศหญิง

กะเทยเทียม (Pseudo – Hermaphrodites) เป็นผู้ที่มีต่อมของเพศชายเพศหญิง แต่อวัยวะเพศข้างนอกจะไปคล้ายกับเพศที่ตรงกันข้าม หรือไม่มีลักษณะของเพศที่เป็นของตนเองอย่างสมบูรณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กะเทยเทียมชาย (Male Pseudo – Hermaphrodites) เป็นผู้ที่มีต่อมเพศชาย (อวัยวะ) แต่อวัยวะเพศภายนอกกับไปคล้ายของเพศหญิง หรืออวัยวะเพศชายไม่สมบูรณ์ สำหรับผู้ชายมีอวัยวะเพศภายนอกเป็นเพศหญิงเรียกว่า “Testicular Feminization Syndrome” พวกนี้จะมีอวัยวะเพศภายนอกเป็นหญิง แต่ช่องคลอดตื้นมาก ไม่มีรังไข่ ไม่มีมดลูก ลูกอวัยวะจะอยู่ในช่องท้องหรือบริเวณขาหนีบ นอกจากนี้ลักษณะอาการจะเป็นพันธุกรรมอีก

2. กะเทยหญิงเทียม (Female Pseudo – Hermaphrodites) เป็นผู้ที่มีต่อมเพศหญิง (รังไข่) ส่วนอวัยวะเพศภายนอกกลับคล้ายของผู้ชายหรือเป็นผู้หญิงที่ไม่สมบูรณ์

2.2 บุคคลที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน คนกลุ่มนี้เกิดมาพร้อมเพศกำเนิดเพศเดียวชัดเจน แต่มีพฤติกรรมและบทบาทแสดงออกสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิดของตนโดยมีวิธีการเพศต่อเพศเดียวกัน มีนิยามดังนี้

เกย์คิง (King) คือ ชายรักเพศเดียวกันที่มีบทบาทแสดงในสังคมอย่างผู้ชายหรือแสดงความเป็นผู้ชายมากกว่าปกติ ที่เรียกกันภายในกลุ่มวัฒนธรรมย่อยว่า “ชายเหนือชาย” ซึ่งภาพลักษณ์ของผู้ชายมีรูปร่างบึกบึนมีกล้ามเนื้อเป็นมัดๆ ไว้หนวดเครา แสดงถึงความแข็งแกร่งแห่งความเป็นชาย เวลาเมื่อเพศสัมพันธ์จะเป็นฝ่ายกระทำ หรือภาษาในวัฒนธรรมย่อยเรียกว่า “ฝ่ายรุก” (Active) ซึ่งมีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายที่สอดใส่อวัยวะเพศเข้าไปในทวารหนักของอีกฝ่ายหนึ่ง

เกย์ควีน (Queen) คือชายรักเพศเดียวกันที่มีรูปลักษณ์ผู้ชายในสังคม แต่บางคนอาจมีกริยากระตือรือร้นที่พอสังเกตได้ว่าเขาคือชายรักเพศเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามบางคนก็ไม่แสดงออกเลยคือเป็นชายธรรมดา เวลาเมื่อเพศสัมพันธ์มีบทบาททางเพศเป็น “ฝ่ายรับ” (Passive) คือฝ่ายที่รับการสอดใส่อวัยวะเพศจากฝ่ายรุก

เกย์โบท (Versatile or Both) คือชายรักเพศเดียวกันที่สามารถมีบทบาททั้งรุกและรับ ได้ทั้ง 2 บทบาท เวลาเมื่อเพศสัมพันธ์ และการแสดงบทบาทและรูปลักษณ์ในสังคม ทั้ง

แบบผู้ชายหรือบางคนกระดุ้งกระด้าง นที ชีระโรจพงษ์ นิยามเกย์กลุ่มนี้ว่า “เกย์คิง” ซึ่งเป็นการผสมคำระหว่างกิงและ ควินเข้าด้วยกัน

ไบเซ็กชวล (Bisexual) คือ ผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศที่สามารถมีเพศสัมพันธ์ได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ผู้ชายกลุ่มนี้อาจถูกจัดไว้ในกลุ่มชายรักเพศเดียวกัน ในวัฒนธรรมย่อยเรียกกันว่า “พวกครึ่งบกครึ่งน้ำ” “สะเทิ้นน้ำสะเทิ้นบก” มีการแสดงบทบาทและรูปลักษณะผู้ชายในสังคม ซึ่งไม่อาจคาดเดาได้ว่าเขาจะเป็นฝ่ายรับหรือฝ่ายรุกขึ้นอยู่กับความพึงพอใจขณะที่มีเพศสัมพันธ์

2.2 คำศัพท์เฉพาะในสังคมไทย

สังคมไทยรู้จักชายรักเพศเดียวกันภายใต้คำศัพท์ว่า “กระเทย” ซึ่งจะหมายถึงบุคคลที่เกิดมามีสองเพศในคนเดียวกัน และบุคคลที่มีลักษณะท่าทางตรงข้ามกับเพศกำเนิด การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอคำศัพท์ที่สื่อถึงชายรักชายในสังคมไทยดังนี้ (พรเทพ แพรขาว 2551 : 23-25)

1. มิติการแสดงออกตามพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ หมายถึงการเพศสัมพันธ์กับเพศชายด้วยกัน ดังนี้

1.1 “ถั่วดำ” เป็นคำศัพท์ที่สื่อถึงการมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักของเพศชายด้วยกัน ได้ศึกษาเรื่อง “วาทกรรมเกี่ยวกับเกย์ ในสังคมไทย พ.ศ. 2540 - 2542” ได้ศึกษาและสะท้อนถึงคำศัพท์ “ถั่วดำ” ว่าเป็นชื่อของผู้ชายที่แสดงพฤติกรรมทางเพศของชายรักเพศเดียวกัน โดยชอบชักชวนเด็กผู้ชายมาสำเร็จความใคร่ให้แก่นัก จนกลายเป็นข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับประจำวันที 20 มิถุนายน พ.ศ. 2478 มีข่าวตั้งช่องโสเภณีเด็กชายพาดหัวข่าวว่า “ตั้งช่องโสเภณีเถื่อนอย่างวิจิตร โดยใช้เด็กชายเป็นผู้รับจ้างกระทำการ” ถั่วดำจึงกลายเป็นคำศัพท์สแลงที่ใช้เรียกพฤติกรรมชายรักเพศเดียวกันในเวลาต่อมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งว่าคำนี้มีความร่วมสมัยและยังคงใช้ภายในกลุ่มชายรักเพศเดียวกันที่สะท้อนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก

1.2 “ตุ้ย” ที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2541 เพื่อสะท้อนพฤติกรรมดังกล่าวคล้ายกับสถานการณ์การเกิดคำศัพท์ว่าถั่วดำ ซึ่งเกิดจากข่าวว่ามีการบังคับให้เด็กผู้ชายค้า ประเวณี และเด็กได้ให้คำให้การว่ามีข้าราชการระดับสูงคนหนึ่งมีชื่อเล่นว่า “ตุ้ย” ซื้อบริการทางเพศ ต่อจากนั้นคำว่าตุ้ยกลายมาเป็นคำกริยาที่มักใช้เรียกชายวัยกลางคนขึ้นไปที่มีเพศสัมพันธ์ต่อเด็กชายทางทวารหนัก และคำว่า “ตุ้ย” กลายเป็นที่รู้จักยิ่งขึ้นกับข่าวการเสียชีวิตของ ดร.โฮโซ ที่พัวพันกับนายทหาร

ดังนั้นคำศัพท์คำว่าถั่วดำและตุ้ยเป็นอาจเป็นชื่อเล่นของผู้ชายที่มีอยู่จริง แต่บางครั้งอาจเรียกคำดังกล่าวเพื่อสื่อสารถึงพฤติกรรมของชายรักเพศเดียวกันในสังคมไทย ซึ่งเมื่อกล่าวถึงคำว่าถั่วดำสื่อความหมายว่าชายรักเพศเดียวกันมากกว่าคำว่าตุ้ย

2. มติการแสดงออกทางเพศ หมายถึง การแสดงบทบาทและรูปลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในสังคมของชายรักเพศเดียวกัน ดังนี้

2.1 กะเทย ในระยะเริ่มแรกคำนี้เป็นศัพท์ทางวิชาการทางการแพทย์ เพื่อสื่อถึงกะเทยแท้หรือกะเทยเทียมดังที่กล่าวไว้แล้ว แต่ต่อมาคำว่ากะเทยถูกใช้เพื่ออธิบายผู้ชายที่รับเอาบทบาทของผู้หญิง (Male Transgender) หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะของร่างกายทางกาย ภาพแสดงว่าเป็นเพศหนึ่งเพศใด (ชายหรือหญิง) โดยสมบูรณ์ ซึ่งบุคคลนั้นมีอวัยวะเพศทั้งภายนอกและภายในเป็นเพศชายหรือหญิง ตลอดจนโครโมโซมเพศมีความสมบูรณ์เป็นเพศชายหรือหญิงด้วย แต่ในขณะที่ร่างกายมีลักษณะตามธรรมชาติของเพศกำเนิดแต่จิตใจกลับมีความรู้สึกว่าเป็นเพศตรงข้ามโดยสิ้นเชิง ซึ่งความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจ และเชื่อว่าเพศดั้งเดิมนั้นตนได้รับมาอย่างผิดพลาดและธรรมชาติได้สร้างความผิดอย่างโหดร้ายให้กับตน ในกลุ่มกะเทยนี้ก็มีกลุ่มย่อย เช่น สาวประเภทสอง หรือภาษาที่ใช้ทั่วไปในสังคม เช่น “กะเทยผมขาว” “กะเทยแต่งหญิง” หรือ “Ladyboy” ซึ่งเป็นคำภาษาอังกฤษที่ไม่เป็นทางการ อย่างไรก็ตามกะเทยตามความเข้าใจของคนในสังคมโดยทั่วไป ก็คือผู้ชายที่ชอบแต่งตัวเป็นหญิง เขียนคิ้วทาปากมินม ไว้ผมยาว และชอบแต่งตัวสวยงามอย่างผู้หญิง

2.2 ลัทธิเพศ (Transvestite) หมายถึง ความผิดปกติที่เกิดขึ้นจากการได้รับความตึงเครียดหรือความสุขทางอารมณ์หรือทางเพศ โดยการแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าของเพศตรงข้าม คนพวกนี้ส่วนใหญ่จะพอใจเฉพาะการแต่งตัวเป็นเพศตรงข้ามและไม่ต้องการแปลงเพศ เขาสามารถมีกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้ามได้ตามปกติ มีความสุขทางเพศและความสุขในครอบครัวได้โดยปกติ โดยปกติลักษณะดังกล่าวนี้ปรากฏตั้งแต่วัยเด็กคนเหล่านี้มีลักษณะทางเพศของเพศชายสมบูรณ์มีความผิดปกติของโครโมโซมและฮอร์โมนแต่ชายรักเพศเดียวกันที่ต้องการมีรูปลักษณ์แบบหญิง จึงแต่งกายด้วยเสื้อผ้าผู้หญิงและมีบทบาทผู้หญิง ซึ่งหมายถึงการลักเอาเอกลักษณ์เพศหญิงไว้กับตนเอง ดังนั้นผู้ชายทั้งไม่มีความโน้มเอียงในการรักผู้ชายด้วยกันและผู้ชายรักเพศเดียวกัน เมื่อดำรงบทบาทในสังคมและแต่งกายเลียนแบบผู้หญิงจึงถูกเรียกว่า “ลัทธิเพศ” ในสังคมตะวันตกเรียกผู้ชายทั่วไปที่ชอบแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าผู้หญิงว่า “Cross dressing” (CD) ลัทธิเพศยังมีความหมายเทียบเคียงได้กับคำว่า “Queer” มีความตรงตามตัวว่าประหลาด แล้วกลุ่มคนรักเพศเดียวกันนำใช้เรียกแทนกลุ่มตนเองในต่างประเทศ

2.3 ตู๊ด คำว่าตู๊ดมาจากคำว่า “ตุ๊ดซี่” ซึ่งเป็นชื่อของตัวละครเอกในภาพยนตร์ฝรั่งเรื่อง “Tootsis” ที่นักแสดงชายเล่นบทบาทเป็นผู้หญิง วัยรุ่นไทยจึงใช้คำนี้เรียกผู้ชายที่มีกิริยาท่าทางกระตือรือร้น ไม่ว่าจะเป็นทั้งน้ำเสียง การแต่งหน้า แต่งตัวที่ไปทางผู้หญิง ซึ่งมักแสดงออกมามากกว่าผู้หญิงจริงๆ เสียอีก เพื่อต้องการเป็นจุดเด่นในการเรียกร้องความสนใจ ตู๊ด จึงจัดอยู่

ในกลุ่มกะเทยหรือเกย์ควินเพียงแต่แสดงตัวเปิดเผย แจ่มแจ้งว่าเหมือนกลุ่มลักเพศ บทบาทพฤติกรรมทางเพศจึงเป็นฝ่ายรับอย่างเดียว ชอบเป็นฝ่ายถูกกระทำและไม่สามารถหรือแม้จะลงพยายามมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง (ธารทิพย์ คัณศลารักษ์ 2533 : 56)

2.4 กลุ่มค่านิยมใหม่ที่ถูกสร้างขึ้นภายในกลุ่มชายรักเพศเดียวกันและนำเสนอให้สังคมรับรู้ ซึ่งเป็นการแบ่งกลุ่มตามพฤติกรรมแสดงออกหรือการเปิดเผยตัวในสังคม เช่น สว่างจิต สลัวจิต และแอบจิตหรืออีแอบ “สว่างจิต” คือชายรักเพศเดียวกันที่มีพฤติกรรมแสดงออกในสังคมอย่างชัดเจน ทำทางกระดุงกระดิงและแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าคล้ายผู้หญิง มีความหมายเทียบเท่ากับ “กะเทย” ที่แต่งกายและมีบทบาทผู้หญิง “สลัวจิต” คือ คนที่ไม่แสดงออกชัดเจนในสังคม แต่ถ้าสังเกตดีจะพบเห็นความแตกต่างจากผู้ชายคนอื่น เช่น แต่งตัวดูดีตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า เสื้อผ้าดีได้อย่างลงตัว พยายามซ่อนพฤติกรรมแสดงออกแต่ไม่สามารถซ่อนได้หมด อาจเฟลออกริตนิ้วตอนหิบบางของต่างๆ หรือมีหลุดทำทางกระดุงกระดิงออกมาบ้าง “แอบจิต” คือ คนไม่แสดงพฤติกรรมหรือเผยให้เห็นได้เลยว่าเขาเป็นชายรักเพศเดียวกัน ยังคงมีบทบาทและบุคลิกเป็นผู้ชาย

2.5 สาวเสียบ การแบ่งกลุ่มกันเองภายในกลุ่มชายรักเพศเดียวกัน ได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กะเทยและเกย์ เพื่อบอกอัตลักษณ์ทางเพศของชายรักเพศเดียวกันที่มีความหลากหลาย กะเทย หมายถึงกลุ่มผู้ชายมีเพศสำนึกใกล้เคียงกับเพศหญิงมากที่สุด อาจจะมีบุคลิกภาพแบบผู้หญิง ลักษณะกิริยาท่าทางรวมทั้งการแต่งกาย รักสวยรักงามแสดงออกค่อนข้างไปทางเพศหญิงชัดเจน บุคคลประเภทนี้ส่วนใหญ่จะมีความสุขกับการมีเพศสัมพันธ์ด้วยการสอดใส่ทางทวารหนักโดยเป็นผู้ถูกกระทำคือเป็นฝ่ายรับ แต่ยังมีบางคนที่มีแม้จะแสดงออกคล้ายกับผู้หญิง บทบาทขณะมีเพศสัมพันธ์จะเป็นฝ่ายกระทำหรือฝ่ายรุกและผู้ชายกลับกลายเป็นฝ่ายรับ ภายในกลุ่มให้นิยามว่า “ส.ส. (สาวเสียบ)” (เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา 2546 : 86) เกย์ หมายถึง ผู้ชายที่ดูจากลักษณะภายนอกแล้วมิได้แสดงออกอย่างเด่นชัดว่าเป็นเหมือนผู้หญิง จะมีบุคลิกภาพหลากหลาย ตั้งแต่ดูแข็งกร้าวไปจนถึงกระดุงกระดิงไปจนถึงหึงๆเรียบร้อย แต่ที่สำคัญจะไม่นิยมแต่งตัวแบบผู้หญิงเป็นกิจวัตรประจำวัน (นที ชีระโรจน์พงษ์ 2548 : 63)

2.6 นังกอ หมายถึง กะเทย เพศที่สาม ผู้ชายที่มีจิตใจและจิตเป็นหญิง อาจแต่งกายแบบผู้ชายทั่วไป หรือแต่งกายแบบผู้หญิงก็ได้ ซึ่งเป็นคำที่ถูกสร้างขึ้นใช้เรียกภายในกลุ่มกะเทยด้วยกัน เช่น “เห็นหล่อๆ เก๊ๆ อย่างนั้น ที่จริงก็เป็นนังกออย่างพวกเรานี้ละ”

2.7 ผิขุ่นและชายขายน้ำ ตามที่พจนานุกรมคำใหม่ 2550 ได้ระบุว่าผิขุ่นคือหญิงขายบริการทางเพศ ที่ยื่นขายบริการอยู่ตามใต้ต้นขุ่น แต่ในความจริงนั้นก็มีกะเทยแต่งตัวเลียนแบบผู้หญิงแฝงตัวขายบริการทางเพศร่วมอยู่ด้วย ส่วนชายขายน้ำคือผู้ชายที่ขายบริการทางเพศ

เช่นเดียวกัน มีทั้งชายรักต่างเพศและชายรักเพศเดียวกันที่มีรูปลักษณ์ผู้ชายปะปนขายบริการรวมอยู่ด้วย ซึ่งเมื่อใดที่กล่าวถึงผิขุ่นหรือผู้ชายขายน้ำจะหมายถึงชายรักเพศเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป การสื่อสารถึงชายรักชาย ได้มีกำหนดคำศัพท์เรียกบุคคลดังกล่าวเพื่อสื่อความหมายให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่า เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมแบบชายรักชาย มีคำศัพท์ที่ใช้เรียกกันมาจากสังคมต่างประเทศ และสังคมไทย มีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอกำหนดถึงคำศัพท์ที่ใช้เรียกบุคคลที่มีพฤติกรรมชายรักชายดังนี้ Homosexual, MSM ,GLBTI, เกย์รัว, กระเทยแท้, กระเทียม, เกย์คิง, เกย์ควีน, เกย์โบท, ไบเช็กชวล, ถั่วดำ, ตู๋ย, ลักเพศ, ตู๊ด, สาวเสียบ, นังกอ และผิขุ่น เป็นต้น

3. แนวความคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศและการเบี่ยงเบนทางเพศ (Homosexualit and Sexual Deviant Behavior Concept)

ในปัจจุบันมีคำกล่าวถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะรักร่วมเพศหลายอย่าง เช่น พวกรักร่วมเพศ (Homosexual) เกย์ (Gay) โฮโม (Homo) ทอม (Tom) ดี (Dy) เหล่านี้จะถือว่าเป็นพฤติกรรมที่มีความรู้สึกทางเพศกับเพศเดียวกันกับของตนแตกต่างกันคือพวกรักร่วมเพศชาย จะหมายถึง เกย์ (Gay) ซึ่งเป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เกย์ คือ มนุษย์ชายที่มีจิตใจเบี่ยงเบนไปจากเพศของตน คือมีความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมและฝังใจในผู้ชายด้วยกันแทนที่จะเป็นหญิง รักร่วมเพศจะมีบทบาททางเพศ 3 อย่าง คือ เป็นฝ่ายกระทำ เป็นฝ่ายถูกกระทำ หรือแบบผสม แต่การร่วมเพศทางทวารหนักก่อนข้างจะมีลักษณะแน่นอนว่าฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายกระทำหรือฝ่ายถูกกระทำ อย่างไรก็ตามรักร่วมเพศชายส่วนใหญ่จะชอบมีบทบาทเพศผสม คือ จะเป็นแบบใดก็ได้ตามที่คู่ของตนแต่ละคนพอใจ และมีส่วนน้อยเท่านั้นที่มีบทบาทเป็นหญิงหรือชายแน่นอน (สุวทนา อารีพรค 2524 : 382)

สุวทนา อารีพรค (2524 : 38) กล่าวว่า “เกย์ สามารถจำแนกออกไปได้ตามความรู้สึกและพฤติกรรมทางเพศ คือเกย์คิงจะมีรูปร่างใหญ่ ออกหนาและเป็นนักเพาะกาย รูปร่างของพวกเกย์คิงนี้จะช่วยกระตุ้นอารมณ์เพศของคู่ที่ต้องการลักษณะของความเป็นชายหรือความเป็นพ่อ ซึ่งเขาไม่มีโอกาสได้ใกล้ชิดด้วยเด็ก” จึงกล่าวได้ว่าเกย์คิงจะมีพฤติกรรมแสดงออกต่อคู่ร่วมเพศในรูปแบบธรรมชาติของเพศชาย เกย์ควีนจะมีท่าทางกระดุกกระดิงกระชดกระช้อย ซึ่งมักจะมากกว่าของหญิงทั่วไป พวกเกย์ควีนจะมีพฤติกรรมตอบสนองเพศชายด้วยกันตามครรลองของเพศหญิง ปัจจุบันกลุ่มบุคคลนี้เรียกว่าตุ๊ดและอื่นๆ ซึ่งอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (2528 : 85 - 86) แบ่งกะเทยออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. กระเทยจริง (Hermaphrodite) หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะเพศ (Sex Rrgan) ทั้ง 2 เพศอยู่ในร่างกายมาแต่กำเนิด แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ

1.1 กระเทยเทียม (Pseudo Hermaphrodite) หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะเพศ 2 เพศ อยู่ในร่างกาย และมีลักษณะเด่นทางเพศและฮอร์โมนไม่ตรงกัน

1.2 กระเทยแท้ (True Hermaphrodite) หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะเพศ 2 เพศ อยู่ในร่างกาย และมีลักษณะเด่นทางเพศตรงกับฮอร์โมนในร่างกาย

2. ลัทธิเพศ (Transvestitism) หมายถึงบุคคลที่ชอบหรือพอใจที่จะแต่งกายเป็นเพศตรงข้ามซึ่งไม่จำเป็นว่าต้องมีพฤติกรรมรักร่วมเพศเสมอไป

3. แปลงเพศ (Transsexuals) หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะทางเพศภายนอกและฮอร์โมนเป็นเพศเดียวกันครบถ้วน แต่จิตใจต้องการเป็นเพศตรงข้าม และมีความต้องการที่จะเปลี่ยนเพศของตนเป็นเพศที่ตนพอใจ

พวกรักร่วมเพศหญิง จะหมายถึง เลสเบียน (Lesbian) กล่าวถึง กลุ่มรักร่วมเพศหญิง คือ เรียกทอม - ดี โดยมีศัพท์เฉพาะสำหรับเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงด้วยกันคือ “เล่นเพื่อน”

ทอม เป็นคำย่อของทอมบอย (Tomboy) มีความหมายถึงผู้หญิงที่มีบุคลิกภาพคล้ายผู้ชาย ฉะนั้นหญิงที่เป็นทอม คือสตรีที่มีความรู้สึกลงทางเพศแบบผู้ชาย ฝึกฝัและมีพฤติกรรมทางเพศหญิงด้วยกันในลักษณะรักแบบชาย

ดี เป็นคำย่อของเลดี้ (Lady) มีความหมายถึงผู้หญิงที่มีบุคลิกภาพเป็นเพศหญิงเต็มตัว ฝ่ายหญิงที่เป็นดีจะรักใคร่สนิทสนมหากับผู้หญิงด้วยกันในบทบาทตอบสนองคือเป็นฝ่ายรับ

ชี เป็นคำย่อของ ซิสซี่ (sissy) มีความหมายถึงผู้ชายที่มีบุคลิกภาพคล้ายผู้หญิง

สุวัทนา อารีพรรค (2524 : 382) กล่าวว่า รักร่วมเพศหญิงจะมีการปฏิบัติทางเพศกับเพศหญิงด้วยกัน แต่บทบาททางเพศของเขามักจะแน่นอน คือ เป็นชายหรือหญิงมักจะมีคู่ที่ถาวรกว่าพวกรักร่วมเพศชายและไม่ค่อยสับสนทางเพศ แต่ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแยกไปหาคู่อื่นหรือแต่งงานอีกฝ่ายอาจเกิดความอิจฉาริษยาคู่แข่งหรือเกิดความโกรธแค้นอย่างรุนแรงได้

สุวัทนา อารีพรรค (2524 : 382) จำแนกพวกรักร่วมเพศทางพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมได้ 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพเป็นผู้หญิงเต็มตัว และไม่แสดงกิริยาฝึกฝัในเพศหญิงด้วยกันให้สังคมผิสังเกตุ กลุ่มนี้ได้แก่พวกดีที่มีจิตใจตอบสนองแบบผู้หญิงทั่วไป

กลุ่มที่สอง คือ รักร่วมเพศหญิงที่แสดงออกให้สังคมประจักษ์ มักจะเป็นพวกทอมซึ่งมีที่ทำหรือทำทางเป็นชาย กลุ่มนี้จะไม่นิยมลักษณะของเพศหญิง พอใจที่จะรัดหน้าอกให้แบนราบ ชอบให้ร่างกายของตนผอม ชอบสวมกางเกง

3.1 พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะรักร่วมเพศ

สุวันทนา อารีพรรค (2524 : 380-413) กล่าวว่า การเบี่ยงเบนทางเพศมี 4 ลักษณะ คือ

1. พวกที่เบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Orientation) แบ่งกลุ่มคนประเภทนี้ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1.1 Homosexuality หมายถึง พวกที่มีความรักใคร่กับเพศเดียวกัน

1.2 Transsexuals เป็นความผิดปกติทางเพศ เนื่องจากมีความเชื่อว่าเพศที่ปรากฏทางร่างกายของตนไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความต้องการที่จะผ่าตัดเปลี่ยนเพศ หรือไม่ก็พยายามซ่อนเพศทางร่างกายของตนไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความต้องการที่จะผ่าตัดเปลี่ยนเพศ หรือไม่ก็พยายามซ่อนเพศทางร่างกายของตนไว้ โดยการแต่งกายหรือประพฤติแบบเพศตรงข้าม ส่วนใหญ่ของคนที่มีปัญหานี้คือ ผู้ชาย

2. พวกที่เบี่ยงเบนในการเลือกคู่ร่วมเพศ เช่น เลือกวัตถุ ส่วนของร่างกาย หรือบุคคลโดยแบ่งกลุ่มคนประเภทนี้ออกเป็น 7 กลุ่ม คือ

2.1 Homosexuality คือ ภาวะที่คนมีความสุขกับเพศเดียวกันกับตนเอง

2.2 Pedophilia แปลตามตัวหนังสือว่า การรักเด็ก แต่โดยทั่วไป หมายถึง การที่ผู้ใหญ่มีความสุขทางเพศจากการมีสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้ามที่ยังไม่ถึงวัยแตกหนุ่มแตกสาว

2.3 Bestiality บางครั้งเรียกว่า Zoophilia เป็นความพอใจในทางเพศจากการมีสัมพันธ์กับสัตว์ ซึ่งอาจเป็นการร่วมเพศตามปกติ (Penovaginal Intercourse) การร่วมเพศทางทวารหนัก

2.4 Gerontophilia เป็นความผิดปกติทางเพศซึ่งคนอายุน้อยมีความสนใจทางเพศกับคนแก่ ความผิดปกตินี้ อาจเป็นผลมาจากความผูกพันทางอารมณ์ กับ ปู่ ย่า ตา ยาย กล่าวคือ คนที่มีแนวโน้มจะเป็น Gerontophilia มักจะมีความรักต่อคนแก่เป็นพิเศษ อันอาจเกิดจากการมี บิดา มารดา เป็นคนสูงอายุ

2.5 Necrophilia ความสุขทางเพศเกิดจากการดูศพหรือรักร่วมเพศกับศพ บางครั้งจะมีการตัดศพเป็นชิ้นด้วย เป็นความผิดทางเพศที่พบได้น้อยมาก แต่แสดงถึงความผิดปกติทางจิตอย่างรุนแรงถึงขนาดโรคจิต

2.6 Felishism เป็นความผิดปกติทางเพศซึ่งสิ่งที่เป็นความต้องการทางเพศของคนผู้นั้น กลายเป็นวัตถุหรือส่วนของร่างกาย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ทางเพศแทนที่จะเป็นคน เช่น เป็นชุดชั้นใน หมวก รองเท้า (โดยเฉพาะรองเท้าส้นสูง) หรือถุงมือ ผม มือ ต้นขา เท้า หู หรือตา วัตถุหรือส่วนของร่างกายเหล่านี้จะให้ความสุขโดยการ จับ จ้อง มอง

2.7 Incest คือ การร่วมเพศระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด ซึ่งกฎหมายห้ามไว้ สถาบันทางกฎหมายหลายแห่งยังรวมไปถึงการรักร่วมเพศกับเด็ก ซึ่งตนขอมาเถียงเป็นลูกบุญธรรม

3. พวกที่เบี่ยงเบนในวิธีปฏิบัติทางเพศ แบ่งกลุ่มนี้ออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่

3.1 Sadomasochism แยกออกมาเป็น 2 ชนิด

3.1.1 Sadism หมายถึง การมีความสุขหรือมีความพอใจทางเพศจากการทำให้ผู้ร่วมเพศเจ็บปวดทางร่างกายหรือจิตใจ

3.1.2 Masochism หมายถึง การมีความสุขหรือความพอใจทางเพศจากการถูกผู้ร่วมเพศทำให้เจ็บปวด จะโดยทางร่างกายหรือจิตใจก็ได้

3.2 Exhibitionism คือ การมีความสุขทางเพศจากการโอ้อวดอวัยวะเพศของตนต่อผู้อื่นซึ่งเป็นคนแปลกหน้า และไม่เต็มใจจะดู

3.3 Voyeurism คือ การมีความสุขทางเพศจากการได้แอบดูคนอื่นเปลือยหรือร่วมเพศกัน

3.4 Scopophilia หมายถึงการมีความสุขทางเพศจากการดูอวัยวะเพศของผู้อื่นหรือดูการร่วมเพศของผู้อื่น

3.5 Sodomy หมายถึงความสุขทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน

3.6 Frottage หมายถึง การมีความสุขทางเพศจากการถูกรู้อวัยวะเพศกับส่วนของร่างกายของเพศตรงข้ามซึ่งมีเสื้อผ้าปกปิดอยู่ การกระทำนี้อาจไม่เป็นที่สังเกต เพราะมักทำในที่มืดหนาแน่น เช่น ในรถประจำทางหรือในงานที่คนเบียดเสียดอัดแน่นกัน

4. พวกที่เบี่ยงเบนในปริมาณและความรุนแรงของความต้องการเพศ แบ่งกลุ่มประเภทนี้ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

4.1 Hypersexuality คือ สภาวะที่มีความต้องการร่วมเพศมากผิดปกติในผู้หญิงเรียกว่า Nymphomania และผู้ชายเรียกว่า Sytyriasis ผู้ผิดปกติมักสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองบ่อยๆ อย่างยับยั้งใจไม่ได้

4.2 Promiscuity หมายถึง การร่วมเพศแบบไม่เลือกบุคคล

4.3 Rape การข่มขืน

3.2 ระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศ

บุปผา คุณพิโน (2530 : 16) กล่าวว่า พฤติกรรมแบบรักร่วมเพศปรากฏได้ 2 ระดับ คือ พฤติกรรมในระดับความคิดและความรู้สึก แต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน นอกจากจะเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า บุคคลเหล่านี้มีความอ่อนไหวในเรื่องความรู้สึกสูงมาก กล่าวคือ ถ้ารักจะรักมาก ถ้าเกลียดก็จะเกลียดมาก การหึงหวงจะรุนแรงมากกว่าบุคคลปกติ นอกจากนี้จะเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึกที่จะรักใคร่ชอบพอกับบุคคลเพศเดียวกันกับที่ตนพึงพอใจ สำหรับพวกรักร่วมเพศชายจะมีความคิดถึงขนาดที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้นั้นอยู่เสมอ และมีการเปลี่ยนคู่นอนมากกว่าพวกรักร่วมเพศหญิง พวกรักร่วมเพศชายส่วนใหญ่สนใจบุคคลที่มีหน้าตาดี บุคลิกดี แต่งกายดี สะอาด

Alfred Kinsey (อ้างถึงในนงลักษณ์ เอมประดิษฐ์ 2535 : 20) นักจิตวิทยาวิเคราะห์ ได้วางเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนน 7 ระดับ เพื่อวัดพฤติกรรมทางเพศของบุคคลพื้นฐานทางจิตวิทยา และประสบการณ์ที่ได้รับการเปิดเผยจากบุคคล มีเกณฑ์การวัดต่อไปนี้

- 0 หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์เฉพาะแต่กับต่างเท่านั้น (Exclusively Heterosexual)
- 1 หมายถึง ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศและมีประสบการณ์รักร่วมเพศบ้าง (Predominantly Heterosexual-Few and Incidental Homosexual Experiences)
- 2 หมายถึง โดยเนื้อแท้แล้วเป็นคนรักร่วมเพศ แต่มีประสบการณ์รักร่วมเพศหลายครั้ง (Primarily Heterosexual-Several Homosexual Contacts)
- 3 หมายถึง ทั้งรักต่างเพศและรักร่วมเพศเกือบจะพอๆกัน (Almost Equally Heterosexual and Homosexual)
- 4 หมายถึง โดยเนื้อแท้แล้วเป็นคนรักร่วมเพศ แต่มีประสบการณ์รักร่วมเพศหลายครั้ง (Primarily Homosexual-Several Heterosexual Experience)
- 5 หมายถึง ส่วนใหญ่แล้วรักร่วมเพศแต่มีประสบการณ์รักต่างเพศด้วย (Predominantly Homosexual-Sex and Incidental Heterosexual Contacts)
- 6 หมายถึง รักร่วมเพศโดยแท้ (Exclusively Homosexual)

Kinsey อธิบายว่าเกณฑ์ข้างต้นเป็นเกณฑ์การวัดพฤติกรรมรักร่วมเพศและพฤติกรรมรักต่างเพศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลจะถูกกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งใด ในแต่ละช่วงอายุของตนตามระดับคะแนนที่แตกต่างกัน ซึ่งแต่ละคะแนนมีรายละเอียดและความหมายดังนี้

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 0 มีความหมายว่า บุคคลเหล่านี้ไม่เคยมีการสัมผัสทางร่างกายที่จะส่งผลให้เกิดการกระตุ้น หรือให้ความรู้สึกทางเพศ หรือมีการตอบสนอง

ทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน บุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้ถือว่าเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบรักต่างเพศ 100% กล่าวคือ บุคคลประเภทนี้ไม่อาจมีความสัมพันธ์ทางเพศแบบรักร่วมเพศ

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 1 มีความหมายว่า บุคคลเหล่านี้เคยมีสัมพันธ์ทางเพศแบบรักร่วมเพศเพียงการตอบสนองทางร่างกายและจิตใจเท่านั้น หรืออาจมีการตอบสนองความรู้สึกทางจิตใจ แต่ไม่มีการสัมพันธ์ทางกาย ประสบการณ์และการตอบสนองทางเพศของบุคคลกลุ่มนี้มี ให้บุคคลต่างเพศมากกว่า สำหรับประสบการณ์รักร่วมเพศนั้นบุคคลกลุ่มนี้เคยมีเพียงครั้งหรือสองครั้ง หรืออาจกล่าวว่ น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนครั้งที่ตนมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้ามและไม่มีการตอบสนองทางจิตใจต่อการกระตุ้นทางเพศเท่ากับเพศตรงข้าม การเข้าไปมีกิจกรรมทางเพศแบบรักร่วมเพศนั้นเป็นไปเพราะความอยากรู้อยากเห็น หรือถูกบังคับจากบุคคลอื่นโดยที่ตัวเองขาดสติ เช่น ขณะกำลังหลับนอน หรือเมื่อเมาสุรา หรืออยู่ภายใต้สถานการณ์พิเศษอื่นใดเท่านั้น

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนนที่ 2 มีความหมายว่า บุคคลเหล่านี้เคยมีประสบการณ์รักร่วมเพศและหรือ อาจมีการตอบสนองพฤติกรรมรักร่วมเพศได้อย่างชัดเจน แต่สำหรับประสบการณ์ทางเพศและ หรือ การตอบสนองแบบรักต่างเพศมีมากกว่าประสบการณ์และการตอบสนองทางเพศแบบรักร่วมเพศ บุคคลกลุ่มนี้อาจเคยมีประสบการณ์ทางเพศแบบรักร่วมเพศมาบ้างเล็กน้อยหรือพอสมควร แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบของช่วงระยะเวลาเดียวกับบุคคลกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลต่างเพศมากกว่า อย่างไรก็ตาม บุคคลกลุ่มนี้ยอมรับการปลุกเร้าอารมณ์แบบรักร่วมเพศ แต่มีการตอบสนองกับบุคคลต่างเพศมากกว่า และแม้ว่าบุคคลกลุ่มนี้บางคนจะเคยมีประสบการณ์รักร่วมเพศอย่างเปิดเผย ตรงกันข้ามกันกับมีการตอบสนองจิตใจต่อบุคคลรักต่างเพศมากกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลกลุ่มนี้ยังมีความพอใจในความสัมพันธ์ทางเพศของรักร่วมเพศพฤติกรรมเช่นนี้โดยมากพบกับวัยรุ่นชายซึ่งไม่เคยสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงมาก่อน แม้ว่าแท้จริงวัยรุ่นชายนี้มีความโน้มเอียงไปในลักษณะบุคคลรักต่างเพศก็ตาม ตรงกันข้ามกับผู้ชายบางคน ที่ควรจัดอยู่ในเกณฑ์คะแนนระดับ 2 เพราะมีการตอบสนองทางเพศต่อบุคคลเพศเดียวกันได้อย่างรุนแรงแม้ว่าจะไม่มีการเปิดเผยความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันก็ตาม

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 3 ซึ่งมีคะแนนอยู่ตรงกลางของบุคคลซึ่งมีพฤติกรรมแบบรักต่างเพศกับบุคคลที่มีพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศ บุคคลกลุ่มนี้มีประสบการณ์ทางเพศและมีการตอบสนองทางจิตใจต่อบุคคลเพศเดียวกันและต่างเพศอย่างเปิดเผย โดยทั่วไปบุคคลกลุ่มนี้จะยอมรับความสัมพันธ์ทั้งสองรูปแบบ กล่าวคือ ทั้งแบบต่างเพศและรักร่วมเพศ แต่ไม่บอกถึงแนวโน้มทางใดที่มีมากกว่า บุคคลที่ได้เกณฑ์คะแนนระดับ 3 อาจมีจำนวนของประสบการณ์รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมากกว่าเพราะในความรู้สึกทางจิตใจบุคคลกลุ่มนี้สามารถ

ตอบสนองทางเพศให้กับคู่รักเพศเดียวกันหรือคู่รักต่างเพศ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยและสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์จากเพศใดเพศหนึ่งมากกว่า พฤติกรรมเช่นนี้จะเกิดกับผู้ชายที่ยังไม่ได้แต่งงานมากกว่าผู้ชายที่แต่งงานแล้ว เพราะความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้ชายนั้นเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าความสัมพันธ์ทางเพศที่อาจเกิดขึ้นได้กับผู้หญิง ตรงกันข้ามกับผู้ชายที่สมรสแล้วที่สามารถหาทางออกทางเพศกับภรรยาอย่างง่ายได้ ขณะที่ตนอาจให้ความสนใจผู้ชายเท่าๆ กับผู้หญิง

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 4 หมายถึง บุคคลที่มีกิจกรรมทางเพศโดยเปิดเผยและหรือมีการตอบสนองทางจิตใจต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ ขณะเดียวกันก็ยังมีกิจกรรมทางเพศกับบุคคลต่างเพศและหรืออาจมีการตอบสนองต่อการกระตุ้นทางเพศของเพศตรงกันข้ามบ้าง

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 5 หมายถึง บุคคลที่มีกิจกรรมทางเพศและการตอบสนองทางเพศเกือบทั้งหมดเป็นรักร่วมเพศ บุคคลกลุ่มนี้มีประสบการณ์แบบรักต่างเพศมาบ้างและบางครั้งก็มีการตอบสนองทางจิตใจด้วยแต่ค่อนข้างน้อยมาก

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 6 หมายถึง บุคคลที่มีกิจกรรมทางเพศแบบรักร่วมเพศ 100% ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ทางเพศที่เปิดเผยและการตอบสนองทางจิตใจ

Kinsey ให้เหตุผลเพื่อสร้างเกณฑ์กำหนดพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์แต่ Boswell กลับเห็นว่าแย้งว่า ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะทำการกำหนดพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์จากบุคคลซึ่ง ไม่มีประวัติที่จะยืนยันได้ตามเกณฑ์การวัดพฤติกรรมทางเพศตามแบบของ Kinsey Boswell ตั้งข้อสังเกตว่าก่อนที่บุคคลจะจำแนกพฤติกรรมทางเพศว่าใครเป็นรักร่วมเพศเราต้องมีคำตอบให้กับคำถามที่ว่ารักร่วมเพศคืออะไร เสียก่อน แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะคิดเพียงว่ารักร่วมเพศคือพฤติกรรมทางเพศของบุคคลที่มีต่อบุคคลเพศเดียวกันก็ตาม แต่ถ้าจะถือว่าใครเป็นบุคคลรักร่วมเพศ พฤติกรรมรักร่วมเพศของบุคคลดังกล่าวจะต้องเกิดขึ้นก็ครั้งยังไม่มีทฤษฎีใดสามารถบอกได้หรือบุคคลที่มีจินตนาการทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกันแต่ไม่เคยบรรลู่วัตถุประสงค์ทางเพศ บุคคลดังกล่าวทั้งชายและหญิงคือบุคคลรักร่วมเพศหรือไม่

จากข้อสงสัยดังกล่าว Boswell มีความเห็นว่ามีความจำเป็นที่เราจะต้องหาคำตอบจากคำถามดังกล่าวเสียก่อน มากกว่าที่จะวัดพฤติกรรมทางเพศของคนตามลำดับขั้นลดหลั่นจากคะแนนตามความเห็นของ Kinsey อย่างเดียว และจากเกณฑ์การวัดของ Kinsey ที่มีความลดหลั่นระหว่างจุดปลายสุดของผู้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศได้ยากมาก เพราะคนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางเพศอยู่ในเกณฑ์ระหว่างกลางเพราะโดยธรรมชาติมนุษย์มีความสามารถตอบสนองทางเพศกับเพศใดเพศหนึ่งอยู่แล้ว Boswell ตั้งข้อสังเกตว่า หากแนวความคิดของ Kinsey ถูกต้องคนที่คิดว่าตนเองเป็นรักร่วมเพศก็จะต้องมีคะแนนต้นสุดปลายสุดตามเกณฑ์ของ Kinsey ขณะที่ยังมีบุคคลอีกหลายคนที่ไม่เคยพฤติกรรมรักร่วมเพศของตนให้ใครทราบหรือในความเป็นจริง อาจมีอีกหลาย

คนที่ไม่แน่ใจว่าตนเป็นรักร่วมเพศหรืออาจปฏิเสธว่าตนเป็นรักร่วมเพศหรือรักต่างเพศ กล่าวคือ บุคคลจะมีลักษณะของ Continuum กล่าวคือที่ปลายข้างหนึ่งคือความพอใจในเพศตรงข้ามแล้วจะลดลงเรื่อยๆ จนถึงปลายอีกข้างหนึ่งคือความรักร่วมเพศซึ่งถือเป็นจุดที่เรียกว่า Extreme ซึ่งคนส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่างปลายสุดซึ่งถือว่าเป็นคนส่วนใหญ่ (ชลิตา ส่งสัมพันธ์ 2541 : 70-85)

Wardell B. Pomeroy นักจิตวิทยาศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเพศว่า ความจริงคนทุกคนมีความสามารถที่แฝงเร้นที่จะทำการต่างๆ ที่เรารู้จักกันการได้ทั้งสี่ซึ่งรวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ คนทุกคนมีความโน้มเอียงในทางรักร่วมเพศแบบแฝงเร้นไม่มากนักน้อย แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าเราจะต้องเกี่ยวข้องกับรักร่วมเพศ หรือแม้แต่ตระหนักถึงความแฝงเร้นดังกล่าว ซึ่งนี่คือความจริงที่น้อยคนจะยอมรับเกี่ยวกับตัวเอง

นอกจากนี้ Pomeroy ยังอธิบายต่อไปว่า รักร่วมเพศและรักต่างเพศ ไม่ใช่สิ่งที่แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด เปรียบได้กับเส้นตรงที่มีปลายข้างหนึ่งเป็นรักร่วมเพศผู้หญิงที่มีแต่ความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศและไม่มีความแฝงเร้นในทางรักร่วมเพศอยู่เลยจะอยู่ที่ปลายข้างสุดทางรักต่างเพศ ส่วนผู้หญิงที่มีรักร่วมเพศเพียงอย่างเดียวและไม่สนใจต่างเพศเลยก็อยู่ปลายอีกข้างหนึ่งจากการศึกษาพบว่าผู้หญิงที่จัดอยู่ปลายสองข้างรวมกันเพียง 2-3 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ฉะนั้นคนส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ระหว่างความเป็นรักร่วมเพศแท้และรักต่างเพศแท้ (อัญชนา สุวรรณานนท์ 2527: 33)

Kinsey เชื่อว่านอกจากมนุษย์เกิดมาพร้อมกับความสามารถที่จะตอบสนองต่อเพศหนึ่งอยู่แล้วปัจจัยในทางสังคมมีส่วนผลักดันให้บุคคลมีความพอใจซึ่งกันและกัน

กล่าวโดยสรุปแนวความคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศและการเบี่ยงเบนทางเพศ เห็นว่าการที่มีพวกเขามีพฤติกรรมแบบรักเพศเดียวกันนั้น มีระดับของความต้องการของแต่ละบุคคลไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งจึงมีนักจิตวิทยาวิเคราะห์ ได้กำหนดเกณฑ์การวัดพฤติกรรมทางเพศ ออกเป็น 7 ระดับ และบุคคลที่มีพฤติกรรมการรักร่วมเพศ คำนึงถึงความพึงพอใจ ความสุขของตนที่มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกันเป็นหลัก แต่ก็พบว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศและต่างเพศก็เป็นสิ่งที่ยังแยกออกจากกัน

4. แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศ (Influential Causes for Homosexual Behavior Concept)

สาเหตุที่มีอิทธิพลทำให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศ มีอยู่ด้วยกัน 5 ประการ คือ อิทธิพลทางร่างกายหรือปัจจัยทางชีววิทยา อิทธิพลทางด้านจิตวิทยา อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมครอบครัว อิทธิพลสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และอิทธิพลทางสภาพแวดล้อมสังคม ดังนี้

4.1 อิทธิพลทางร่างกายหรือปัจจัยทางชีววิทยา

บุคคลรักร่วมเพศบางคนมีสภาพการณ์เป็นรักร่วมเพศมาตั้งแต่เกิดและสภาพการเป็นรักร่วมเพศของบุคคลกลุ่มนี้เป็นไปตามธรรมชาติ เมื่อประมาณ 70 กว่าปีมานี้ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากเชื่อว่าการเป็นรักร่วมเพศมีรากฐานอันถาวรจากกรรมพันธุ์ที่ได้รับการถ่ายทอดมา ผู้สนับสนุนแนวความคิดนี้อย่างแข็งขัน คือ Kallman ซึ่งได้ตีพิมพ์ในรายงานของตนในปี 1953 จากการศึกษาฝาแฝด 95 คู่ ซึ่ง 44 คู่เป็นแฝดเหมือน (กล่าวคือแฝดที่มีกรรมพันธุ์เหมือนกันโดยแท้) อีก 51 คู่ เป็นแฝดธรรมดา (คือฝาแฝดที่มีกรรมพันธุ์เหมือนกันบ้างต่างกันบ้างพอๆ กับพี่น้องท้องเดียวกัน) จากการศึกษา 95 คู่ ครั้งนี้พบว่าอย่างน้อยก็มีแฝดที่ทราบได้แน่ชัดว่าเป็นรักร่วมเพศจากฝาแฝดเหมือน 44 คู่ ซึ่งปรากฏว่าทั้งคู่เป็นรักร่วมเพศ ทั้งนี้ฝาแฝดแต่ละคนกล่าวว่าต่างคนต่างมีพัฒนาการเป็นรักร่วมเพศขึ้นมาเอง และสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจ คือ ฝาแฝดทุกคู่ปฏิเสธว่าตนมิได้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศกับคู่แฝดของตนเอง ในทางกลับกันคู่แฝดธรรมดา 51 คู่มีเพียง 40% เท่านั้นที่เป็นคนรักร่วมเพศทั้งคู่ ดังนั้นทำให้คาดได้ว่าความผิดปกติของฮอร์โมนอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการเป็นรักร่วมเพศ เนื่องจากสัดส่วนที่ผิดปกติระหว่างฮอร์โมนเพศชาย (Androgen) และฮอร์โมนเพศเกิดขึ้นจากตัวการที่ถาวรทางกรรมพันธุ์ เพราะปรากฏว่าบางรายที่เกิดมีการขาดสมดุลของฮอร์โมน บุคคลนั้นก็ไม่ได้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ และคนที่ไม่ใช่รักร่วมเพศบางรายอาจจะมีสภาพฮอร์โมนที่มีได้ดุลเหมือนกันก็มี คนอาจจะเปลี่ยนจากรักต่างเพศมาเป็นรักร่วมเพศหรือจากรักร่วมเพศมาเป็นรักต่างเพศ ไม่เกี่ยวข้องกับสภาพสมดุลของฮอร์โมน ดังนั้นการปฏิบัติรักษาของแพทย์ด้วยฮอร์โมนเพศจะเปลี่ยนของฮอร์โมนก็ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของบุคคลได้ (ประนอม สโรชมาน 2524 : 166)

บุคคลที่มีพฤติกรรมความเป็นร่วมเพศมาตั้งแต่เกิด และเป็นไปตามธรรมชาติ โดยมีรากฐานมาจากกรรมพันธุ์ที่ได้รับการถ่ายทอดมา และ Kallman เป็นผู้สนับสนุนแนวความคิดนี้

4.2 อิทธิพลทางด้านจิตวิทยา

จากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theorise) ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ได้ให้ทัศนะว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นผลของการกดข่ม (Repression) หรือการตรึงแน่น (Fixation) ของพัฒนาการทางจิตใจและเพศหลังจากที่มีความคิดข้องใจเป็นเวลานานด้วยการลอกเลียนแบบสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่สมหวัง (Frustrating Object) กล่าวคือ ในช่วงที่เด็กมีพัฒนาการทางเพศ ส่วนมากจะอยู่ในช่วง 4 ขวบ เด็กชายรักแม่ เด็กหญิงรักพ่อ ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายอิจฉาพ่อหรือแม่ที่มีเพศเดียวกับตน และเมื่อเด็กผ่านพัฒนาการช่วงนี้ไปได้ ขณะที่ยังมีพฤติกรรมของพ่อแม่ติดฝังตรึงอยู่จึงทำให้เด็กเกิดความสับสนทางเพศ ฟรอยด์อธิบายว่า ในช่วงเด็ก ผู้ชายและผู้หญิงจะมีประสบการณ์ต่างกัน (ประนอม สโรชมาน 2524: 167) คือ

เด็กผู้ชายพยายามเลียนแบบแม่มองเพศตรงข้าม (Love Object) (สมโภชน์ สุขวัฒนา 2520 : 545) เช่นเดียวกับแม่ที่มองเพศตรงข้าม คือ เด็กผู้ชายมองเพศเดียวกับตนเองแม้ว่าอาจจะมี ความรู้สึกชอบผู้หญิงแต่ก็ปฏิเสธจะมีความสัมพันธ์ทางเพศ ผลจากการเลียนแบบนี้อาจทำให้เด็ก เกิดความรู้สึกรักพ่อและมีความปรารถนาที่จะได้ รับความพึงพอใจทางเพศกับพ่อ ผู้ชายกลุ่มนี้ อาจจะมีลักษณะแบบผู้หญิงและการเลือกคู่รักก็มักจะเลือกผู้ชายที่มีอายุมากกว่า หรือในบางกรณี เด็กผู้ชายที่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อโดยลำพังอาจจะมีปฏิกิริยาต่อความคับข้องใจแบบท้อถอย คือ ความรู้สึกที่ไม่สนใจต่อผู้หญิงและกลับไปชอบผู้ชายในฐานะคู่รักครั้งแรก

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theorise) ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ให้ทัศนะว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นผลของการทดลอง หรือการตรึงแน่น และพยายาม เลียนแบบพฤติกรรม

4.3 อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมครอบครัว

ครอบครัวถือว่าเป็นสถาบันแห่งแรกที่จะอบรมทางด้านจิตใจ และปลูกฝัง พฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็กครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่างๆ รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศ ด้วย และตัวกระตุ้นที่เป็นสาเหตุทำให้เด็กมีแนวโน้มมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ คือ

1. ความไม่สมดุลในครอบครัว ในวัย 2-4 ขวบ ตามหลักทางจิตวิทยาถือว่าเด็กจะ เกิดปมความรู้สึกทางเพศ (Oedipus Complex) โดยเด็กชายจะรักแม่ เด็กหญิงจะรักพ่อ จะแสดง ออกมาเป็นแบบหวงแหนพ่อหรือแม่ ลักษณะเช่นนี้จะเป็นชั่วคราวแล้วเด็กจะค่อยๆ เริ่มรู้ว่าไม่เป็น ที่ยอมรับของสังคม แต่ถ้าครอบครัวไม่เป็นปกติ เช่น พ่ออ่อนแอ แม่แข็งแกร่งกว่า หรือพ่อ เข้มแข็ง แม่อ่อนแอ หรือกรณีที่ครอบครัวแตกแยก ขาดพ่อหรือแม่ ทำให้เด็กไม่มีแบบอย่างของ บทบาทในฐานะที่เป็นเพศหญิงหรือชายที่แท้จริง การที่มีลักษณะบุคลิกภาพของตนเองเป็นคน อ่อนแอก็จะกลายเป็นรักร่วมเพศ

2. อคติของคนในครอบครัวที่มีต่อเพศของเด็ก บางครอบครัวต้องการได้ลูกผู้หญิง มากบางครอบครัวต้องการได้ลูกผู้ชาย แต่ต้องผิดหวังไม่ได้ตามที่ต้องการ ทำให้พยายามสนอง ความต้องการนี้โดยการแต่งตัวลูกชายให้เหมือนผู้หญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าลูกชายคนนั้นเป็นคน หน้าตาดี อาจยิ่งแต่งให้เหมือนผู้หญิงมากขึ้น พยายามใช้วิธีอบรมหรือดูแลไปในแนวทางสำหรับ เพศหญิงตามที่ตนต้องการ เด็กชายอาจรู้สึกภูมิใจบทบาทความเป็นหญิงมากกว่าความเป็นชาย

3. บุคลิกภาพของบิดา บิดามักเป็นคนมีนิสัยแข็งแรงแรง เผด็จการ หรือเด่นเกินไป จนเด็กชายไม่สามารถเลียนแบบตาม หรือในทางตรงกันข้ามเป็นบิดาที่มีนิสัยอ่อนแอบทบาท เงียบเฉยจนเด็กเกิดความรู้สึกละอายใจไม่ยอมเลียนแบบ

4. การรักลูกแบบลำเอียง เช่น รักตามใจลูกสาวมากกว่า จึงอาจทำให้เด็กชายเกิดความรู้สึกอิจฉา หลงคิดว่าถ้าตนเป็นผู้หญิง บิดามารดาคงจะรักมากกว่าเป็นชาย จึงประพฤติตนแต่งตัวเป็นหญิง เพื่อเรียกร้องความสนใจ หรือให้บิดามารดารักตน และอาจเป็นการต่อต้านบิดามารดาในสังคมปัจจุบันเพื่อให้บิดามารดารู้สึกเดือดร้อนในการกระทำของตน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร มารดามักรักให้ความใกล้ชิดกับลูกชายมากเกินไป โดยจะพาไปไหนมาไหนด้วยกันตลอด สนใจเอาใส่มากเกินไป จนทำให้เกิดเจตคติค่านิยม ความคิด ความรู้สึกและลักษณะท่าทางของความเป็นผู้หญิงซึมซับเข้าไปในบุคลิกภาพของเด็กชาย มีเอกลักษณ์ทางจิตใจคล้ายผู้หญิงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าครอบครัวนั้น มีทั้ง ย่า ยาย อาหน้า หรือคนเลี้ยงรับใช้เป็นผู้หญิงอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก จะทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

6. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นลักษณะค่อนข้างห่างเหินไม่ได้ใกล้ชิดกัน เป็นเพราะบิดามีเวลาอยู่กับบ้านน้อยและ มักคิดว่าการอบรมเลี้ยงดูลูกเป็นหน้าที่ของมารดา จึงปลีกตัวออกห่าง และอีกสาเหตุหนึ่งบิดาอาจเสียชีวิตไปแล้ว หรือการแยกกันอยู่ หรืออีกทางหนึ่งบิดาเป็นคนเจ้าอารมณ์ ดุร้าย โมโหง่ายจนเด็กมองภาพพจน์ของบิดาค่อนข้างน่ากลัวจึงไม่อาจเลียนแบบได้

7. ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง เป็นการพัฒนาเอกลักษณ์ด้านหนึ่ง คือ การไม่อยากเหมือนอีกคนหนึ่ง เช่น ถ้าพี่เป็นคนสนใจแต่เรียน ไม่มีเพื่อน น้องก็จะปฏิบัติตนในทางตรงกันข้าม คือไม่สนใจเรียน แต่มีเพื่อนมาก หรือพี่สาวทำตัวมีนิสัยเหมือนผู้ชายและพี่ชายทำตัวแข็งแรงเกินไป เด็กชายที่เป็นน้องก็จะทำพฤติกรรมตรงกันข้ามกัน คืออาจทำตัวเป็นหญิงเพราะว่ามีความต้องการไม่ให้เหมือนพี่

8. ครอบครัวเคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณีมากเกินไป คือมีการให้คบแต่เฉพาะเพื่อนที่มีเพศเดียวกัน ไม่ให้มีการคบกับเพศตรงข้าม จะทำให้เกิดการรักร่วมเพศระหว่างกันขึ้น โดยจากการเริ่มลองแล้วได้รับความสุขทางเพศ จึงทำให้เกิดความต้องการและกระทำบ่อยๆ ซ้ำซาก จนในที่สุดก็กลายเป็นนิสัย

สภาวะทางครอบครัวก็เป็นตัวกระตุ้นและเป็นสาเหตุทำให้เด็กมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ คือ ความไม่สมดุลในครอบครัว ความอดติของคนในครอบครัวที่มีต่อเพศของเด็ก บุคลิกภาพของบิดา ความรักลูกแบบลำเอียง ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร และบิดากับบุตร ระหว่างพี่น้อง ครอบครัวที่เคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณี

4.4 อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมสังคม

สภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ และเกิดการรับรู้ในพฤติกรรมที่เลียนแบบ จนกลายเป็นรักร่วมเพศในที่สุด ซึ่งสาเหตุทางสังคมที่ทำให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศ คือ

วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับแผนลักษณะของ ความเป็นชาย ที่มีลักษณะเข้มงวด คือมีค่านิยมการเป็นผู้ชายนั้นต้องเป็นคนแข็งแรง ต้องชอบเล่นกีฬา พุดจาโผงผางต้องชกต่อยกันไป จนถึงต้องสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เทียวผู้หญิงเป็น เด็กชายที่ไม่สามารถมีลักษณะนิสัยดังกล่าวได้จะรู้สึกสับสนในเอกลักษณ์ของตนเอง รู้สึกว่าตนเองเป็นชายไม่พอ ทำตามความคาดหวังของสังคมไม่ได้ (วัลลภ ปิยะมโรรส 2531 : 76)

การขาดประสบการณ์กับต่างเพศ เพราะสภาพแวดล้อมบังคับ ซึ่งในบางครั้งการขาดประสบการณ์กับต่างเพศมิได้เกิดจากความรู้สึกด้อยในตนเองแต่เกิดจากสภาพแวดล้อมบังคับ เช่น เด็กหญิงที่อยู่ในครอบครัวที่เคร่งครัดในการคบเพื่อน ให้คบแต่เฉพาะเพื่อนผู้หญิงด้วยกัน จากความใกล้ชิด การดูหนังสือที่ยั่วๆทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศ หรือบางสถาบันที่มีการแบ่งแยกชายหญิงออกจากกัน เช่น โรงเรียนประจำ เรือนจำ หรือกองทัพ ทำให้บางคนหาทางออกด้วยการมีเพศสัมพันธ์ทางรักร่วมเพศ (ประนอม สโรชมาน 2524 : 176) ซึ่งเมื่อพ้นจากสภาพแวดล้อมดังกล่าวแล้ว บางคนก็กลับเข้าสู่การมีสัมพันธ์กับเพศต่างเพศตามปกติ แต่ก็มีบางคนที่ยังกลายเป็นรักร่วมเพศอย่างถาวร

สภาพแวดล้อมทางสังคมที่ทำให้บุคคลเกิดมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ซึ่งมีสาเหตุมาจากวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับแผนลักษณะของความเป็นชายที่เข้มงวด ขาดประสบการณ์ทางเพศ เพราะสภาพแวดล้อมบังคับ

4.5 อิทธิพลสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

การขาดแบบอย่างของบุคลิกภาพผู้ชายในโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมส่วนใหญ่แล้วครูจะเป็นผู้หญิง ทำให้เด็กชายหาแบบอย่างความเป็นชายจากที่บ้านไม่ได้และเมื่อมาโรงเรียนก็ไม่มีแบบอย่างความเป็นชายจากครูอีก จึงทำให้เด็กจดจำแต่บุคลิกลักษณะของความเป็นหญิงมากขึ้น ฉะนั้นโรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษาควรมีครูผู้ชายอย่างน้อย 25% เพื่อให้เด็กได้เลียนแบบได้อย่างถูกต้อง (วัลลภ ปิยะมโรรส 2531 : 13)

ระบบการศึกษาของโรงเรียน บางโรงเรียนเป็นแบบชายล้วน หญิงล้วน จะทำให้เด็กมีโอกาสดูต้นอยากรู้เป็นหญิงหรือชาย เพราะในแนวคิดของนักจิตวิทยา เมื่อมีคนสองคนอยู่ร่วมกันคนหนึ่งจะพยายามทำตัวเป็นผู้นำ และอีกฝ่ายหนึ่งก็เป็นผู้ตามโดยไม่รู้ตัว ในโรงเรียนชายล้วนเด็กชายที่อ่อนแอกว่า หน้าตาละเมียดไปทางผู้หญิงมากกว่า จึงอาจต้องทำท่าทางเป็นหญิง

เพื่อให้ฝ่ายที่แข็งแรงกว่าคอยปกป้องดูแล แต่ถ้าโรงเรียนสหศึกษามีนักเรียนหญิงซึ่งแสดงตัวเป็นฝ่ายเรียบร้อย อ่อนแอกว่า ก็จะผลักดันให้เด็กชายอ่อนแอทั้งทางใจและทางกายต้องเข้มแข็ง ทำตัวเป็นผู้ชาย

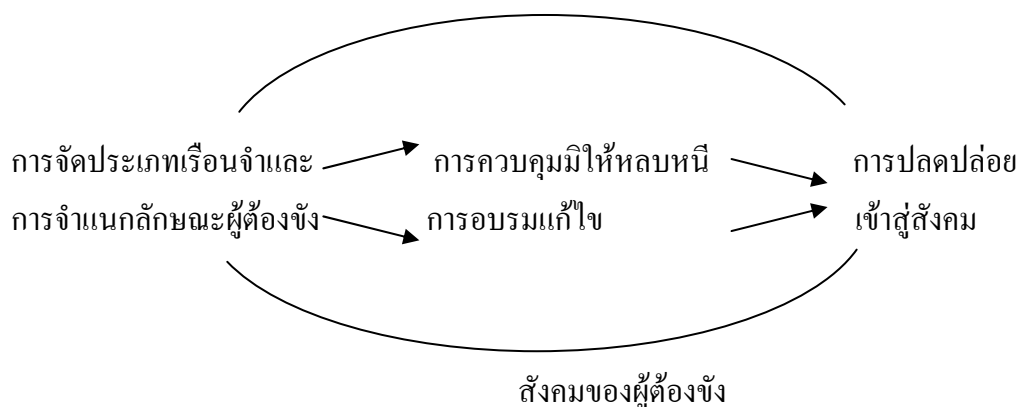
สภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ มาจากระบบการจัดการศึกษา ซึ่งบางโรงเรียนเป็นแบบชายล้วน หญิงล้วน และครูที่สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นหญิง

กล่าวโดยสรุปจากที่ศึกษาแนวคิดที่ทำให้บุคคลเกิดมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ มีสาเหตุที่เริ่มต้นมาจากเด็กจนโต แล้วสะสมประสบการณ์ต่างๆ ทำให้เกิดขึ้นมาจากการเรียนรู้และการรับรู้ ทำให้เกิดทัศนคติและเจตคติที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมต่างๆที่เป็นกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศ โดยบุคคลได้รับอิทธิพลมาจากสภาพแวดล้อมทางด้านจิตใจร่างกาย ด้านจิตวิทยา ครอบครัว สังคม และโรงเรียน

5. แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเบี่ยงเบนทางเพศโดยใช้เรือนจำ (Sexual Deviant Behavior Related to Institutional Treatment Concept)

การใช้เรือนจำเพื่อเป็นมาตรการในการปฏิบัติต่อคนที่กระทำผิด ได้มีวิวัฒนาการมาเป็นเวลาเกือบสองศตวรรษ โดยได้มีการนำมาใช้แทนการลงโทษต่อเนื่องต่อตัว เช่น การทรมานหรือเฆี่ยนตี การใช้เรือนจำในยุคแรกๆ เน้นการลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนและข่มขู่ยับยั้ง แต่ต่อมาในระยะหลังได้หันมาเน้นในเรื่องการแก้ไขอบรมให้กลับเข้าสู่สังคมรูปแบบและกิจกรรมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำจึงได้เปลี่ยนแปลงไป จากการเน้นการควบคุมอย่างเคร่งครัดมาสู่การจัดกิจกรรมในเชิงแก้ไข เช่น การให้การศึกษา การฝึกวิชาชีพและการจัดสวัสดิการต่างๆ (นันทิ จิตสว่าง 2541 : 43) การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้เรือนจำนั้น อาจแยกพิจารณาเป็นข้อต่างๆ ดังนี้

5.1 กระบวนการในปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ

ที่มา : นัทธี จิตสว่าง, หลักทัณฑ์วิทยา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2541), 43.

กระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำดังนี้ เริ่มจากการจัดประเภทเรือนจำ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การควบคุมมิให้หลบหนี การอบรมแก้ไข ไปจนถึงการปลดปล่อย ซึ่งอาจแยกพิจารณาตามหัวข้อดังนี้

5.2 การจัดประเภทเรือนจำและการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

การที่จะควบคุมผู้ต้องขัง จำเป็นจะต้องมีการจัดประเภทเรือนจำเพื่อแยกปฏิบัติให้เหมาะสมกับผู้ต้องขังประเภทต่างๆ ซึ่งมีเกณฑ์ที่จะนำมาใช้ในการจัดประเภทเรือนจำที่สำคัญได้แก่ เกณฑ์เกี่ยวกับความมั่นคงของเรือนจำ และเกณฑ์การจัดประเภทเรือนจำตามวัตถุประสงค์ของงานเรือนจำ ซึ่งแยกได้ดังนี้

5.3 การจัดประเภทเรือนจำตามระดับความมั่นคง

การจัดเรือนจำในลักษณะนี้เป็นรูปแบบของการจัดประเภทเรือนจำ ที่ยึดถือเกณฑ์ด้านความมั่นคงแข็งแรงในการควบคุมที่ลดหลั่นไปตามความมั่นคงแข็งแรงของเรือนจำและความร้ายแรงของการกระทำผิดและระยะเวลาที่ถูกลงโทษ การจัดเรือนจำตามระดับความมั่นคง จัด 3 ระดับ คือ

1. เรือนจำระดับความมั่นคงสูง (Maximum Security Prison) เป็นเรือนจำที่เน้นการควบคุมเป็นหลัก ใช้สำหรับคุมขังผู้กระทำผิดที่มีลักษณะร้าย มีโทษสูงหรือกระทำผิดโดย

ลันดาน เรือนจำประเภทนี้จะประกอบด้วยกำแพงสูง มีเรือนนอนที่เข้มแข็ง จัดห้องขังเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์แข็งแรงร้ายและเครื่องมือสังเกตความเคลื่อนไหวของผู้กระทำผิดภายในเรือนจำอย่างทั่วถึง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ถืออาวุธบนป้อมยาม และเจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแลการเข้าออกและความคุมผู้กระทำผิดอย่างใกล้ชิด

2. เรือนจำระดับความมั่นคงปานกลาง (Medium Security Prison) เป็นเรือนจำที่มีความมั่นคงรองลงมา เน้นการควบคุมพอสมควร แต่ยังไม่เป็นเรือนจำเปิด ใช้ควบคุมผู้กระทำผิดที่มีความร้ายแรงน้อยกว่าประเภทแรก หรือเป็นผู้กระทำผิดที่ผ่านเรือนจำที่มีความมั่นคงสูง

3. เรือนจำระดับความมั่นคงต่ำ (Minimum Security Prison) เป็นเรือนจำที่ไม่ได้เน้นหนักด้านการควบคุม ใช้คุมขังผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษโดยโดยให้อิสระเสรีภาพในการเคลื่อนไหวแก่ผู้ต้องขัง โดยการใช้ระบบให้ผู้ต้องขังรักษาระเบียบวินัย และรับผิดชอบต่อหมู่คณะที่อยู่ร่วมกันด้วยกันตนเอง ซึ่งเป็นการตอบแทนคุณความดีของนักโทษ โดยจะคัดเลือกผู้กระทำผิดที่มีความประพฤติและวางใจได้ ไปควบคุมไว้เพื่อเป็นการเตรียมการปลดปล่อยในเรือนจำที่มีความมั่นคงต่ำสุด ซึ่งได้แก่เรือนจำเปิดหรือเรือนจำชั่วคราว เรือนจำประเภทนี้ไม่มีรั้ว ไม่มีกำแพงทรงสูง ไม่มีผู้คุมถืออาวุธ มีแต่รั้วลดหนาม การฝึกวิชาชีพเน้นด้านเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรมเบา

การจัดประเภทเรือนจำและพัฒนาสถานตามระดับความมั่นคงแข็งแรง เป็นการจัดรูปแบบเรือนจำยึดมั่นในหลักการควบคุมผู้กระทำผิดแบบดั้งเดิม คือมุ่งคำนึงถึงการควบคุมผู้ต้องขังไว้อย่างมั่นคงแข็งแรงเพื่อป้องกันการหลบหนี ทำให้ไม่ได้เน้นในด้านการอบรมแก้ไขเป็นผลให้มีการคุมขังผู้ต้องขังให้อยู่ร่วมกันภายใต้ระบบการควบคุมที่เข้มงวดกดขี่มากเกินไปจนเป็นอุปสรรคต่อการปรุงแต่งแก้ไขจิตใจผู้กระทำผิด

5.4 การจัดประเภทเรือนจำตามประเภทของผู้กระทำผิด

การจัดประเภทเรือนจำตามประเภทของผู้กระทำผิดนี้ เป็นการ จัดประเภทเรือนจำโดยมุ่งที่จะอบรมแก้ไขผู้ต้องขังเป็นหลัก ยิ่งไปกว่าความมั่นคงปลอดภัยในการควบคุมโดยมุ่งควบคุมผู้ต้องขังประเภทต่างๆ ไว้ด้วยกัน เพื่อให้การอบรมแก้ไขสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละประเภท การจัดประเภทเรือนจำตามประเภทผู้กระทำผิดนี้ อาจแยกได้ ดังนี้ เรือนจำชาย เรือนจำหญิงหรือทัณฑสถานหญิง ทัณฑสถานวัยหนุ่ม ทัณฑสถานบำบัดพิเศษ ทัณฑสถานเปิด เรือนจำชั่วคราว เรือนจำพิเศษ

5.5 การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเป็นกระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล โดยการศึกษาวิเคราะห์ประวัติภูมิหลัง บุคลิกลักษณะและสภาพทั่วไปของผู้ต้องขัง

รวมทั้งประวัติการกระทำผิด และสาเหตุแห่งการกระทำผิด เพื่อให้สามารถกำหนดแผนการบำบัดรักษา อบรม แก้ไข และฟื้นฟูจิตใจผู้ต้องขังได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามสภาพของผู้ต้องขังแต่ละคน (Individual Treatment) ซึ่งการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังจะมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ดำเนินการศึกษาหรือรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของผู้ต้องขังแต่ละคน (Fact Finding)
2. วางแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามความเหมาะสมของแต่ละคน (Individual Treatment Planning)
3. การนำแผนที่ได้มีการดำเนินการตามข้อ 2 ไปปฏิบัติ
4. การติดตามผลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง
5. การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังซ้ำ (Re – Classification of Prisoners)
6. การวางแผนหรือโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุด เพื่อใช้ในการกลั่นกรองผู้ต้องขังทำให้ทราบถึงสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ต้องขัง ซึ่งการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังขึ้นพื้นฐาน จะดำเนินการตั้งแต่วันที่รับตัวตามขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ต้องขัง เพื่อแบ่งระดับการควบคุมเป็น 4 ระดับ เพื่อประโยชน์ คือ การวางแผนการปฏิบัติงาน ว่ามีผู้ต้องขังกลุ่มใดที่จัดอยู่ในข่ายต้องควบคุมดูแลเข้มงวดส่วนการแก้ไข ให้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อจะได้นำแต่ละกลุ่มไปดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อการแก้ไข และจัดโปรแกรมปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป

5.6 การควบคุมมิให้ผู้ต้องขังหลบหนี

การหลบหนีของผู้ต้องขังนั้นนับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่องานราชทัณฑ์เป็นอย่างยิ่ง เพราะหากมีการหลบหนีเกิดขึ้นเมื่อใดก็จะให้เกิดผลเสียหายต่อหลายฝ่าย ทั้งในด้านความสงบสุขและสวัสดิภาพของสังคมที่จะได้รับความกระทบกระเทือนจากภัยอันอาจเกิดขึ้นจากหลบหนีของผู้ต้องขัง นอกจากนี้ยังเป็นการทำลายรากฐานความยุติธรรมของบ้านเมือง เนื่องจากผู้กระทำผิดมิได้มีการถูกลงโทษครบตามคำพิพากษาของศาล และทางฝ่ายบ้านเมืองจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจับกุมตามตัวผู้ต้องขังที่หลบหนี และที่สำคัญที่สุดก็คือ การหลบหนีของผู้ต้องขังเป็นการทำลายศรัทธาของประชาชนต่องานราชทัณฑ์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไร้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของฝ่ายราชทัณฑ์ในการควบคุมผู้ต้องขัง

เรือนจำจึงมีระบบควบคุมมาใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งระบบควบคุม หมายถึง ความสัมพันธ์ของมาตรการต่างๆ ของทางเรือนจำที่ใช้ในการป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องขัง

และทำให้กิจกรรมต่างๆ ในเรือนจำดำเนินไปด้วยดี ระบบควบคุมจึงมีขอบเขตที่กว้างขวางครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆ ภายในเรือนจำและภายนอก เรือนจำที่เจ้าพนักงานของเรือนจำจะต้องปฏิบัติ นับตั้งแต่เริ่มนำผู้ต้องขังออกจากเรือนนอนในตอนเช้า การตรวจนับ การจัดหมวดหมู่ผู้ต้องขัง การตรวจค้น การตรวจตราอยู่เวรยามไปจนกระทั่งนำผู้ต้องขังเข้าเรือนนอนในเวลาเย็น และนำผู้ต้องขังออกในวันใหม่ ดังนั้น การควบคุมผู้ต้องขังจึงนับว่าเป็นงานที่ต้องทำ 24 ชั่วโมง และกระทำติดต่อกันโดยไม่มีวันหยุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการปฏิบัติตามเป้าหมายของงานราชทัณฑ์ในด้านการควบคุมผู้ต้องขังไว้มิให้หลบหนีระบบควบคุมจึงจัดว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มหรือลดโอกาสในการหลบหนีของผู้ต้องขังซึ่งมาตรการในการควบคุมที่สำคัญอาจแยกพิจารณาดังนี้

1. การจัดระบบการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง
2. การเก็บรักษาและตรวจตราอุปกรณ์เครื่องมือเพื่อความมั่นคง
3. การตรวจอาคารสถานที่และสิ่งของต้องห้าม
4. การตรวจตราการอยู่เวรยามและการจัดระบบการอยู่เวรยาม
5. การตรวจนับผู้ต้องขัง
6. การวางมาตรการควบคุมและป้องกันเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
7. มาตรการในการควบคุมผู้ต้องขังกองนอก
8. การควบคุมการเยี่ยมและการติดต่อจากบุคคลภายนอก

5.7 การอบรมแก้ไขผู้ต้องขัง

การอบรมแก้ไขผู้ต้องขังเป็นกิจกรรมที่มุ่งที่จะทำให้ผู้ต้องขังสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้โดยไม่กระทำผิดซ้ำขึ้นอีก โดยการแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพที่เสียไปของผู้ต้องขัง ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์และเงื่อนไขของสังคมเมื่อพ้นโทษ และโดยการให้ทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคม เช่น การฝึกวิชาชีพ การให้การศึกษาและการอบรมทางศีลธรรม ดังนั้นในการอบรมแก้ไขผู้ต้องขังจึงมีลักษณะที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือ

1. การเสริมทักษะในด้านอาชีพ การศึกษา และการอบรมทางศีลธรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักในการอบรมแก้ไขผู้ต้องขังที่ปฏิบัติอยู่ในทุกเรือนจำ
2. การปรับปรุงบุคลิกภาพให้สามารถมีภูมิคุ้มกันต้านต่อสิ่งชั่วร้ายในการกระทำผิด และการปลูกฝังจิตใจที่ดีงาม ไม่คิดที่จะกระทำผิดอีก ซึ่งจะต้องอาศัยเทคนิคหลายทาง เช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม การใช้ความสัมพันธ์กับครอบครัว และการใช้วิธีการทางสังคมเคราะห์

5.8 สังคมของผู้ต้องขัง

วัตถุประสงค์ของงานเรือนจำก็คือ การป้องกันสังคมให้ปลอดภัยโดยการควบคุมผู้ต้องขังไว้ตามคำพิพากษาของศาล เพื่อให้การอบรมฟื้นฟูและแก้ไขให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวให้

เข้ากับกฎเกณฑ์และเงื่อนไขของสังคมภายนอกได้ ดังนั้น ในการดำเนินการอบรมแก้ไขผู้ต้องขังนั้น เรือนจำต่างๆ ได้จัดให้มีการฝึกวิชาชีพ การจัดการศึกษา การอบรมทางศีลธรรมตลอดจนการจัดสวัสดิการและบริการทางสังคมสงเคราะห์อีกหลายประการ เพื่อช่วยให้การแก้ไขอบรมให้ผู้ต้องขังกลับเข้าสู่สังคมโดยไม่กระทำความผิดขึ้นอีก อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการแก้ไขอบรมมิได้ขึ้นอยู่กับที่การดำเนินการฝ่ายของเรือนจำเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับฝ่ายผู้ต้องขังด้วยเพราะเรือนจำมิได้ประกอบด้วยการจัดแบ่งส่วนราชการของทางราชการ หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ของทางฝ่ายเจ้าหน้าที่เท่านั้น แต่ยังมีผู้ต้องขังจำนวนเป็นร้อยเป็นพันมาอยู่รวมกันในสถานที่เดียวกัน กินด้วยกัน ทำงานด้วยกัน อาศัยอยู่ในสถานที่เดียวกันเป็นเวลานาน จนก่อให้เกิดระบบความสัมพันธ์ ซึ่งเรียกว่าได้ว่าเป็น สังคมย่อยๆ ของผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นสังคมที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากสังคมภายนอก เพราะสังคมในเรือนจำประกอบไปด้วยวัฒนธรรมและระบบค่านิยมของผู้ต้องขังดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขังในเรือนจำ ตลอดจนการกลับเข้าสู่สังคมของผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ ทั้งนี้เพราะมีวัฒนธรรมและค่านิยมของผู้ต้องขังในบางลักษณะที่ต่อต้านเจ้าหน้าที่เรือนจำ ในขณะที่การที่ผู้ต้องขังอยู่รวมกันนานๆ ทำให้มีการถ่ายทอดค่านิยมและแบบแผนความประพฤติที่ต่อต้านสังคมและนิสสัยอาชญากรให้แก่กัน รวมตลอดถึงการทำให้ผู้ต้องขังเกิดความเคยชินต่อสภาพภายในเรือนจำ ดังนั้น ความพยายามในการอบรมสั่งสอนหรือกิจกรรมในทางที่สังคมพึงปรารถนาได้น้อยมาก หากเจ้าหน้าที่ของทางเรือนจำไม่เข้าใจสภาพสังคมของผู้ต้องขัง ตลอดจนวัฒนธรรมและค่านิยมของเขาเหล่านั้นเพราะการดำเนินการในการอบรมแก้ไขและสงเคราะห์ผู้ต้องขังจะไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงและเหมาะสมกับผู้ต้องขังได้ ในทางตรงกันข้าม หากทางฝ่ายเรือนจำ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนทางในการแก้ไขอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องขังได้

ในการศึกษาสังคมของผู้ต้องขังนั้น วิธีการที่ดีที่สุดก็คือการศึกษาถึงแบบพฤติกรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ค่านิยม และแบบแผนความประพฤติของผู้ต้องขังในเรือนจำของแต่ละประเทศได้เป็นอย่างดี

พฤติกรรมของผู้ต้องขังแต่ละแบบแต่ละประเภทเป็นเรื่องที่น่าสนใจและสมควรที่จะมีการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการกำหนดแบบพฤติกรรมของผู้ต้องขังแบบต่างๆ นั้นทำให้สามารถเปรียบเทียบพฤติกรรมประเภทต่างๆ และเข้าใจพฤติกรรมแต่ละประเภทดียิ่งขึ้น ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมหรือแก้ไขอบรมผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับผู้ต้องขังแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

แต่การจะแบ่งผู้ต้องขังออกเป็นกี่ประเภทและประเภทใดบ้างนั้น ก็ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการแบ่ง เช่น หากนำเกณฑ์ด้านกฎหมายหรือประเภทคดีมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งก็

มักจะนิยมแบ่งผู้ต้องขังออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ต้องขังคดีประทุษร้ายต่อร่างกาย และผู้ต้องขังคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรืออาจแบ่งตามสถานภาพทางกฎหมาย เช่น ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี นักโทษเด็ดขาด คนฝากหรือนักโทษพิเศษ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การแบ่งประเภทของผู้ต้องขังโดยอาศัยเกณฑ์ด้านกฎหมายดังกล่าวจะมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของผู้ต้องขัง เพราะวิธีการดังกล่าวไม่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องขังได้ เช่น ผู้ต้องขังคดีลักทรัพย์ อาจจะมาจากผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมที่เป็นผู้ร้ายโดนสันดานหรืออาจทำไปเพราะการบีบบังคับทางสังคม นอกจากนี้การแบ่งประเภทโดยอาศัยเกณฑ์ด้านกฎหมายยังจำกัดของเขตเฉพาะผู้ต้องขังในคดีที่ตนถูกพิพากษาลงโทษเท่านั้น เช่น ผู้ต้องขังในคดีลักทรัพย์ก็มิได้หมายความว่ามีความประพฤติดีในการลักทรัพย์เท่านั้น มีหลายกรณีที่มีผู้ต้องขังคิดยาเสพติดแล้วจึงไปลักทรัพย์และถูกจับในคดีลักทรัพย์ เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้ชัดเจนยิ่งขึ้น นักทฤษฎีทางจิตวิทยาจึงนิยมใช้ แบบพฤติกรรม มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของผู้ต้องขัง ทั้งนี้โดยพิจารณาจากวิถีชีวิต การปฏิบัติตนในเรือนจำ ความสัมพันธ์กับผู้ต้องขังอื่นและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนโลกทัศน์และค่านิยมของผู้ต้องขังแต่ละประเภท

5.9 ประเภทของผู้ต้องขัง

สำหรับผู้ต้องขังในประเทศไทย หากจะยึดเอาแบบพฤติกรรมดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของผู้ต้องขังแล้ว น่าจะแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 11 ประเภท คือ (นันทิ จิตสว่าง 2541 : 43-112)

1. พวกเจ้าคุก
2. พวกขาใหญ่
3. พวกเบ้าปัญญา
4. พวกเพี้ยน
5. พวกหัวหมอ
6. พวกอิทธิพล
7. พวกเท่ก๊ี้
8. พวกขี้ยา
9. พวกพ่อค้า
10. พวกน้อง
11. พวกเสื่อเดียว

ดังนั้นพฤติกรรมของผู้ต้องขังที่ผู้วิจัยทำการศึกษานั้น จะเป็นผู้ต้องขังประเภทพวกน้องซึ่งผู้ต้องขังประเภทนี้ คือ ผู้ต้องขังที่เป็นกระเทยโดยเพศเป็นชายแต่ทำตัวเป็นหญิง และมีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกัน ในเรือนจำมีกระเทยอยู่ 2 ประเภท คือ พวกที่เป็นกระเทยอยู่ก่อนแล้วกับพวกเด็กหนุ่มหน้าดีที่มาพบกับพฤติกรรมรักร่วมเพศในเรือนจำ แต่ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด พวกนี้จะถูกเรียกว่า น้อง พวกนี้จะได้รับการเอาอกใจและได้รับฝากสิ่งของจากผู้ต้องขังอื่นที่มีรสนิยมทางด้านนี้ ในบางครั้งอาจมีเรื่องทะเลาะแย่งชิงกัน คนที่ชนะก็จะเข้าครอบครองและทำการ เลี้ยงน้อง ต่อไปจนผู้ต้องขังอื่นเรียกว่า ดิดเหลื่อง พวกที่เลี้ยงน้องอาจมาได้จากผู้ต้องขังแทนทุกประเภท เช่น ขาใหญ่ อธิพิล เก้าคุง พ่อค้าหรือจ๊าย แต่พวกที่เป็นกระเทยจะมีแบบพฤติกรรมพิเศษแยกมาจากพวกอื่นๆ ที่สามารถพิจารณาแยกแยะได้อย่างไม่ยากนักโดยอาศัยกริยาท่าทาง พวกน้องอาจจะต้องคลั่งทั้งในคดียาเสพติด คดีลักทรัพย์ และคดีทำร้ายร่างกายอันเนื่องมาจากเหตุชู้สาว

ดังนั้นผู้ต้องขัง พวกน้องไม่ประสบกับความยากลำบากมากมายนักเมื่อมาอยู่ในเรือนจำเพราะห้าวอ่อนเข้ากับเจ้าหน้าที่ได้และปรับตัวเข้ากับชีวิตในเรือนจำได้ การเข้ามาอยู่ในเรือนจำพวกน้องถือว่าเป็นการดีที่ได้มารู้จักเพื่อนใหม่หรือหาคุ้รักใหม่ได้ อย่างไรก็ตาม พวกน้องจะรู้สึกอึดอัดเมื่อถูกทางเรือนจำพยายามแยกไปจากกลุ่มของตน พวกน้องบางคนอาจหารายได้จากการมีพฤติกรรม เช่นนี้ บางคนมีความเป็นอยู่ที่ดีเพราะมีแค่คนเอาใจ ได้รับของกินของใช้มากมายและยังมีคนเอาใจ ดังนั้น ผู้ต้องขังคนใดที่คิดจะเลี้ยงน้องจึงต้องทำงานหนักเพื่อจะต้องหาเงินมาเลี้ยงน้องด้วย และพวกนี้ไม่เป็นภัยต่อเจ้าหน้าที่และเรือนจำ ยกเว้นจะเป็นต้นเหตุให้มีการทะเลาะกัน พวกนี้จึงรักภักดีต่อเจ้าหน้าที่และไว้ใจได้ ถ้าจะมีข้อเสียก็ตรงไม่ขยันทำงาน ไม่เอาการเอางาน ไม่ชอบทำงานหนัก ชอบลอยไปลอยมานั่นเอง (นัทธี จิตสว่าง 2541 : 43-112)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเบี่ยงเบนทางเพศโดยใช้เรือนจำ ซึ่งจะเห็นว่าเรือนจำเป็นสถานที่ใช้ควบคุมผู้ที่กระทำผิด ในอดีตเป็นการลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้น ในระบบการลงโทษแบบตาต่อตาฟันต่อฟัน มาเป็นการลงโทษเพื่อการแก้ไข ฟ้นฟูผู้กระทำผิด ให้กลับตนเป็นพลเมืองดีกลับเข้าสู่สังคม ดังนั้นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ จึงได้มีการแบ่งแยกประเภทของผู้ต้องขัง เป็นเพื่อการควบคุม ดังนี้ ระดับการควบคุมมั่นคงสูงสุด ลักษณะผู้ต้องขังที่กำหนดโทษสูง มีพฤติการณ์กระทำผิดร้ายแรง คดีสะเทือนขวัญประชาชน คดีอุกฉกรรจ์ พฤติกรรมไม่น่าไว้วางใจ ระหว่างการควบคุมในเรือนจำกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรือนจำ ระดับความมั่นคงสูง ลักษณะผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูง พฤติการณ์กระทำผิดไม่ร้ายแรง ระหว่างการควบคุมในเรือนจำ ไม่เคยกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ระดับการควบคุมปานกลาง ลักษณะผู้ต้องขังกำหนดโทษสูงเหลือจำต่อไปไม่มาก มีความประพฤติดี ไม่เคยกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ระดับการควบคุมต่ำ ลักษณะผู้ต้องขังมีกำหนดโทษเหลือน้อย มีความประพฤติดี ใกล้เคียง

โทษ และการจัดประเภทผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไข เป็นกลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 มีแนวโน้มไม่กระทำผิดซ้ำ ลักษณะผู้ต้องขังที่กระทำผิดครั้งแรก กระทำผิดโดยประมาทหรือพลั้งพลาดกระทำผิดเนื่องจาก บันดาลโทษ กระทำผิดเนื่องจากสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ไม่ใช่อาชญากร โดยสันดาน กลุ่มที่ 2 แก้ไขได้ ลักษณะผู้ต้องขังกระทำผิดครั้งแรกหรือไม่เกิน 3 ครั้ง กระทำผิดและ มีความสำนึกผิดพฤติการณ์กระทำผิดไม่ใช่อาชญากรอาชีพ กระทำผิดในหน้าที่การงาน กลุ่มที่ 3 ยากต่อการแก้ไข ลักษณะผู้ต้องขังกระทำผิดติดนิสัย (มากกว่า 3 ครั้ง) อาชญากรโดยสันดาน กระทำผิดและไม่สำนึกผิด มีลักษณะร้าย กลุ่มที่ 4 กลุ่มพิเศษ ลักษณะผู้ต้องขังต่างชาติ ผู้ต้องขังป่วย ผู้ต้องขังที่มีความบกพร่องทางจิต ผู้ต้องขังสูงอายุ ผู้ต้องขังเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งการแบ่งประเภท ผู้ต้องขังนั้นมีเกณฑ์ในการแบ่งประเภทผู้ต้องขัง โดยนำเกณฑ์ด้านกฎหมาย ประเภทคดี ระดับ กำหนดโทษมาใช้ในการพิจารณาแบ่งประเภทผู้ต้องขัง และยังมีการใช้พฤติกรรมผู้ต้องขัง มาเป็นเกณฑ์ ในการแบ่งประเภทผู้ต้องขัง ซึ่งในงานราชทัณฑ์ได้แบ่งพฤติกรรมผู้ต้องขังออกเป็น 11 ประเภท เพื่อเป็นประโยชน์ในการควบคุมและการอบรมแก้ไข พื้นฟูผู้ต้องขัง ให้กลับตนคนดีของสังคม ดังนั้นพฤติกรรมผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หรือที่ทางเรือนจำ เรียกว่าน้อง ก็เป็น พฤติกรรมที่ควรจะศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปเป็นประโยชน์ในด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย การ ควบคุม และทำให้ทราบถึงวิถีชีวิตของผู้ต้องขังกลุ่มดังกล่าว มีความเข้าใจถึงชีวิตสภาพความเป็นอยู่ ของพวกเขาเหล่านั้น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทัศนทานต์ ดวงรัตน์ (2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบจากกลุ่มตัวอย่าง ชายรักเพศเดียวกัน ที่แปลงเพศจำนวน 15 คน กลุ่มชายรักเพศเดียวกันที่ไม่แสดงออกหรือเปิดเผยการเป็นผู้รักเพศ เดียวกันของตน จำนวน 15 คน เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการสื่อสารในครอบครัวกับ พฤติกรรมการแปลงเพศ พบว่ากลุ่มชายรักชายที่แปลงเพศมีลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรม เป็นผู้หญิงมากกว่า แต่มีโอกาส ที่จะนำความรู้จากการเรียนจากสถาบันการศึกษามาใช้ในการ ทำงานน้อยกว่าหรือประกอบอาชีพที่มั่นคงน้อยกว่า ส่วนในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวพบว่า กลุ่มชายรักเพศเดียวกันที่แปลงเพศกับชายรักเพศเดียวกันที่ปกปิด มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมารดา และพี่สาวน้องสาวมากกว่าทางบิดาและพี่ชายน้องชาย

บงกชมาศ เอกเอี่ยม (2532) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เกย์ กระบวนการพัฒนา และการ ชำรงคเณลักษณะรักร่วมเพศ เพื่อต้องการทราบถึงแบบแผนที่บุคคลดำเนินไปสู่การยอมรับเอา

ความหมายของการเป็นรักร่วมเพศให้กับเอกลักษณ์ของตน ตลอดจนการรักษาเอกลักษณ์นั้นให้มีความคงทนโดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. ศึกษาว่ากระบวนการที่นำไปสู่การบ่งชี้ลักษณะและนิยามความหมายให้แก่เอกลักษณ์ บุคคลจะต้องผ่านขั้นตอนอย่างต่อเนื่องอย่างไรบ้าง

2. ศึกษาว่าภาวะเงื่อนไขทางสังคมและประสบการณ์สำคัญใดบ้าง ที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการที่มีต่ออิทธิพลของการได้มาและธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ “เกย์” โดยกลุ่มประชากรที่ศึกษามีจำนวน 10 คน โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกประกอบการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์ รักร่วมเพศมีขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และผ่านเงื่อนไขสำคัญของการยอมรับความหมายประเภททางสังคมแบบรักร่วมเพศมาให้กับตนเอง 4 ขั้นตอน คือ

2.1 ขั้นตอนการเกิดความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากบุคคลอื่น เป็นจุดเริ่มการรับค่านิยมรักร่วมเพศ โดยบุคคลจะรับรู้ว่าคุณลักษณะพฤติกรรมบางประการแตกต่างจากชายทั่วไปในสังคมอื่นทำให้เขาได้รับการตอบสนองจากผู้ร่วมปฏิสังสรรค์ในลักษณะ ที่ผิดแปลกไปจากคนอื่นๆ ซึ่งรวมถึงการที่บุคคลถูกระบุว่าเป็นบุคคลรักร่วมเพศจากค่านิยมใดนินยามหนึ่งด้วย

2.2 ขั้นตอนของการแยกความรู้สึกและการกระทำออกจากเอกลักษณ์ซึ่งเป็นขั้นตอนของบุคคลที่เข้าสู่ภาวะของการสงสัยตนเองว่าจะเป็น “เกย์” แต่เขาไม่สามารถที่จะรับค่านิยมรักร่วมเพศ มาให้กับตนเองได้ ทั้งนี้เพราะค่านิยมดังกล่าวได้ถูกประทับรอยมลทินจากสาธารณชนว่าเป็นความผิดปกติหรือความเบี่ยงเบนทางสังคม ดังนั้นผู้รักร่วมเพศจึงต้องพยายามหาเหตุผลต่างๆ เพื่อมาอ้างตนเอง ถึงการแสดงพฤติกรรมรักร่วมเพศของเขาเพื่อปฏิเสธเอกลักษณ์หรือรอยมลทินทางสังคม

2.3 ขั้นตอนการเปิดเผยตัวบุคคลจะยอมรับกับตนเองว่าเขาคือผู้รักร่วมเพศซึ่งจะสัมพันธ์กับการเข้าสู่โลกของเกย์ ที่ทำให้ผู้รักร่วมเพศได้พบกับบุคคลนัยสำคัญหรือบุคคลอ้างอิงของเขาได้ทดสอบความเป็นผู้รักร่วมเพศของตนเอง และเรียนรู้ถึงความหมายตลอดจนแบบแผนการดำรงชีวิตเกย์ อันถือได้ว่าเป็นเงื่อนไขสำคัญของการก่อตัวของเอกลักษณ์ของรักร่วมเพศ

2.4 ขั้นตอนการยึดมั่นผูกพันต่อเอกลักษณ์ เป็นการตัดสินใจเลือกเอาวิถีชีวิตแบบเกย์ มาเป็นส่วนหนึ่งของแบบแผนในการดำเนินชีวิตโดยไม่อาจจะละทิ้งความรักความผูกพันต่อความสัมพันธ์และเอกลักษณ์รักร่วมเพศ จนต้องธำรงรักษาไว้ เงื่อนไขสำคัญคือผู้รักร่วมเพศขาดแนวโน้มนำทางเพศต่อเพศตรงกันข้าม โดยไม่สามารถสร้างความรักความใคร่ต่อเพศหญิงได้ ดังนั้นการที่จะยึดถือเอกลักษณ์สองเพศหรือรักต่างเพศจึงเป็นไปได้ยาก นอกจากนั้นการที่ผู้รักร่วมเพศสามารถปรับตัวให้เข้ากับโลกทางสังคม โดยปรับพฤติกรรมเพื่อผสมผสานให้เข้ากับโลกของ

รักต่างเพศ อันเป็นการลทรอยมลทินทางสังคม ประกอบกับการเข้าสู่โลกของเกย์ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มสมาชิกชาวเกย์ คอยสนับสนุนความรู้สึกและพฤติกรรม ย่อมจะทำให้เอกลักษณ์รักร่วมเพศเกิดความมั่นคง

ปรีนทร์ นาคสิงห์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เกย์ กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์และวิถีทางเพศ พบว่า จุดเริ่มต้นของการพัฒนาเอกลักษณ์เกย์เริ่มจากการแสดงพฤติกรรมข้ามเพศที่แตกต่างจากเด็กผู้ชายอื่นๆ ในวัยเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการเล่น ไม่ชอบคลุกคลีหรืออยู่ร่วมกับกลุ่มเด็กชายอื่นๆ ในวัยเดียวกัน แต่ชอบรวมกลุ่มกับเด็กผู้หญิง ตลอดจนกิริยามารยาทที่เรียบร้อยมีลักษณะคล้ายเด็กผู้หญิง ซึ่งลักษณะข้ามเพศที่ปรากฏนี้ทำให้ผู้ชมทางสังคมใช้สิทธินามุติต่อผู้แสดงพฤติกรรมดังกล่าวด้วยการประทับตราผู้มีพฤติกรรมเหล่านี้น่า “กะเทย” และ “ตุ๊ต”

ประภาพรณ วงศาโรจน์ (2532) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเอกลักษณ์รักร่วมเพศในหมู่วัยรุ่น พบว่า ทศนคติของคนรอบข้างที่มีต่อคนกลุ่มนี้คือเป็นผู้มีความชอบในบทบาทข้ามเพศ มีการกระทำบทบาทของเพศหญิง และมีความพอใจในบุคลิกเพศเดียวกับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับความหมายและประเภทที่เขามีต่อตนเอง ส่วนแบบแผนการพัฒนาเอกลักษณ์ของวัยรุ่นที่นิยามตนเองว่าคือกะเทย มีการพัฒนาต่อเนื่องเป็นกระบวนการ 3 ขั้นตอนด้วยกัน เริ่มต้นจากความชอบในบทบาทข้ามเพศ การกระทำบทบาทข้ามเพศ การมีรูปลักษณ์คล้ายหญิงและความพึงพอใจในบุคลิกเพศเดียวกัน โดยการปฏิสังสรรค์ทางสังคมเขาจะรู้สึกตนเองว่าแตกต่างจากผู้ชายทั่วไป

พรุ่ง วงศ์จรธกุล (2532) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน พบว่านักศึกษาชายที่รักเพศเดียวกัน ประสบปัญหามากที่สุดในด้านคนรักหรือคู่ครอง รองลงมาคือปัญหาความสัมพันธ์กับบิดา สำหรับปัญหาด้านเพื่อนเป็นปัญหาที่ประสบน้อยที่สุด

วรพล ชุ่มชวย (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางเพศของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ ศึกษากรณีเรือนจำกลางคลองเปรม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมทางเพศของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ โดยศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ และระหว่างอยู่ภายในเรือนจำของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนผู้ต้องขัง โดยนำระเบียบวิจัยทางมานุษยวิทยามาใช้ในการเก็บข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ก่อนเข้ามาในเรือนจำและระหว่างอยู่ในเรือนจำของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ มีผลต่อการมีพฤติกรรมรักร่วมเพศในเรือนจำ

สมฤดี สงวนแก้ว (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์ กะเทยในสังคมมุสลิม พบว่า จากการรับรู้ความหมายและปฏิกิริยาในเชิงลบภายในสังคมของคนรักต่างเพศ และการคาดการณ์ถึงการยอมรับของสังคมอีกทั้งการควบคุมทางสังคมไม่ว่าเป็น

บุคคลรอบข้างหรือบุคคลนัยสำคัญ ทำให้กะเทยพบกับข้อจำกัดมากมายในการแสดงออกความคับข้องใจจากการประทับตราว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนทางเพศ และเป็นผู้ที่มีความผิดปกติจากการละเมิดบรรทัดฐานทางสังคมและบรรทัดฐานทางศาสนาในเรื่องเพศ ทำให้กะเทยหาวิธีการในการปรับลดพฤติกรรมของตนเองให้สอดคล้องกับสังคมเท่าที่จะทำได้

จากการได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการอธิบายสาเหตุและธรรมชาติของชายรักเพศเดียวกัน ทศนคติการยอมรับตนเอง พัฒนาการและการสร้างเอกลักษณ์ วิธีหรือรูปแบบการดำเนินชีวิตต่างๆ ความคิดเกี่ยวกับกลุ่มของตน การดำเนินชีวิตที่ต้องเกี่ยวข้องกับสังคมหรือองค์กรต่างๆ การดำเนินกิจกรรมอื่นๆ เพื่อการบอกกล่าวว่าคุณสมบัติของตนเองเป็นกลุ่มของสังคมอีกสังคมหนึ่งที่ต้องการมองจากสังคมให้เป็นเรื่องปกติและต้องการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขในสังคม ปัญหาที่เกิดขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้เป็นการอธิบายถึงระเบียบวิธีวิจัยในประเด็นเรื่อง วิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ กรณีศึกษาเรือนจำกลางนครปฐม ดังนั้นเพื่อให้การได้มาซึ่งข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปด้วยความถูกต้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. วิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง วิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ กรณีศึกษา เรือนจำกลางนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 วิธี คือ

1.1 การศึกษาจากเอกสาร (Document Research) ศึกษาจากหนังสือ วารสาร และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ

1.2 การศึกษาภาคสนาม (Field Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ทำการศึกษาผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครปฐม จากมติคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เรือนจำกลางนครปฐม ตั้งแต่ปี 2548-2552 โดยมีมติการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มชายรักร่วมเพศ มีจำนวน 80 คน (มีแฟนที่เป็นตัวตนจำนวน 5 คู่เท่านั้น) ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจัดเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ผู้ต้องขังชายในเรือนจำกลางนครปฐมที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ที่มีความสมัครใจและยินยอมให้ข้อมูล จำนวน 5 คน เท่านั้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ออกแบบคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มรักร่วมเพศชาย ภายในเรือนจำกลางนครปฐม ในประเด็นเรื่อง รูปแบบการใช้ชีวิตของผู้ต้องขังกลุ่มชายรักชาย กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำและ สภาพ

ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมผู้สาวของกลุ่มชายรักชายในเรื่องจำ ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล โดยประเด็นคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดเอาไว้ ดังนั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์ทุกครั้งจะมีอุปกรณ์ในการช่วยเหลือการเก็บข้อมูล คือสมุดบันทึกและเครื่องบันทึกเสียง ช่วยเก็บรายละเอียดในการสัมภาษณ์ เมื่อได้ข้อมูลมาครบถ้วน จะทำการถอดเทปเพื่อวิเคราะห์ต่อไป

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตลักษณะพื้นที่และการทำกิจกรรมที่กลุ่มชายรักชายที่พวกเขาทำร่วมกันเป็นประจำ โดยผู้วิจัยต้องการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มชายรักชาย โดยไม่ต้องการให้กลุ่มเป้าหมายรู้ตัวเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง และกลับมาบันทึกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง ได้แก่

4.1 การสำรวจข้อมูลจากหนังสือ และเอกสารต่างๆ (Document Survey) โดยการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการต่างๆ ข้อมูลเอกสารทางราชการ และจากการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 การสำรวจข้อมูลภาคสนาม (Field Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ในเรือนจำกลางนครปฐม จำนวน 5 คน

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครปฐมและกรมราชทัณฑ์ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการสัมภาษณ์ ซึ่งจะใช้การสนทนา การซักประวัติ แล้วจดบันทึกตามแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น

2. ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับหัวหน้ากลุ่มงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อขอข้อมูลเบื้องต้นของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ

3. รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ และนำไปวางแผนในการเก็บข้อมูล

5. การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษานั้น จะนำเสนอโดยอธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาจากการรวบรวมเอกสาร การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจะนำมาวิเคราะห์ เพื่อตอบประเด็นที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ 3 ข้อและนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาความ คือ

- 5.1 เพื่อศึกษารูปแบบการใช้ชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ
- 5.2 เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ
- 5.3 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมคู่สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง วิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ ศึกษากรณี : เรือนจำกลาง นครปฐม ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วนดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ
2. วิถีชีวิตหรือรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ
3. กระบวนการเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ฉันคู่สาวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ
4. สภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมฉันคู่สาวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ

จากแบบสัมภาษณ์ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม จำนวน 5 คนนำมาศึกษาข้อมูลทั่วไปดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

ชื่อ-สกุล (นามสมมติ)	อายุ (ปี)	การศึกษา	ภูมิลำเนา	อาชีพก่อนเข้าเรือนจำ
จักร	43	ประถมศึกษา	นครปฐม	ค้าขาย
กาญ	33	ปวช.	นครปฐม	เสริมสวย
ยุทธ	30	มัธยมศึกษาตอนต้น	นครปฐม	ค้าขาย
กอบ	27	มัธยมศึกษาตอนต้น	นครปฐม	ค้าขาย
พล	25	มัธยมศึกษาตอนต้น	นครปฐม	รับจ้าง

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับคดีของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

คดี	คู่คดี	กำหนดโทษ	ต้องโทษครั้งที่	เคยต้องโทษครั้งสุดท้าย
ลักทรัพย์	1 คน	5 ปี	2	ลักทรัพย์
พรบ.ยาเสพติด	ไม่มี	4 ปี 6 เดือน	1	-
ลักทรัพย์	ไม่มี	3 ปี	1	-
วิ่งราวทรัพย์	1 คน	2 ปี 6 เดือน	1	-
พรบ.ยาเสพติด	ไม่มี	2 ปี 6 เดือน	1	-

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะครอบครัวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

จำนวนพี่น้อง	ก่อนเข้าสู่เรือนจำอาศัยอยู่กับ	คนในครอบครัวมีพฤติกรรมชายรักชาย	ความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมชายรักชาย
3	เพื่อน	ไม่มี	เพื่อน
3	พี่สาว	ไม่มี	เพื่อน
2	อยู่คนเดียว	ไม่มี	จิตใต้สำนึก
2	แม่	มี(น้ำชาย)	เพื่อน
1	พ่อแม่	มี(น้ำชาย)	เพื่อน

2. วิถีชีวิตหรือรูปแบบการใช้ชีวิตในเรือนจำของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

2.1 ข้อมูลส่วนตัว

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : ผู้ต้องขังชาย

ปัจจุบันกอบ อายุ 27 ปี เป็นคนนครปฐม จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนถูกจับเข้ามาในเรือนจำประกอบอาชีพค้าขาย มีพี่น้อง 3 คน กอบเป็นลูกคนกลาง ยังไม่เคยมีประวัติถูกจำคุกมาก่อน ต้องโทษในคดี พรบ. ยาเสพติด ถูกตัดสินจำคุก 2 ปี 6 เดือน (กอบ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : ผู้ต้องขังชาย

ปัจจุบันพลอายุ 25 ปี เป็นคนนครปฐม จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนถูกจับเข้ามาในเรือนจำประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีพี่น้อง 3 คน พลเป็นลูกคนกลาง ยังไม่เคยมีประวัติถูกจำคุกมาก่อน ต้องโทษในคดีร่วมกันวิ่งราวทรัพย์ ถูกตัดสินจำคุก 2 ปี 6 เดือน (พล นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : ผู้ต้องขังชาย

ปัจจุบันจัก อายุ 43 ปี เป็นคนนครปฐม จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนถูกจับเข้ามาในเรือนจำประกอบอาชีพค้าขาย(ขายเสื้อผ้ามือสอง) มีพี่น้อง 2 คน จักเป็นลูกคนโต เคยมีประวัติถูกจำคุกมาแล้ว ในคดี ลักทรัพย์ ต้องโทษในคดีลักทรัพย์ ถูกตัดสินจำคุก 5 ปี (จัก นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : ผู้ต้องขังชาย

ปัจจุบันยุทธ อายุ 30 ปี เป็นคนนครปฐม จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนถูกจับเข้ามาในเรือนจำประกอบอาชีพค้าขาย มีพี่น้อง 3 คน ยุทธเป็นลูกคนกลาง ยังไม่เคยมีประวัติถูกจำคุกมาก่อน ต้องโทษในคดีพรบ.ยาเสพติด ถูกตัดสินจำคุก 4 ปี 6 เดือน (ยุทธ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 5 : ผู้ต้องขังชาย

ปัจจุบันกาญ อายุ 33 ปี เป็นคนนครปฐม จบการศึกษา ปวช. ก่อนถูกจับเข้ามาในเรือนจำประกอบอาชีพเสริมสวย มีพี่น้อง 2 คน กาญเป็นลูกคนโต ยังไม่เคยมีประวัติถูกจำคุกมาก่อน ต้องโทษในคดีลักทรัพย์ ถูกตัดสินจำคุก 3 ปี (กาญ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2554)

2.2 ชีวิตประจำวัน

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : ผู้ต้องขังชาย

กอบให้สัมภาษณ์ว่า วันแรกที่เข้ามาสู่เรือนจำกลางนครปฐม แดน 2 ซึ่งเป็นแดนแรกเริ่ม มีความเครียดและกังวลมาก โดยเฉพาะกลัวผู้ต้องขังอื่นข่มขืน เพราะกอบแตกต่างจากผู้ต้องขังอื่นในการแสดงออกเป็นผู้หญิง จึงเป็นที่สนใจของผู้ต้องขังชาย ในช่วง 1-2 สัปดาห์แรก มีความกลัว ไม่กล้าพูดคุยกับผู้ต้องขังคนอื่นๆ จนมีผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมซวยรักชวยด้วยกันเข้ามาทำความรู้จักและพูดคุยจึงทำให้สบายใจขึ้นและลดความเครียดลงได้บ้าง และไม่ต้องนอนกับผู้ต้องขังชายอื่นๆ วิถีชีวิตของกอบ บอกว่า “ตื่นนอนหกโมงเช้า ล้างหน้า แปรงฟัน อาบน้ำ รับประทานอาหาร หลังจากทานข้าวเสร็จ กอบบอกว่า ในช่วง 1-2 สัปดาห์แรก ของการเข้ามาอยู่ในเรือนจำจะต้องฝึกระเบียบวินัยและระเบียบแถว และทำงานโยธา แดน ตามที่เรือนจำเป็นผู้กำหนด หลังจากนั้นจะถูกจำแนกเข้ากองงานต่างๆเช่น ช่างไม้ ช่าง

ปูน ช่างเชื่อม ร้อยหุง ของไปรษณีย์ เป็นต้น นอกจากนี้บางคนอาจถูกจำแนกให้ไปเรียนหนังสือ ตั้งแต่ระดับไม่รู้หนังสือจนถึงปริญญาตรีและให้ฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันหรือโปรแกรมแก้ไขการพัฒนาพฤติกรรมกับผู้ต้องขัง ตามมติของคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เมื่อเราได้ไปทำงานก็มีโอกาสนั่งพูดคุยกับเพื่อนๆ บ้างหรือในเวลาว่าง หลังจากทำงานเสร็จ กิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน ส่วนในวันหยุด ก็มีการเล่นกีฬาที่ทางเรือนจำจัดให้เล่น เช่น ปิงปอง เป็นต้น และกอบบอว่า จะต้องขึ้นเรือนนอน (ห้องขัง เวลา 16.30 น.) เป็นเวลาพักผ่อนจะนั่งดูหนังและฟังเพลงแล้วแต่เจ้าหน้าที่ที่เปิดให้ดู เมื่อถึงเวลา 3 ทุ่ม ก็จะต้องนอน ถึงแม้จะอดอัดไปบ้างแต่ก็ต้องทนอยู่ ในแต่ละคืนจะต้องเข้าเวรยามคนละ 1 ชั่วโมงเวียนผลัดเปลี่ยนกับเพื่อนในห้องขัง เมื่อผู้ต้องขังคนใดเข้าเวรในผลัดของตัวเองนั้น จะต้องคอยดูแลผู้ต้องขังด้วยกัน” (กอบ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : ผู้ต้องขังชาย

พล ให้สัมภาษณ์ว่า แรกเข้ามาในช่วงเดือนแรก มีความกลัว ไม่กล้าพูดคุยกับผู้ต้องขังคนอื่นๆ จนมีผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายด้วยกันเข้ามาพูดคุยด้วยจึงทำให้รู้สึกสบายใจขึ้น และไม่ต้องนอนกับผู้ต้องขังชายอื่นๆ วิถีชีวิตของพล บอกว่า “ตื่นนอนหกโมงเช้า ล้างหน้า แปรงฟัน อาบน้ำ รับประทานอาหารเช้า หลังจากทานข้าวเสร็จ ก็จะเข้าทำงานตามที่เรือนจำมอบหมายให้ทำ โดยตนเองมีความรับผิดชอบในการทำความสะอาดห้องทำงานเจ้าหน้าที่เรือนจำ มีการนั่งพูดคุยกับเพื่อนๆ บ้างในบางเวลา แต่ส่วนใหญ่อยู่กับสามีหรือคู่นอนของตน หลังจากทำงานเสร็จ กิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน ส่วนในวันหยุดก็ทำกิจกรรมประจำวันตามปกติ และพลบอกว่าในแต่ละวันจะต้อง จะต้องขึ้นเรือนนอน (ห้องขัง เวลา 16.30 น) จะดูหนังและฟังเพลงแล้วแต่เจ้าหน้าที่ที่เปิดให้ดู อ่านหนังสือหรือเขียนจดหมาย” (พล นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : ผู้ต้องขังชาย

จัก ให้สัมภาษณ์ว่า “ชีวิตของตนในเรือนจำนั้น ตื่นนอนตั้งแต่ หกโมงเช้า ลงจากห้องขัง ล้างหน้า แปรงฟัน อาบน้ำ รับประทานอาหารเช้า หลังจากทานข้าวเสร็จ ก็จะเข้าทำงานตามที่เรือนจำมอบหมายให้ทำ โดยตนได้มอบหมายให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ หรือเสมียนแดน มีหน้าที่ประกาศรายชื่อผู้ต้องขังออกศาล และช่วยเจ้าหน้าที่ทำสถิติแรงงานผู้ต้องขัง จะรับประทานอาหารเช้าเวลา 09.30 น. เพราะมีหน้าที่รับผิดชอบจึงทานข้าวหลังผู้ต้องขังคนอื่นๆ ถ้ามีเวลาว่างก็จะเข้ามาสอบถามพูดคุยกับสมาชิกภายในกลุ่ม ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในบางเรื่องที่ตนสามารถช่วยเหลือผู้ต้องขังอื่นได้ เช่น ให้คำแนะนำในการลงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอน เพราะตนรับผิดชอบในเรื่องการดูแลผู้ต้องขังป่วยคนอื่นๆ ภายใน

แดนด้วย เนื่องจากตนได้รับการคัดเลือกให้เข้าฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ตามที่เรือนจำเป็นผู้จัดการฝึกอบรมให้กับผู้ต้องขัง ” (จัก นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : ผู้ต้องขังชาย

ยุทธ ให้สัมภาษณ์ว่า ตนเองเข้ามาสู่เรือนจำด้วยการต้องโทษคดี พรบ. ยาเสพติด โดยก่อนเข้าสู่เรือนจำนั้นเคยมีแฟนมาก่อนแล้ว ติดคุกเพราะแฟนชุกยาเสพติดให้ วันแรกเข้ามาในเรือนจำ มีความรู้สึกหวาดกลัว เพราะใช้ชีวิตประจำวันของตนข้างนอกกับในเรือนจำไม่เหมือนกัน ไม่คุ้นเคย ผู้ต้องขังอื่นๆ และถูกมองเหมือนกับว่าจะต้องต้อนรับน้องใหม่ แต่เมื่อเข้ามาสู่แดนแรกรับ (แดน 2) ตนเริ่มรู้สึกดีขึ้น เพราะมีเพื่อนผู้ต้องขังที่เป็นชายรักชายหลายคน เข้ามาพูดคุยและให้การช่วยเหลือในหลายๆ เรื่อง “เริ่มต้นชีวิตประจำ ตั้งแต่ตื่นนอนตั้งแต่หกโมงเช้า อาบน้ำ รับประทานอาหาร ที่ทางเรือนจำจัดให้ ถ้าหากเราไม่ยอมกินอาหารที่ทางเรือนจำจัดให้ เราก็สั่งซื้ออาหารจากร้านสะดวกซื้อของผู้ต้องขัง ยุทธยังบอกว่า การซื้ออาหารนั้น ทางร้านสะดวกซื้อของผู้ต้องขัง (ร้านใน) จะมีรายการอาหารและของใช้ต่างๆ มาปิดประกาศ โดยเราสามารถสั่งซื้ออะไรก็ได้ตามรายการ ซึ่งเราจะต้องสั่งซื้อของก่อนหนึ่งวัน ถึงจะได้ส่งของที่สั่งซื้อ โดยจะตัดเงินจากในบัญชีค่าสินค้า (สามารถใช้เงินได้วันละ 300 บาท) และถ้าเรามีญาติมาเยี่ยม ญาติก็สามารถซื้อของกินของใช้ จากร้านสะดวกซื้อของผู้ต้องขัง (ร้านนอก) ส่งให้กับเราได้ ต่อจากนั้นก็ทำงานตามที่ทางแดนและเรือนจำกำหนดให้ทำ ในช่วงว่างก็ไม่ได้ทำอะไร ส่วนใหญ่ก็จะอยู่กับเพื่อนๆ จับกลุ่มพูดคุยกับเพื่อน และอยู่กับแฟน ถ้าทำงานที่ตนรับผิดชอบเสร็จก็จะมีเวลาอยู่กับแฟนมากขึ้น ยุทธบอกว่า จะต้องขึ้นเรือนนอน (ห้องขัง เวลา 16.30 น) เป็นเวลาพักผ่อนจะนั่งดูหนังและฟังเพลงแล้วแต่เจ้าหน้าที่จะเปิดให้ดู (ยุทธ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 5 : ผู้ต้องขังชาย

กาญจน์ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในเรือนจำ นั้นได้ประกอบอาชีพเสริมสวย อาศัยอยู่คนเดียว ครั้งแรกเมื่อเข้ามาสู่เรือนจำ มีความรู้สึกกลัว ว่าเมื่อเข้ามาแล้วจะมีเพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายหรือเปล่า แต่เมื่อเข้าสู่แดนแรกรับ (แดน2) นั้น ในช่วงสัปดาห์แรกๆ นั้น ตนไม่สามารถปรับตัวได้เลย แต่ต่อมามีเพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายเข้ามาทำความรู้จักพูดคุยและให้กำลังใจ จึงมีความรู้สึกดีขึ้น มีกลุ่มเพื่อนผู้ต้องขังที่มีความสนใจ มีความรู้สึกเดียวกันหลายคน จึงได้เข้ากับกลุ่มเพื่อนๆ ในการทำกิจกรรม พูดคุยสนทนา บางครั้งก็จับกลุ่มคุยเรื่องผู้ต้องขังชายคนอื่นๆ กาญจน์ได้พูดถึง การใช้ชีวิตในเรือนจำของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายว่า ตื่นนอนเวลา 06.00 น. เก็บกวาดที่นอนให้เรียบร้อย ลงมาจากห้องขังแล้ว มาอาบน้ำ รับประทานอาหารที่ทางเรือนจำจัดให้ ต่อจากนั้นเข้าแถวเคารพธงชาติ และเตรียมตัวเข้าทำงานที่ทางเรือนจำจัดให้ทำ โดยตนเอง

ได้รับมอบหมายให้ทำความสะอาดบริเวณโรงเลี้ยง ถ้ามีเวลาวางก็จะจับกลุ่มกับเพื่อนๆ แต่งหน้า ที่มีพฤติกรรมชายรักชายด้วยกันแต่งตัวบ้าง และใช้เวลากับแฟน นวดให้แฟนบ้าง เพื่อให้แฟนรักเรานะ” กาญจน์บอกว่า จะต้องขึ้นเรือนนอน (ห้องขัง เวลา 16.30 น) เป็นเวลาพักนอนจะนั่งดูหนังและฟังเพลงแล้วแต่เจ้าหน้าที่จะเปิดให้ดู เมื่อถึงเวลา 3 ทุ่ม ในแต่ละคืน พวกเราจะต้องเข้าเวรยามคนละชั่วโมง เมื่อผู้ต้องขังคนใดเข้าเวรในผลัดของตัวเองนั้นจะต้องคอยดูแลเพื่อนผู้ต้องขังด้วยกัน (กาญจน์ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2554)

2.3 การมีเพศสัมพันธ์

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : ผู้ต้องขังชาย

เมื่อพูดถึงเรื่องเพศสัมพันธ์ กอบให้สัมภาษณ์ว่า เรื่องเพศสัมพันธ์ก็เป็นไปตามความพอใจของทั้งสองฝ่าย ไม่มีเรื่องการบีบบังคับ และเวลาจะมีเพศสัมพันธ์นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นวันหยุด แต่เวลาที่มีเพศสัมพันธ์ก็ต้องใช้ถุงยางอนามัย แต่ตนเองมีคู่นอนประจำอยู่หรือที่เรียกว่า สามีนั่นเอง และยังบอกอีกด้วยว่า ตนเองนั้นมีความรู้สึกชอบผู้ชายมาตั้งแต่ตอนอยู่ชั้นประถมศึกษา แต่ไม่แสดงออก จนได้เข้ามาอยู่ในเรือนจำ ความรู้สึกของกอบบอกว่า เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำเหมือนเป็นโลกส่วนตัวของเรา ที่เราจะบอกใครก็ได้ ทำอะไรก็ได้ ที่อยากจะทำ ความรู้สึกที่เราชอบผู้ชายด้วยกันนั้นเรียกว่า ความรัก (กอบ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : ผู้ต้องขังชาย

เมื่อพูดถึงเรื่องเพศสัมพันธ์ พลให้สัมภาษณ์ว่า เรื่องเพศสัมพันธ์ก็เป็นไปตามความพอใจของทั้งสองฝ่าย ไม่มีเรื่องการบีบบังคับ และเวลาจะมีเพศสัมพันธ์นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นตอนกลางคืนมากกว่า เพราะว่าคู่นอนนั้นเปรียบเหมือนสามีนอนกันมานาน แต่เวลาที่มีเพศสัมพันธ์ก็ไม่เคยใช้ถุงยางอนามัย (พล นามสมมติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : ผู้ต้องขังชาย

เมื่อพูดถึง เรื่องเพศสัมพันธ์ จัก ให้สัมภาษณ์ว่า ตนมีความสนใจและเต็มใจเฉพาะคู่นอนของตน ซึ่งตนจะมีเพศสัมพันธ์ในช่วงเวลากลางคืนเวลา 01.30น. โดยใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ (จัก นามสมมติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : ผู้ต้องขังชาย

ยุทธได้ให้สัมภาษณ์ถึงการมีเพศสัมพันธ์ในเรือนจำว่า ตนเองต้องหลบๆซ่อนๆ ในการมีเพศสัมพันธ์ แต่มักกับแฟนของตนเอง ไม่เคยเปลี่ยนคู่นอน ส่วนมากจะมีเพศสัมพันธ์ในวันหยุดเป็นส่วนใหญ่ส่วนใช้เวลาในช่วงใดไม่เป็นที่แน่นอนและสถานที่แล้วแต่โอกาสจะอำนวย แต่ตนเองไม่เคยใช้ถุงยางอนามัย แต่ไม่เคยมีปัญหาการเจ็บป่วยจากการมี

เพศสัมพันธ์ มีความรู้สึกหึงหวงอย่างมาก เมื่อแฟนของตนไปพูดคุยหรือไปจับผู้ต้องขังคนอื่น ๆ (ยุทธ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 5 : ผู้ต้องขังชาย

เมื่อถามถึงเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ กาญได้ให้สัมภาษณ์ว่า ตนเองมีคู่ขาประจำ (แฟน) อยู่แล้ว จึงมีเพศสัมพันธ์กับแฟนคนเดียว ไม่เคยเปลี่ยนคู่นอน เวลาที่มีเพศสัมพันธ์ก็จะไม่ใช่ถุงยางอนามัย เพราะตนเองมีความมั่นใจในตัวแฟน มีความเต็มใจทุกครั้งเวลาที่มีเพศสัมพันธ์ เวลาและสถานที่ที่มีเพศสัมพันธ์นั้น กาญบอกว่าแล้วแต่จังหวะโอกาส ส่วนมากจะเป็นเวลาช่วงบ่ายๆ ของวันหยุด แต่บางคนนั้นก็ได้อัดฉีดแทนคือได้รับเงิน(การตัดบัญชี) คือ การให้เงินโดยฝากกับบัญชีของเรือนจำให้แก่คู่นอน” หรือของกินของใช้ต่างๆ ตลอดจนทำงานแทนคู่ของตน และได้บอกว่าในเรือนจำนี้ ส่วนมากมีแฟนเป็นของตนเองทั้งนั้น จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับผู้ต้องขังคนอื่น ๆ เรื่องการทะเลาะวิวาทเรื่องแฟนก็มีในบางครั้ง เพราะไม่อยากให้แฟนไปยุ่งเกี่ยวกับผู้ต้องขังคนอื่น ๆ “เราไม่อยากให้คู่นอนไปมีอะไรกับผู้ต้องขังคนอื่น ๆ” และได้บอกถึงการเจ็บป่วยจากการมีเพศสัมพันธ์ว่า มีการฉีกขาดของทวารหนักในบางครั้ง เพราะการสอดใส่ไม่ดี (ไม่มีสารหล่อลื่น) เมื่อถามถึงการใช้ชีวิตในเรือนจำนั้น กาญตอบว่า ไม่มีปัญหาเท่าใดเพราะ กลุ่มของตนเองนั้นสามารถเข้ากับผู้ต้องขังคนอื่น รวมทั้งไม่ค่อยก่อปัญหาให้กับเจ้าหน้าที่ (กาญ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2554)

สรุปได้ว่า วิถีชีวิตของผู้ต้องขังในเรือนจำทั้งกลางวันและกลางคืน คือตื่นนอนตั้งแต่เวลา 06.00 น. แล้วนับขอด (จำนวนผู้ต้องขัง) ก่อนปล่อยให้ลงมาออกกำลังกาย แล้วให้ไปอาบน้ำ ทำกิจกรรมส่วนตัว หลังจากนั้นก็มีเวลาไปพูดคุยกับเพื่อนก่อนถึงเวลา 7.30 น. ที่จะถูกเรียกไปเข้าโรงเลี้ยงอาหาร เพื่อรับประทานอาหารเช้าหลังจากกินอาหารเช้าก็มีเวลาว่างไปหาเพื่อนพูดคุยกันก่อนที่จะถึงเวลา 08.00 น. ที่จะต้องเข้าแถวเคารพธงชาติ ก็แยกย้ายกันไปเข้ากองงาน เช่น ช่างไม้ ช่างเชื่อม ช่างปูน ร้อยหวง หรือไปเรียนหนังสือและฝึกอบรมวิชาชีพอิสระ ซึ่งการให้ผู้ต้องขังที่แต่ละคนไปเข้ากองงานอะไร หรือไปเรียนหนังสือหรือการฝึกอบรมวิชาชีพอะไร โดยคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของเรือนจำจะเป็นผู้จำแนกผู้ต้องขังดังกล่าว ถึงเวลา 12.00 น. ก็ถูกเรียกมารวมตัวกันบริเวณกลางสนามเพื่อตรวจนับขอด (จำนวนผู้ต้องขัง) แล้วจะต้องไปเข้าโรงเลี้ยงอาหาร

หลังจากกินอาหารกลางวันเสร็จแล้ว ก็มีเวลาไปพบเพื่อนได้พูดคุยเล่นกับเพื่อนหรือบางทีก็ไปเล่นปิงปอง จนกระทั่งถึงเวลา 13.00 น. ก็ต้องกับเข้าไปกองงานทำงานจนกระทั่งเวลา 15.00 น. ก็จะถูกปล่อยให้ไปอาบน้ำ ทำงานส่วนตัว และเข้าโรงเลี้ยงอาหารเพื่อรับประทานอาหารมื้อเย็นจนถึงเวลา 16.00 น. ก็จะเรียกตัวมารวมกันเพื่อที่จะตรวจนับขอด (จำนวนผู้ต้องขัง) และตรวจค้นตัวก่อนที่จะให้ขึ้นบนเรือนนอน(ห้องขัง) หลังจากเข้าห้องขังแล้ว ก็จะเขียนจดหมายถึงเพื่อนและ

ญาติ อ่านหนังสือ ดูทีวี ฟังเพลง ตามรายการที่เจ้าหน้าที่จะเปิดให้ดู พอถึงเวลา 21.00 น. เจ้าหน้าที่ก็จะปิดทีวีและไฟสำหรับให้อ่านหนังสือ และตั้งแต่ เวลา 21.00 น. ถึง 06.00 น. จะต้องอยู่เวรยาม คนละชั่วโมงโดยใช้ระบบหมุนเวียนกันไปกับเพื่อนร่วมห้องข้าง เพื่อคอยดูแลเพื่อนผู้ต้องขังด้วยกัน จะเห็นได้ว่าชีวิตของพวกเราจะวนเวียนเป็นแบบนี้ทุกวัน

เมื่อผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรกร่วมเพศเข้ามาอยู่ในเรือนจำจะมีความรู้สึกเครียดและเป็นกังวลมากเพราะเกิดจากความกลัวในสิ่งต่างๆ ในเรือนจำ เช่น กฎระเบียบ สภาพแวดล้อม และโดยเฉพาะเพื่อนผู้ต้องขังชาย ซึ่งกลัวว่าจะถูกเพื่อนข่มเหง แต่ก็ยังรู้สึกอุ่นใจได้บ้าง เมื่อมีเพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายด้วยกันคอยให้ความช่วยเหลือและถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ ในการใช้ชีวิตในเรือนจำ ว่าควรใช้ชีวิตอย่างไร ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ระหว่างอยู่ภายในเรือนจำ ของผู้ต้องขังชายรักชายด้วยกัน ถึงแม้แต่เพื่อนผู้ต้องขังที่เป็นชายรักชายด้วยกันคอยให้คำแนะนำ แต่ก็ยังมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันบ้าง โดยเฉพาะปัญหาการอิจฉา หึงหวงคู่นอนของตน ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาดังกล่าว

วิถีชีวิตของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ทั้งการใช้ชีวิตประจำวัน ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของทางเรือนจำ การทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นกีฬา การจับกลุ่มพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับผู้ต้องขังชายอื่นๆ การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังด้วยกัน โดยเริ่มต้นจากการเข้ามาพูดคุยเพื่อทำความสนิทสนม เพื่อพัฒนาเข้าสู่การมีเพศสัมพันธ์และคบหาเป็นสามีภรรยาต่อไป

3. กระบวนการเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ฉันคู่สาวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 : ผู้ต้องขังชาย

กอบ ให้สัมภาษณ์ถึงกระบวนการเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ฉันคู่สาวว่า แรกเข้ามาสู่เรือนจำก็มีเพื่อนที่มีพฤติกรรมชายรักชาย เข้ามาพูดคุยและให้คำแนะนำรวมทั้งการใช้ชีวิตในเรือนจำ การทำกิจกรรม เพราะรู้ว่าตนเองนั้น มีพฤติกรรมชายรักชายอยู่แล้ว จึงไม่เป็นเรื่องยากที่จะเข้ากลุ่มสมาชิก แต่สมาชิกในกลุ่มไม่ค่อยมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน กิจกรรมส่วนมากที่ทำ คือจับกลุ่มคุยกันถึงเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย และวิธีการทำให้แฟนมีความสุขและไม่คิดนอกใจ ไปมีผู้ต้องขังคนอื่น กอบเองมีความเต็มใจไม่มีใครบังคับ แต่ไม่เคยเปลี่ยนคู่นอน เพราะอยู่ในเรือนจำคู่ใครคู่มัน เพราะตนเป็นฝ่ายรับ ไม่เคยชวนใครเข้ากลุ่ม” ส่วนสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนนั้นใช้ชีวิตไม่เหมือนกันเท่าไร แต่มีการจับกลุ่มพูดคุยกันภายในกลุ่มเท่านั้น เพราะในแดน 2 นั้น มีกลุ่มผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรัก

ชายอยู่แล้ว มีการจัดให้นอนในห้องข้างเดียวกันทั้งหมด ซึ่งในตอนแรก ก็จะมีเพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชาย เข้ามาจีบ เข้ามาพูดคุย รวมทั้งการชักชวนมีเพศสัมพันธ์ จนพัฒนากลายเป็นแฟน (คู่ขาประจำ) และอีกอย่างหนึ่งก็คือมีการส่งข้าวส่งน้ำ โดยส่งเป็นสิ่งของเครื่องใช้ อาหาร เพื่อให้เป็นการแสดงความจริงใจเพื่อสืบต่อความสัมพันธ์ในการพัฒนาต่อการมีเพศสัมพันธ์ต่อไป (กอบ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : ผู้ต้องขังชาย

พล ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ส่วนมากมาจากการแนะนำของเพื่อนผู้ต้องขังด้วยกัน เพราะเรื่องแบบนี้ไม่สามารถบังคับใครได้ พลบอกว่า ตนเองมีพฤติกรรมชายรักชายจากข้างนอก ก่อนเข้าสู่เรือนจำแล้ว มีเพื่อนชวนเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม แต่ไม่เคยเปลี่ยนคู่นอน เพราะมีแฟนซึ่งเปรียบเหมือนสามีอยู่แล้ว และตนเป็นฝ่ายรับ ไม่เคยชักชวนใครเข้ากลุ่ม สมาชิกภายในกลุ่มมีข้อบังคับที่ไม่แน่นอน กิจกรรมภายในกลุ่มส่วนมากจะจับกลุ่มนั่งคุย และพลได้บอกว่า มีเพื่อนคนหนึ่งที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม ก่อนเข้าสู่เรือนจำ มีพฤติกรรมเป็นผู้ชาย แต่เมื่อเข้ามาในเรือนจำมีพฤติกรรมชายรักชาย ก็เพราะว่าสังคมข้างนอกรอบตัวเรานั้น ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวหรือญาติพี่น้อง ทำให้เขาไม่สามารถที่จะกล้าเปิดเผยตัวเองออกมาเกรงว่าสังคมรอบตัวเขานั้นรับไม่ได้ ก็เลยทำให้เพื่อนคนนั้นรู้สึกอึดอัด แต่พอเข้ามาในเรือนจำนี้ สังคมรอบตัวเขา ยอมรับได้ มีเพื่อนๆ ผู้ต้องขัง ที่มีพฤติกรรมเดียวกัน ก็ทำให้เพื่อนคนนั้นเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงออกมา และบางคนจะส่งเป็นสิ่งของเครื่องใช้ อาหาร เพื่อให้เป็นการแสดงความจริงใจซึ่งตนเองจะเป็นคนติดต่อผู้ต้องขังชายคนอื่น ให้กับเพื่อนคนนั้น จนมีการพัฒนากลายเป็นแฟนกันในที่สุด (พล นามสมมติ, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : ผู้ต้องขังชาย

จก ให้สัมภาษณ์ถึง กระบวนการเข้าสู่สมาชิกกลุ่มว่าเป็นไปโดยการชักชวนของเพื่อนที่มีพฤติกรรมชายรักชาย ที่อยู่ในเรือนจำมาก่อนแล้ว ซึ่งพวกเขาจะอยู่กันเป็นกลุ่มโดยเหนียวแน่น มีการทำกิจกรรมที่คล้ายๆ กัน มีพฤติกรรมการแสดงที่เห็นได้ชัด มีการแต่งตัว แต่งหน้า ผู้ต้องขังอื่นมองก็รู้ว่ามีความพฤติกรรมชายรักชาย เพื่อทำตัวให้เด่นกับผู้ต้องขังอื่น ดึงดูดความสนใจทางเพศแก่ผู้ต้องขังที่ชอบผู้ชายด้วยกัน ตนเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่ม มีคู่นอนประจำ ในตอนแรกก็มีเพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายเข้ามาตีสนิท โดยการพูดคุย ทำดีด้วยไม่ว่าจะซื้อของใช้ส่วนตัวให้ ซื้อของให้กิน จนพัฒนามาเป็นแฟน (คู่ขาประจำ) (จก นามสมมติ, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : ผู้ต้องขังชาย

ยุทธ ให้สัมภาษณ์ถึงว่า ตนเองมีพฤติกรรมชายรักชายก่อนเข้าไปในเรือนจำแล้ว ซึ่งได้ทำงานในร้านเสริมสวย เมื่อได้เข้ามาในเรือนจำ ก็ได้เจอเพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชาย แนะนำให้รู้จักกับเพื่อนๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ได้พึ่งพาอาศัยกันช่วยเหลือกันในหลายๆ เรื่อง และไม่จำเป็นเรื่องของหน้าตาด้วย ไม่ต้องสวย ไม่ต้องรวยนะ เรียบง่ายแต่ดูดี โดยในกลุ่มมีกฎข้อบังคับว่า ห้ามแย่งสามีชาวบ้าน ถ้าสมาชิกภายในกลุ่มทำผิดกฎก็จะมีการลงโทษ ด้วยการต่อว่านินทาหน่อย ไม่ถึงกับทะเลาะดบตีกัน และยุทธได้บอกว่า เวลาว่างๆ ก็นั่งพูดคุยกันเล่นๆ ถึงเรื่องผู้ต้องขังชายอื่นๆ ไปเรื่อยเปื่อย (ยุทธ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 5 : ผู้ต้องขังชาย

กาญจน์ ให้สัมภาษณ์ถึงเรื่อง กระบวนการเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ฉันคู่สามีภรรยาว่า สมาชิกในกลุ่มเรานั้นไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ คือคุยกันได้หมด สมาชิกในกลุ่มส่วนมากจะทำกิจกรรมอย่างเดียวกัน บางคู่ก็จะนั่งคุยกันตามประสาของผู้ต้องขังที่มีนิสัยรักชายด้วย ก่อนที่จะเข้ามาในเรือนจำนั้นเคยทำงานอยู่ที่พัทยา ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่จึงทำเป็นสาเหตุให้แสดงพฤติกรรมในสิ่งที่ตนเองชอบตนเองรัก แต่เมื่อได้คุยถึงเรื่องกฎข้อห้ามของกลุ่ม กาญจน์ได้ตอบว่า ในกลุ่มของเรานั้นจะไม่มีข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ส่วนมากจะพูดถึงในเรื่องของการห้ามแย่งคู่รักซึ่งกันและกันกิจกรรมในกลุ่มส่วนใหญ่จะจับกลุ่มนั่งพูดคุยกันหยอกล้อกับผู้ต้องขังคนอื่นๆ บ้าง นั่งถอนหนวดกันบ้าง แต่งหน้า แต่งตัวบ้าง และบางคู่ก็มีเพศสัมพันธ์กับคู่ของตนเอง ซึ่งแล้วแต่เวลาและสถานที่อำนวย (ยุทธ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2554)

สรุปได้ว่า กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ฉันคู่สามีภรรยาของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ มีกระบวนการที่เป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือ การถูกชักชวนโดยเพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายด้วยกัน การเลียนแบบพฤติกรรมโดยสังครมรอบข้างคือผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมในลักษณะเดียวกัน การเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่เคยมีมาในอดีต คือการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายรักเพศเดียวกันมาก่อน โดยกระบวนการเริ่มตั้งแต่ การเข้าไปพูดคุยเพื่อติดสนิท การใช้ความสนิทสนมชักชวนในการมีกิจกรรมทางเพศ จนพัฒนาขึ้นไปสู่การเป็นคู่ขาประจำ (แฟน) ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของบงกชมาศเอกเอี่ยม(2538) ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการพัฒนาและดำรงเอกลักษณ์ รักร่วมเพศมีขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและผ่านเงื่อนไขสำคัญของการยอมรับความหมายประเภททางสังคมแบบรักร่วมเพศมาให้กับตนเอง 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการเกิดความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากบุคคลอื่น 2) ขั้นตอนของการแยกความรู้สึกและการกระทำออกจากเอกลักษณ์ ซึ่งเป็นขั้นตอนของบุคคลที่เข้าสู่ภาวะของการสงสัยตนเองว่าจะเป็น “เกย์” แต่เขาไม่สามารถที่จะ

รับคำนิยามรักร่วมเพศ มาให้กับตนเองได้ ทั้งนี้เพราะคำนิยามดังกล่าวได้ถูกประทับรอยมลทินจาก สาธารณะว่าเป็นความผิดปกติหรือความเบี่ยงเบนทางสังคม ดังนั้นผู้รักร่วมเพศจึงต้องพยายามหา เหตุผลต่างๆ เพื่อมาอ้างตนเอง ถึงการแสดงพฤติกรรมรักร่วมเพศของเขาเพื่อปฏิเสธเอกลักษณ์หรือ รอยมลทินทางสังคม 3) ขั้นตอนการเปิดเผยตัวบุคคลจะยอมรับกับตนเองว่าเขาคือผู้รักร่วมเพศซึ่งจะ สัมพันธ์กับการเข้าสู่โลกของเกย์ ที่ทำให้ผู้รักร่วมเพศได้พบกับบุคคลนัยสำคัญหรือบุคคลอ้างอิงของ เขาได้ทดสอบความเป็นผู้รักร่วมเพศของตนเอง และเรียนรู้ถึงความหมายตลอดจนแบบแผนการ ดำรงชีวิตเกย์ อันถือได้ว่าเป็นเงื่อนไขสำคัญของการก่อตัวของเอกลักษณ์ของรักร่วมเพศ 4) ขั้นตอน การยึดมั่นผูกพันต่อเอกลักษณ์ เป็นการตัดสินใจเลือกเอาวิถีชีวิตแบบเกย์ มาเป็นส่วนหนึ่งของแบบ แผนในการดำเนินชีวิตโดยไม่อาจจะละทิ้งความรักความผูกพันต่อความสัมพันธ์และเอกลักษณ์รัก ร่วมเพศ จนต้องธำรงรักษาไว้

แต่หลังจากผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายสามารถปรับตัว เรียนรู้และรับรู้ สิ่งต่างๆ เรื่องราวต่างๆ และประสบการณ์ใหม่ๆ เกิดขึ้นแล้ว โดยเฉพาะเรื่องการมีเพศสัมพันธ์กันในเรือนจำ ถือว่าเป็นเรื่องปกติของสังคมในเรือนจำนั้น ผู้ต้องขังชายที่มีพฤติกรรมชายรักชายจึงเริ่มมีการ เปิดเผยตัวและยอมรับตนเองในเรื่องนี้มากขึ้น โดยเริ่มที่จะมองหาเพื่อนผู้ต้องขังที่จะเริ่มคบหาเป็น สามัญภรรยากันโดยมีปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ เช่น ต้องการความเป็นอยู่ที่ดี สะดวกสบาย เพราะผู้ต้องขังชายรักชายจะได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากเพื่อน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง อาหารการกิน หรือสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ และในบางกรณีก็มีสิ่งตอบแทนคือได้รับเงิน(การตัดบัญชี) คือ การให้เงินโดยฝากกับบัญชีของเรือนจำ ในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์กันแบบสามัญภรณานั้นก่อนที่จะ ถึงขั้นการพัฒนาสู่การคบหากันอย่างเปิดเผยนั้นจะมีการกระทำบางอย่างที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ คือการจีบ ถือว่าเป็นการส่งสัญญาณให้ผู้ต้องขังชายรักชายด้วยกัน รับรู้ถึงความสนใจการเอาใจใส่ ดูแลของเพื่อนผู้ต้องขัง ส่วนวิธีการจีบมีหลากหลายวิธี เช่น การใช้แม่สื่อโดยใช้เพื่อนผู้ต้องขังที่มี พฤติกรรมชายรักชายด้วยกันเป็นคนติดต่อให้หรือคนส่งข่าวให้ เรียกว่า “ส่งข่าวส่งน้ำ” โดยการส่ง สิ่งของอาหาร เครื่องใช้ต่างๆ ให้เพื่อแสดงความจริงใจ

การพัฒนาความสัมพันธ์ฉันท์คู่สาวของผู้ต้องขัง โดยมีปัจจัยที่ทำให้เกิดการเลือกคู่ของ ตน มีดังนี้ 1) ความเห็นอกเห็นใจเข้าใจซึ่งกันและกัน 2) อยากมีเพื่อนหรือคนที่คอยช่วยเหลือ เพราะ จะทำให้เป็นอยู่สุขสบาย 3) มีคนคอยช่วยเหลือปกป้องคุ้มครอง 4) ต้องการมีความสุขทางเพศกับ คนที่มีพฤติกรรมเดียวกัน

หลังจากนั้นเมื่อผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายตัดสินใจคบกัน ก็เริ่มมีเพศสัมพันธ์กัน เพราะจุดมุ่งหมายของผู้ต้องขังชายรักชายส่วนใหญ่ก็ต้องการมีเพศสัมพันธ์กัน ภายหลังจึงมี ความรู้สึกว่ามันไม่เป็นเรื่องเสียหายอะไร เมื่อตัดสินใจคบเป็นสามัญภรรยาแล้ว ผู้ต้องขังชายรักชาย

จะคบผู้ต้องขังเพียงคนเดียว เพราะเป็นการป้องกันการเกิดปัญหา โดยเฉพาะปัญหาทะเลาะวิวาท แต่เมื่อมีการย้ายแดน หรือย้ายห้องนอน (การที่ผู้ต้องขังมีการย้ายแดน และห้องนอน มีสาเหตุมาจาก 1) ความแออัดของห้องขัง 2) เป็นไปตามการแบ่งอาเขตของการควบคุมของเรือนจำ 3) และอำนาจของการควบคุมที่ได้รับในแต่ละแดนมีไม่เท่ากัน) ความสัมพันธ์นั้นก็จะถูกตัดไป และพยายามหาคู่ใหม่ต่อไป

4. สภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมฉันทู้สาวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมขายรักขายในเรือนจำ

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 1 : ผู้ต้องขังชาย

กอบ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงการดำเนินชีวิตในเรือนจำ ว่ามีปัญหาก็คือไม่ค่อยเข้าใจกันพอคบกันแล้วเกิดความระแวงกลัวว่าคู่ของเราจะนอกใจไป มีอะไรกับคนอื่น และก็ไม่มีที่จะมีอะไรกันเพราะว่าไม่ได้นอนห้องเดียวกัน พอจะมีอะไรกันก็ไม่ค่อยกล้าเพราะผู้ชายอายุที่จะมีอะไรต่อน้ำคนเยอะ ในสังคมผู้ต้องขังด้วยกันมองกลุ่มชายรักชายร่วมเพศ แล้วแต่คนมอง ความรู้สึกของคนมันไม่เหมือนกัน เพราะคนอื่นมองว่าการมีคู่เป็นกระเทยสบายไม่ต้องทำอะไรมีคนคอยทำให้และสามารถสำเร็จความใคร่โดยการมีคู่โดยไม่ต้องช่วยตัวเองและเวลามีปัญหาอะไรก็มีคนคอยช่วยแก้ปัญหาด้วยความจริงใจ เมื่อพูดถึงว่า เคยมีปัญหาเรื่องหึงหวงหรือทะเลาะวิวาทบ้างหรือไม่ กอบตอบว่า “ส่วนมากมาจากสาเหตุการที่แฟนไปพูดคุยนหรือหยอกล้อกับผู้ต้องขังอื่น เคยมีปากเสียงกันและทะเลาะกัน แต่โกรธกันไม่นาน บางครั้งเรามีคู่ก็ไม่สามารถไปเล่นกับผู้ต้องขังคนอื่นได้ และให้ความสำคัญกับคนอื่นได้ เพราะในนี้เป็นสังคมวงแคบ ก็เลยกลัวคนอื่นจะว่า ว่ามีคู่แล้วไปยุ่งกับคนอื่นนอกจากคู่ของตนเองจึงทำให้เกิดปัญหาทะเลาะกัน มีความรู้สึกไม่พอใจ เพราะในนี้ขาดอิสระและต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ไม่มีความเป็นส่วนตัวและไม่สามารถทำตามใจพอใจตนเองได้ เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำ แต่ก็ต้องทำใจ เพราะเข้ามาอยู่แล้ว สังคม สภาพแวดล้อมย่อมแตกต่างจากสังคมภายนอกแน่นอน (กอบ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 2 : ผู้ต้องขังชาย

พล ได้ให้สัมภาษณ์ถึง การดำเนินชีวิตในเรือนจำ มีปัญหาอุปสรรคเยอะแยะมากมาย พอเราเจอคนที่เรารัก และคิดว่าจะได้อยู่ด้วยกัน แต่ก็ไม่ได้เป็นอย่างที่คิดไว้ คนที่เรารักก็ต้องมาย้ายแดนจากเราไป ก็เลยทำให้เราเสียใจ และอีกอย่างที่เป็นอุปสรรคอย่างมากก็คือ ไม่มีที่ให้ให้อากัน อันนี้ปัญหาใหญ่มากๆ ในสังคมผู้ต้องขังด้วยกันมองกลุ่มชายรักชายร่วมเพศ แบบถูกเหยียดหยาม ถ้าไม่ใช่กลุ่มผู้ต้องขังชายรักชายด้วยกัน เพราะกลุ่มเรามีความเข้าใจความรู้สึกซึ่งกันและกัน เราไม่สนใจ เพราะเราไม่ได้ขอใครกิน ใครจะมองอย่างไรก็ช่างเราไม่แคร์สายตาอื่น ใครจะว่าอะไรก็อย่าได้แคร์ และเมื่อถามถึงเรื่องว่า เคยมีปัญหาการหึงหวง

หรือทะเลาะวิวาทบ้างไหม พลตอบว่า ส่วนใหญ่มาจากสาเหตุการที่แฟนของเรามีผู้ต้องขังคนอื่นมาพูดคุย หยอกล้อ และจากมีผู้ต้องขังชายคนอื่นเข้ามาคุยเยอะมาก จึงทำให้คนรักของเราเกิดอาการไม่พอใจขึ้นมา จนมีปากเสียงกันอยู่เป็นประจำ และเมื่อถามถึงเรื่องความรู้สึกพอใจหรือเป็นสุขกับสภาพที่เป็นอยู่ทุกวันนี้เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำหรือไม่ พลตอบว่า ไม่ค่อยพอใจซักเท่าไร เพราะว่าเราไม่ได้นอนรวมกับคนที่เรารัก เวลาก่อนขึ้นห้องก็จะมีเวลาอยู่ด้วยกันน้อยมาก เป็นใครใคร่อยากนอนอยู่กับคนที่เรารัก เวลาได้นอนด้วยกันมีความสุขมากมาย แต่นั่นนอนกันคนละห้อง ตะโกนคุยกันก็โชนคำ โชนว่า จึงทำให้ไม่ค่อยพอใจสักเท่าไร (พล นามสมมติ, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 3 : ผู้ต้องขังชาย

จักได้ให้สัมภาษณ์ถึง การดำเนินชีวิตในเรือนจำว่า มีปัญหาเรื่องมีเพื่อนแต่ไม่ได้นอนด้วยกัน มีปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ ไม่มีสถานที่ที่มิดชิด และไม่มีเวลาที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน คิดว่าในสังคมผู้ต้องขังด้วยกันมองกลุ่มชายรักชายร่วมเพศ ด้วยความเหยียดหยามในบางครั้ง เรื่องสำคัญชายรักชายในเรือนจำนี้ เพื่อนของเราหรือที่เรียกว่าพั่วให้ความสำคัญมากหรือใกล้ชิดผูกพันกันมากกว่า ความสามารถความเห็นใจกันจึงกลายเป็นความรักเคยเห็นหลายคู่ที่ต้องจากกันในเรื่องจำ น้ำตาไหลทุกคู่ นั่นเป็นเพราะอะไรไม่มีใครตอบได้นอกจากความรู้สึกของคนคนนั้น ชายรักชายในนี้จึงถูกยกให้ว่าสำคัญมากถ้าได้อยู่ด้วยกันเคยมีปัญหาเรื่องหึงหวงหรือทะเลาะวิวาท คือมาจากสาเหตุ ส่วนใหญ่ที่ทะเลาะกันก็เป็นเรื่องแฟนเก่าของฝ่ายชาย (เมียเก่า) บางคู่ ฝ่ายชายติดคุกเมียก็มีแล้ว ก็มาอยู่กับกระเทยพอไม่นานเมียฝ่ายชายก็มาเยี่ยมจึงทำให้ทะเลาะกันถึงขั้นเลิกกันก็มี และเรื่องจดหมายจะต้องไม่มีจดหมายผู้สาว เมื่อถามถึงว่ามีความสุขพอใจหรือเป็นสุขกับสภาพที่เป็นอยู่ทุกวันนี้เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำหรือไม่ จักตอบว่า บอกได้เลยว่าไม่พอใจ เพราะมีเพื่อนแต่ไม่ได้นอนด้วยกันถูกปิดกันหลายเรื่อง สรุปคือไม่พอใจมากๆ (จัก นามสมมติ, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 4 : ผู้ต้องขังชาย

ยุทธได้ให้สัมภาษณ์ถึง การดำเนินชีวิตในเรือนจำ มีปัญหาอุปสรรค ส่วนใหญ่อาจมีสาเหตุการหึงหวงกันบ้างทะเลาะกันบ้างแต่อาจจะเกิดขึ้นบ่อยกว่าคู่สามีกับภรรยาข้างนอก เพราะว่าอยู่ในนี้มันแคบ คนมันเยอะปัญหาก็เลยก็แยะและง่ายกว่า คิดว่าในสังคมผู้ต้องขังด้วยกันมองกลุ่มชายรักชายร่วมเพศนั้น ก็คงจะเป็นเรื่องเฉยๆ นะแต่ก็ต้องมองออกจากพวกคนทั่วไปอยู่ดี เพราะมันคนส่วนน้อยและผิดธรรมชาติ เมื่อถามถึงว่าเคยมีปัญหาเรื่องหึงหวงหรือทะเลาะวิวาทบ้างไหม ยุทธตอบว่า สำหรับตัวข้าพเจ้าเองก็มีบ้างแต่ก็ไม่รุนแรงก็ไม่เป็นเหมือนกันทุกคนหรอกแต่ก็ต้องมีกันทุกคู่แน่นอนแหละแต่ความรุนแรงต่างกันสาเหตุก็น่าจะเป็นเรื่องกลัวเสียคู่กันไป และมีความสุขไม่ค่อยพอใจกับสภาพที่เป็นอยู่ในเรือนจำและขอบอก

ว่าอยู่ข้างนอกสุขกว่าเยอะแต่อยู่ในนี้ก็พออยู่ได้ (ยุทธ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2554)

ผู้ให้การสัมภาษณ์คนที่ 5 : ผู้ต้องขังชาย

กาญจน์ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงการดำเนินชีวิตในเรือนจำว่า มีปัญหาอุปสรรคในเรื่องการอยู่ในนี้ทุกวันนี้มีอุปสรรคหลายอย่างด้วยกันสำหรับในกลุ่มสาวประเภทสองโดยเฉพาะการใช้ชีวิตข้างในเรือนจำ ทุกคู่ต่างมีปัญหาของแต่ละบุคคลแต่ต่างกันออกไป แต่ความรู้สึกละแล้วเรามีสามมืออยู่กับด้วยกันแล้ว ก็ยากนอนกับสามีแต่ก็เป็นไปไม่ได้เพราะต้องแยกกันนอน เพราะสาวประเภทสองส่วนใหญ่ ต้องการนอนกับคู่รัก ต้องการการดูแลและความใกล้ชิดสิ่งที่สำคัญที่ขาดไม่ได้คือ ได้ร่วมมีเพศสัมพันธ์กับคนรักของตน แต่ในนี้บางคู่เท่านั้นจะได้ร่วมเพศกัน ก็คือ เสาร์ – อาทิตย์ ต้องขึ้นอยู่กับ เวลาและสถานที่และเจ้าหน้าที่ แล้วแต่ละคู่ก็สามารถที่จะร่วมเพศกันได้ และคิดว่าในสังคมผู้ต้องขังด้วยกันมองกลุ่มชายรักชายร่วมเพศเฉยๆ เพราะความเคยชินของตนเอง และผู้ต้องขังคนอื่นด้วยกันนะ สังคมส่วนใหญ่ในสมัยนี้ส่วนใหญ่จะเข้าใจ สาวประเภทสองและเกย์มากขึ้น แต่สังคมในนี้ (เรือนจำ) มองเป็นเรื่องปกติแต่บางคนก็มองอีกอย่างหนึ่งก็คือว่าเหมาะสมกันหรือเปล่าและจะอยู่กันได้นานหรือไม่ บางครั้งก็ถูกนิทาบ้าง ก็ไม่สนใจสักเท่าไร แต่บางคนคุยเล่นกับเราได้แต่จะให้มีอะไรกันเราก็ปฏิเสธเคยมีปัญหาเรื่องหึงหวง ส่วนมากมาจากสาเหตุ ก็คือเรื่องหึงหวงซะมากกว่าบางคู่ นั้นมีการลงไม้ลงมือ แต่สุดท้ายก็กลับมาอยู่ด้วยกันเหมือนเดิม เพราะว่าอยากคุยเล่นกับคนอื่น แต่บางครั้งสามีไม่เข้าใจนึกว่าคนอื่นจะมาจีบบ้างหรือจะชวนกันไปมีอะไรบ้างแต่ก็เป็นเรื่องจริงที่ ผู้ต้องขังชายรักชายไม่รู้จักพอแต่การที่จะมีสามีข้างในนี้แล้ว ผู้ชายบางคนต้องการที่จะเลี้ยงเรา ดี โอ เค มีคนเลี้ยงจะได้ลดค่าใช้จ่ายของเรานั้น แต่ความรักหรือเปล่า ขอตอบเลยว่า มีบ้างยังไม่ถูกใจ ผู้ต้องขังชายรักชายส่วนใหญ่จะมองที่ถูกใจมากกว่า มีความรู้สึกพอใจกับความ เป็นอยู่ข้างในเรือนจำบ้างและไม่พอใจบ้างกับสภาพความเป็นอยู่ข้างในนี้ ผู้ต้องขังชายรักชายพอใจในสิ่งที่กระทำอยู่ แต่ก็อยู่ในกฎระเบียบของทางเรือนจำ แต่บางครั้งความไม่พอใจก็มีอยู่ เพราะว่าบางครั้งเราต้องการการเป็นส่วนตัวที่จะมีอะไรกับคู่รักของตนในนี้แล้วแต่โอกาสและเวลาที่เรากำลังต้องการ อยากที่จะให้จัดระเบียบและสถานที่ เพราะบางครั้งเวลาที่ผู้ต้องขังชายรักชายต้องการจู๊กับคู่รักก็ไม่อยากที่จะให้คนอื่นมาวุ่นวายแต่พูดถึงสิ่งแวดล้อมที่ดีไม่มีปัญหาอะไร (กาญจน์ นามสมมติ, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2554)

สรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ มีดังนี้
คือ

1. ปัญหาการทะเลาะวิวาท ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการหึงหวงผู้ต้องขังชายรักชายด้วยกัน

2. ปัญหาโรคติดต่อที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังชายรักชายด้วยซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า บางคู่ถึงกับไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยเพศสัมพันธ์ด้วยกันกับคู่ของตน

3. ปัญหาทางด้านการปกครองของเจ้าหน้าที่ ซึ่งบางครั้งอาจมีการทะเลาะวิวาทถึงขั้นลงมือชกต่อยกันในเรื่องการที่คู่นอนของตนไปมีผู้ต้องขังคนอื่น ทำให้เกิดปัญหาในทางการปกครองของเจ้าหน้าที่

4. ปัญหาความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชาย คือไม่สามารถที่จะแยกขังผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายไว้ด้วยกัน เนื่องจากจำนวนผู้ต้องขังมีมากเกินไปที่จะแยกขังรวมทั้งไม่สามารถจำแนกผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมแอบแฝงได้

ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุปผา คุณพิโน (2530 : 16) กล่าวว่า พฤติกรรมแบบรักร่วมเพศปรากฏได้ 2 ระดับ คือ พฤติกรรมในระดับความคิดและความรู้สึก แต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน นอกจากจะเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า บุคคลเหล่านี้มีความอ่อนไหวในเรื่องความรู้สึกสูงมาก กล่าวคือ ถ้ารักจะรักมาก ถ้าเกลียดก็จะเกลียดมาก การหึงหวงจะรุนแรงมากกว่าบุคคลปกติ นอกจากนี้จะเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึกที่จะรักใคร่ชอบพอกับบุคคลเพศเดียวกันกับที่ตนพึงพอใจ สำหรับพวกรักร่วมเพศชายจะมีความคิดถึงขนาดที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้นั้นอยู่เสมอ และมีการเปลี่ยนคู่นอนมากกว่าพวกรักร่วมเพศหญิง พวกรักร่วมเพศชายส่วนใหญ่สนใจบุคคลที่มีหน้าตาดี บุคลิกดี แต่งกายดี สะอาด

แต่ด้วยสภาพความเป็นอยู่ภายใต้กฎระเบียบของทางเรือนจำจึงทำให้ปัญหาต่างๆ เป็นไปตามปกติของการใช้ชีวิตอยู่ภายในเรือนจำของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชาย เรื่องเรียนในปัญหาดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้น แต่บางครั้งบางปัญหาอาจสร้างความหนักใจให้กับเจ้าหน้าที่เรือนจำลงไปแก้ไขปัญหานั้นและนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมผู้ต้องขังดังกล่าวต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง วิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ ศึกษากรณี : เรือนจำกลาง นครปฐม มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบวิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ 2) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความสัมพันธ์กันที่ผู้สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ 3) เพื่อศึกษา สภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมผู้สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ โดยผู้วิจัยจัดเก็บข้อมูลกลุ่ม ตัวอย่าง ผู้ต้องขังชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศในเรือนจำกลางนครปฐม และจากการสัมภาษณ์ต้อง ขังที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ มีความสมัครใจและยินยอม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 5 คน การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาเป็น 4 ตอน ดังนี้ จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปและอภิปรายผลเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาเป็น 4 ตอน ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชาย

ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชาย ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 25-43 ปีจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขายเป็นหลัก มีภูมิลำเนาในจังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่ต้องโทษ พรบ. คดียาเสพติดและลักทรัพย์ ต้องโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี

1.2 วิถีชีวิตหรือรูปแบบการใช้ชีวิตในเรือนจำของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

เมื่อผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศเข้ามาอยู่ในเรือนจำจะมีความรู้สึกเครียดและเป็นกังวลมากเพราะเกิดจากความกลัวในสิ่งต่างๆ ในเรือนจำ เช่น กฎระเบียบ สภาพแวดล้อม และโดยเฉพาะเพื่อนผู้ต้องขังชาย ซึ่งกลัวว่าจะถูกเพื่อนข่มเหง แต่ก็ยังรู้สึกอุ่นใจได้บ้าง เมื่อมีเพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายด้วยกันคอยให้ความช่วยเหลือและถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ ในการใช้ชีวิตในเรือนจำ ว่าควรใช้ชีวิตอย่างไร ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ระหว่างอยู่ภายในเรือนจำ ของผู้ต้องขังชายรักชายด้วยกัน ถึงแม้แต่เพื่อนผู้ต้องขังที่เป็นชายรักชายด้วยกันคอยให้คำแนะนำ แต่ก็มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันบ้าง โดยเฉพาะปัญหาการอิจฉา หึงหวงคู่นอนของตน ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาดังกล่าวข้างต้น

วิถีชีวิตของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ทั้งการใช้ชีวิตประจำวัน ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของทางเรือนจำ การทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่น กีฬา การจับกลุ่มพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับผู้ต้องขังชายอื่นๆ การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังด้วยกัน โดยเริ่มต้นจากการเข้ามาพูดคุยเพื่อทำความสนิทสนม เพื่อพัฒนาเข้าสู่การมีเพศสัมพันธ์และคบหา เป็นสามีภรรยาต่อไป

1.3 กระบวนการเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ฉันคู่สามีภรรยาของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ฉันคู่สามีภรรยาของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ มีกระบวนการที่เป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือ การถูกชักชวนโดยเพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายด้วยกัน การเลียนแบบพฤติกรรมโดยสังครรอบข้างคือผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมในลักษณะเดียวกัน การเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่เคยมีมาในอดีต คือการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายรักเพศเดียวกันมาก่อน โดยกระบวนการเริ่มตั้งแต่ การเข้าไปพูดคุยเพื่อตีสนิท การใช้ความสนิทสนมชักชวนในการมีกิจกรรมทางเพศ จนพัฒนาขึ้นไปสู่การเป็นคู่ขาประจำ (แฟน) แต่หลังจากผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายสามารถปรับตัว เรียนรู้และรับรู้ สิ่งต่างๆ เรื่องราวต่างๆ และประสบการณ์ใหม่ๆ เกิดขึ้นแล้ว โดยเฉพาะเรื่องการมีเพศสัมพันธ์กันในเรือนจำ ถือว่าเป็นเรื่องปกติของสังคมในเรือนจำนั้น ผู้ต้องขังชายที่มีพฤติกรรมชายรักชายจึงเริ่มมีการเปิดเผยตัวและยอมรับตนเองในเรื่องนี้มากขึ้น โดยเริ่มที่จะมองหาเพื่อนผู้ต้องขังที่จะเริ่มคบหาเป็นสามีภรรยากัน โดยมีปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ เช่น ต้องการความเป็นอยู่ที่ดีสะดวกสบาย เพราะผู้ต้องขังชายรักชายจะได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากกลุ่มอื่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหารการกิน หรือสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ และในบางกรณีก็มีสิ่งตอบแทนคือได้รับเงิน (การตัดบัญชี) คือ การให้เงิน โดยฝากกับบัญชีของเรือนจำ ในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์กันแบบสามีภรรยานั้นก่อนที่จะถึงขั้นการพัฒนาสู่การคบหากันอย่างเปิดเผยนั้นจะมีการกระทำบางอย่างที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติคือการจีบ ถือว่าเป็นการส่งสัญญาณให้ผู้ต้องขังชายรักชายด้วยกัน รับรู้ถึงความสนใจการเอาใจใส่ดูแลของเพื่อนผู้ต้องขัง ส่วนวิธีการจีบมีหลากหลายวิธี เช่น การใช้แม่สื่อ โดยใช้เพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายด้วยกันเป็นคนติดต่อให้หรือคนส่งข่าวให้ เรียกว่า “ส่งข่าวส่งน้ำ” โดยการส่งสิ่งของอาหาร เครื่องใช้ต่างๆ ให้เพื่อแสดงความจริงใจ หลังจากนั้นเมื่อผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายตัดสินใจคบกัน ก็เริ่มมีเพศสัมพันธ์กันเพราะจุดมุ่งหมายของผู้ต้องขังชายรักชายส่วนใหญ่ที่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กัน ภายหลังจึงมีความรู้สึกว่ามันไม่เป็นเรื่องเสียหายอะไร เมื่อตัดสินใจคบเป็นสามีภรรยาแล้ว ผู้ต้องขังชายรักชายจะคบผู้ต้องขังเพียงคนเดียว เพราะเป็นการป้องกันการเกิดปัญหา

โดยเฉพาะปัญหาทะเลาะวิวาท แต่เมื่อมีการย้ายแดน หรือย้ายห้องนอน ความสัมพันธ์นั้นก็จะถูกตัดไป และพยายามหาคู่ใหม่ต่อไป

1.4 สภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมฉันท์คู่สาวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ

ปัญหาและอุปสรรคของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ มีดังนี้ คือ

- 1) ปัญหาการทะเลาะวิวาท ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการหึงหวงผู้ต้องขังชายรักชายด้วยกัน
- 2) ปัญหาโรคติดต่อที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังชายรักชายด้วยกันซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า บางคู่ถึงกับไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยเวลามีเพศสัมพันธ์ด้วยกันกับคู่ของตน
- 3) ปัญหาทางด้านการปกครองของเจ้าหน้าที่ ซึ่งบางครั้งอาจมีการทะเลาะวิวาทถึงขั้นลงมือชกต่อยกันในเรื่องการที่คู่นอนของตนไปมีผู้ต้องขังคนอื่น ทำให้เกิดปัญหาในทางการปกครองของเจ้าหน้าที่
- 4) ปัญหาความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชาย คือ ไม่สามารถที่จะแยกขังผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายไว้ด้วยกัน เนื่องจากจำนวนผู้ต้องขังมีมากเกินไปที่จะแยกขังรวมทั้งไม่สามารถจำแนกผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมแอบแฝงได้

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 วิถีชีวิตหรือรูปแบบการใช้ชีวิตในเรือนจำ ของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

วิถีชีวิตของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ เป็นไปในรูปแบบเดียวกันทั้งการใช้ชีวิตประจำวัน ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของทางเรือนจำ การทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นกีฬา การจับกลุ่มพูดคุยสนทนากับผู้ต้องขังชายอื่นๆ การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังด้วยกัน โดยเริ่มต้นจากการเข้ามาพูดคุยเพื่อทำความสนิทสนม เพื่อพัฒนาเข้าสู่การมีเพศสัมพันธ์และคบหาเป็นสามีภรรยา นั้น น่าจะมีผลมาจากพฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ระหว่างอยู่ภายในเรือนจำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของวรพล ชุมช่วย (2548) ซึ่งทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางเพศของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ: ศึกษากรณีเรือนจำกลางคลองเปรม โดยมีมองว่า เรือนจำหรือคุกเป็นสังคมหนึ่งที่เหมือนกับสังคมภายนอก ซึ่งจะมีจุดที่แตกต่างกันบ้างในเรื่องของการถูกจำกัดอิสรภาพ ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แออัด การอยู่ภายใต้กฎระเบียบที่เคร่งครัด ดังนั้น พฤติกรรม การเรียนรู้และรับรู้จึงเป็นกระบวนการที่ผู้ต้องขังชายรักชายต้องเรียนรู้และฝึกฝน การเป็นสมาชิกของสังคมในเรือนจำเพื่อให้สามารถปรับตัวต่อการใช้ชีวิตในเรือนจำได้ โดยผ่านองค์ประกอบของการเรียนรู้และรับรู้ ดังนี้

1. องค์ประกอบเรื่องความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆในสังคมเรือนจำ เช่น ความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่างๆ ค่านิยม ความเชื่อของคนในสังคมเรือนจำ เพื่อนำไปปรับตัวต่อการใช้ชีวิตประจำวันและปฏิบัติต่อคนอื่นๆ อีกทั้งถ่ายทอดและฝึกฝนให้กับผู้อื่นที่เข้ามาใหม่ในสังคมเรือนจำ โดยเน้นถึงการเรียนรู้และรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในเรือนจำ

2. องค์ประกอบการทำงานระหว่างกันในสังคมเรือนจำ เป็นการที่ผู้ให้ขัดเกลาและผู้รับการขัดเกลา มีการติดต่อสัมพันธ์กันก่อน เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ เช่น กฎระเบียบข้อบังคับของทางเรือนจำ ประสบการณ์ทางเพศในทางเรือนจำ เป็นต้น เพื่อเป็นการพัฒนาทางอารมณ์และจิตใจ ทำให้มีการเรียนรู้และรับรู้แบบแผนของทางเรือนจำจนเป็นสมาชิก โดยเป็นกลุ่มเพื่อนเป็นแหล่งที่มีการติดต่อตัวต่อตัวและมีอิทธิพลมาก

3. องค์ประกอบเรื่องภาษา ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการถ่ายทอดความรู้ต่างๆในสังคมเรือนจำ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่สื่อให้สังคมเรือนจำมีการรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่สื่อสารกันออกไป เช่น การมีศัพท์เฉพาะในการเรียกแทนสิ่งต่างๆของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ และทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความรู้เรียนรู้และค่านิยมของตนกับผู้อื่นได้

4. องค์ประกอบเรื่องความรักและความชอบพอ ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งในพฤติกรรมการเรียนรู้ในเรือนจำ ซึ่งปัจจัยนี้เองที่ทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ในเรือนจำมีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การขัดเกลากับผู้รับการขัดเกลาเป็นแบบตัวต่อตัว

5. องค์ประกอบเรื่องสภาพแวดล้อมในการมีพฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ในสังคมเรือนจำซึ่งประกอบด้วยสิ่งมีชีวิตรวมทั้งผู้ให้การขัดเกลา ผู้รับการขัดเกลาและผู้อื่น และสิ่งไม่มีชีวิต เช่น เหตุการณ์แต่ละวัน สภาพการณ์ต่างๆ ในเรือนจำ รวมทั้งวัฒนธรรมต่างๆของทางเรือนจำนั้นด้วย

2.2 กระบวนการเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ฉันชู้สาวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำกลางนครปฐม

กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ฉันชู้สาวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ มีกระบวนการที่เป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือ การถูกชักชวนโดยเพื่อนผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชัวยกัน การเลียนแบบพฤติกรรมโดยสังครอบข้างคือผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมในลักษณะเดียวกัน การเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่เคยมีมาในอดีต คือการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายรักเพศเดียวกันมาก่อน โดยกระบวนการเริ่มตั้งแต่ การเข้าไปพูดคุยเพื่อติดสนิท การใช้ความสนิทสนมชักชวนในการมีกิจกรรมทางเพศ จนพัฒนาขึ้นไปสู่การเป็นคู่ขาประจำ(แฟน) แต่หลังจากผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายสามารถปรับตัว เรียนรู้และรับรู้ สิ่งต่างๆเรื่องราวต่างๆและประสบการณ์ใหม่ๆเกิดขึ้นแล้ว โดยเฉพาะเรื่องการมีเพศสัมพันธ์กันในเรือนจำ ถือว่าเป็นเรื่องปกติ

ของสังคมในเรื่องนั้น ผู้ต้องขังชายที่มีพฤติกรรมซวยรักซวยจึงเริ่มมีการเปิดเผยตัวและยอมรับตนเองในเรื่องนี้มากขึ้น โดยเริ่มที่จะมองหาเพื่อนผู้ต้องขังที่จะเริ่มคบหาเป็นสามีภรรยากันโดยมีปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ เช่น ต้องการความเป็นอยู่ที่ดีสะดวกสบาย เพราะผู้ต้องขังชายรักซวยจะได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากเพื่อน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหารการกิน หรือสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ และในบางกรณีก็มีสิ่งตอบแทนคือได้รับเงิน(การตัดไม้) คือ การให้เงินโดยฝากกับบัญชีของเรือนจำ ในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์กันแบบสามีภรณยานั้นก่อนที่จะถึงขั้นการพัฒนาสู่การคบหากันอย่างเปิดเผยนั้นจะมีการกระทำบางอย่างที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติคือการจีบ ถือว่าเป็นการส่งสัญญาณให้ผู้ต้องขังชายรักซวยด้วยกัน รับรู้ถึงความสนใจการเอาใจใส่ดูแลของเพื่อนผู้ต้องขัง ส่วนวิธีการจีบมีหลากหลายวิธี เช่น การใช้แม่สื่อ โดยให้ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมซวยรักซวยด้วยกันเป็นคนติดต่อให้หรือคนส่งข่าวให้ เรียกว่า “ส่งข่าวส่งน้ำ” โดยการส่งสิ่งของอาหารเครื่องใช้ต่างๆ ให้เพื่อแสดงความจริงใจ มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของบงกชมาศเอกเอี่ยม (2538) ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์ รักร่วมเพศมีขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและผ่านเงื่อนไขสำคัญของการยอมรับความหมายประเภททางสังคมแบบรักร่วมเพศมาให้กับตนเอง 4 ขั้นตอน คือ 2.1 ขั้นตอนการเกิดความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากบุคคลอื่น 2.2 ขั้นตอนของการแยกความรู้สึกและการกระทำออกจากเอกลักษณ์ซึ่งเป็นขั้นตอนของบุคคลที่เข้าสู่ภาวะของการสงสัยตนเองว่าจะเป็น “เกย์” แต่เขาไม่สามารถที่จะรับคำนิยามรักร่วมเพศ มาให้กับตนเองได้ ทั้งนี้เพราะคำนิยามดังกล่าวได้ถูกประทับรอยมลทินจากสาธารณะว่าเป็นความผิดปกติหรือความเบี่ยงเบนทางสังคม ดังนั้นผู้รักร่วมเพศจึงต้องพยายามหาเหตุผลต่างๆ เพื่อมาอ้างตนเองถึงการแสดงพฤติกรรมรักร่วมเพศของเขาเพื่อปฏิเสธเอกลักษณ์หรือรอยมลทินทางสังคม 2.3 ขั้นตอนการเปิดเผยตัวบุคคลจะยอมรับกับตนเองว่าเขาคือผู้รักร่วมเพศซึ่งจะสัมพันธ์กับการเข้าสู่โลกของเกย์ ที่ทำให้ผู้รักร่วมเพศได้พบกับบุคคลนัยสำคัญหรือบุคคลอ้างอิงของเขาได้ทดสอบความเป็นผู้รักร่วมเพศของตนเอง และเรียนรู้ถึงความหมายตลอดจนแบบแผนการดำรงชีวิตเกย์ อันถือได้ว่าเป็นเงื่อนไขสำคัญของการก่อตัวของเอกลักษณ์ของรักร่วมเพศ 2.4 ขั้นตอนการยึดมั่นผูกพันต่อเอกลักษณ์ เป็นการตัดสินใจเลือกเอาวิถีชีวิตแบบเกย์ มาเป็นส่วนหนึ่งของแบบแผนในการดำเนินชีวิตโดยไม่อาจจะละทิ้งความรักความผูกพันต่อความสัมพันธ์และเอกลักษณ์รักร่วมเพศจนต้องธำรงรักษาไว้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ต้องขังแต่ละคนนั้นยึดถือแบบการมีความสัมพันธ์กันไปในแนวทางเดียวกัน โดยเลือกรับเอาวิถีชีวิตการใช้ชีวิตของผู้ต้องขังคนอื่นๆ มาเป็นของตนและพัฒนาไปสู่ความสัมพันธ์อันที่สุภาพต่อไป

หลังจากนั้นเมื่อผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมซวยรักซวยตัดสินใจคบกัน ก็เริ่มมีเพศสัมพันธ์กันเพราะจุดมุ่งหมายของผู้ต้องขังชายรักซวยส่วนใหญ่ที่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กัน

ภายหลังจึงมีความรู้สึกว่ามันไม่เป็นเรื่องเสียหายอะไร เมื่อตัดสินใจคบเป็นสามีภรรยาแล้ว ผู้ต้องขังชายรักชายจะคบผู้ต้องขังเพียงคนเดียว เพราะเป็นการป้องกันการเกิดปัญหา โดยเฉพาะปัญหาทะเลาะวิวาท แต่เมื่อมีการย้ายแดน หรือย้ายห้องนอน ความสัมพันธ์นั้นก็จะถูกตัดไป และพยายามหาคู่ใหม่ต่อไป

2.3 สภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมฉันทู้สาวของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ

ปัญหาและอุปสรรคของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ มีดังนี้ คือ

- 1) ปัญหาการทะเลาะวิวาท ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการหึงหวงผู้ต้องขังชายรักชายด้วยกัน 2) ปัญหาโรคติดต่อที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังชายรักชายด้วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า บางคู่ถึงกับไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยเวลามีเพศสัมพันธ์ด้วยกันกับคู่ของตน 3) ปัญหาทางด้านการปกครองของเจ้าหน้าที่ ซึ่งบางครั้งอาจมีการทะเลาะวิวาทถึงขั้นลงมือชกต่อยกันในเรื่องการที่คู่นอนของตนไปมีผู้ต้องขังคนอื่น ทำให้เกิดปัญหาในทางการปกครองของเจ้าหน้าที่ 4) ปัญหาความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชาย คือไม่สามารถที่จะแยกขังผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายไว้ด้วยกัน เนื่องจากจำนวนผู้ต้องขังมีมากเกินไปที่จะแยกขังรวมทั้งไม่สามารถจำแนกผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมแอบแฝงได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุปผา คุณพิโน (2530: 16) กล่าวว่า พฤติกรรมแบบรักร่วมเพศปรากฏได้ 2 ระดับ คือ พฤติกรรมในระดับความคิดและความรู้สึก แต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน นอกจากจะเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า บุคคลเหล่านี้มีความอ่อนไหวในเรื่องความรู้สึกสูงมาก กล่าวคือ ถ้ารักจะรักมาก ถ้าเกลียดก็จะเกลียดมาก การหึงหวงจะรุนแรงมากกว่าบุคคลปกติ นอกจากนี้จะเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึกที่จะรักใคร่ชอบพอกับบุคคลเพศเดียวกันกับที่ตนพึงพอใจ สำหรับพวกรักร่วมเพศชายจะมีความคิดถึงขนาดที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้นั้นอยู่เสมอ และมีการเปลี่ยนคู่นอนมากกว่าพวกรักร่วมเพศหญิง พวกรักร่วมเพศชายส่วนใหญ่สนใจบุคคลที่มีหน้าตาดี บุคลิกดี แต่งกายดี สะอาด

ดังนั้นเห็นว่าปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นภายในเรือนจำของผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมชายรักชายนั้นส่วนใหญ่มิมีเรื่องปัญหาทะเลาะวิวาทในเรื่องการแย่งคู่นอนหรือแฟน โดยเกิดการหึงหวงเพราะเหตุผลที่สนับสนุนในเรื่องที่ว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมชายรักชายจะมีพฤติกรรมการหึงหวงที่รุนแรงไวต่อความรู้สึกมีความอ่อนไหวต่อความรู้สึกและถ้ารักก็รักเลยเกลียดก็เกลียดไปเลยจึงทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1.1 จากการศึกษาผู้วิจัยเสนอแนะเกี่ยวกับผู้ต้องขังชายรักชายเหล่านี้ว่าควรมีการควบคุมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในเรือนจำให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ซึ่งไม่ควรป้องกันโดยไม่ให้มีเพศสัมพันธ์กัน แต่ควรมีวิธีการ คำนะนำต่างๆในการมีเพศสัมพันธ์อย่างถูกวิธีและปลอดภัย

3.1.2 ผู้วิจัยเสนอแนะให้เรือนจำกลางนครปฐม กรมราชทัณฑ์ทำหลักสูตรการฝึกอบรมการฝึกอาชีพด้านต่างๆที่เหมาะสมกับผู้ต้องขังชายรักชาย เช่น การสอนการแต่งหน้า การทำผม เป็นต้น เพื่อผู้ต้องขังเหล่านั้นสามารถนำไปประกอบอาชีพได้หลังจากพ้นโทษไปแล้ว

3.1.3 ผู้วิจัยเสนอแนะให้เรือนจำกลางนครปฐม กรมราชทัณฑ์ จัดให้ผู้ต้องขังเข้าใหม่ทุกคน ได้รับการตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อ HIV เพื่อหาวิธีป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และให้การดูแลรักษาได้อย่างถูกวิธี

3.1.4 เมื่อเรือนจำ จำแนกลักษณะผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ผู้วิจัยเสนอแนะให้เรือนจำ จัดหาสถานที่และห้องขังเป็นการเฉพาะกลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการดูแลปกครองของเจ้าหน้าที่

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยผู้ต้องขังหญิงที่มีพฤติกรรมหญิงรักหญิงในเรือนจำ นำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับผู้ต้องขังชายที่มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ

3.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมชายรักชายของผู้ต้องขังในเรือนจำทั่วประเทศ เพราะจะทำให้ได้นำข้อมูลมาเปรียบเทียบต่อไปในระดับประเทศ

บรรณานุกรม

- จุฑามาศ ศรีพิชิต. วิถีชีวิตร่วมกันเพศและพฤติกรรมที่นำไปสู่เอดส์. กรุงเทพมหานคร : คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2539.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ชวนีย์ จันทน์น้อย. “พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น: กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศเขตการศึกษา 6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาคลินิก มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
- ชลิตา ส่งสัมพันธ์. บทสัมภาษณ์การเมืองเรื่องเพศ. กรุงเทพมหานคร : หนังสือสารคดี, 2541.
- ณัฐยา บุญภักดี. บทความการเมืองเรื่องความหลากหลายทางเพศ. กรุงเทพมหานคร : คอลัมน์เสียงสตรีโพสต์ทูเดย์, 2548.
- พัฒนกานต์ ดวงรัตน์. “บทบาทของการสื่อสารในครอบครัวกับการสื่อสารในครอบครัวกับการตัดสินใจแปลงเพศ.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ธารทิพย์ ศันสลาภรักษ์. “พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 9.” ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาคลินิก มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
- นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์. สาเหตุและผลกระทบทางสุขภาพของการเป็นผู้ชายรักเพศ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.
- นที ชีระโรจนพงศ์. แกะกล่องเกย์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พลอยสีรุ้ง, 2548.
- นัทธี จิตสว่าง. หลักทฤษฎีวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2541.
- บงกชมาศ เอกเอี่ยม. “เกย์ กระบวนการพัฒนาและสร้างเอกลักษณ์รักร่วมเพศ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- บุบผา คุณพิโน. “การศึกษาเจตคติและพฤติกรรมรักร่วมเพศของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2530.
- เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา. “การช่วงชิงอัตลักษณ์ “กะเทย” ในงานคาบาเรต์โชว์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

ประนอม สโรชมาน. “รักร่วมเพศ.” วารสารธรรมศาสตร์, 10 (กันยายน 2524) : 176.

ประภาพรรณ วงศาโรจน์. “กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์รักร่วมเพศในหมู่วัยรุ่น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

ปฐินทร์ นาคสิงห์. “เกย์ กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์และวิถีชีวิตทางเพศ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

พจนาน ธูปแก้ว. “การสื่อสารเพื่อสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผู้รักร่วมเพศชาย : กรณีศึกษาเปรียบเทียบประเทศไทยกับเยอรมนี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

พรุ่ง วงศ์จรัสกุล. “การศึกษาปัญหาของนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

พรเทพ แพรขาว. “ประสบการณ์ชีวิตทางด้านสุขภาพทางเพศของชายรักร่วมเพศเดียวกันในชุมชนอีสาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.

เรือนจำกลางนครปฐม. “รายงานการประชุมคณะกรรมการจำแนกผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครปฐม.” 2548-2552. (อัดสำเนา)

วรพล ชุ่มช่วย. “พฤติกรรมทางเพศของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ ศึกษากรณีเรือนจำกลางคลองเปรม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

วัลลภ ปิยะมโนธรรม. “รักร่วมเพศ.” นิตสาร Image, 12, 1 (ธันวาคม 2531) : 76.

วิภา คำนธ์ารังกุล. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ เครือข่ายสังคมและเพศสัมพันธ์กลุ่มชายขอบชาย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

สมโภชน์ สุขวัฒนา. กามวิถิตาร. กรุงเทพมหานคร : ตำราจิตเวชศาสตร์, 2520.

สมฤดี สงวนแก้ว. “กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์ “กะเทย” ในสังคมมุสลิม.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

สุวัทนา อารีพรรค. การแปลงเพศ. กรุงเทพมหานคร : เวชศาสตร์ร่วมสมัย, 2537.

_____. ความคิดปกติทางจิต ความบกพร่องทางเพศและกามวิปริต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

อัญชนา สุวรรณานนท์. รักประเภทสอง : เชอผิดหรือไร. กรุงเทพมหานคร : สตรีทัศน์ 2, 2527.

อุดมศิลป์ แสงศรีนาม. คู่มือจิตเวชศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, 2528.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง วิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ

ศึกษากรณี : เรือนจำกลางนครปฐม

คำชี้แจง การสัมภาษณ์ครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีพฤติกรรมชายรักชายในเรือนจำ เพื่อนำเสนอ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้สัมภาษณ์ และเป็นข้อมูลสำหรับบุคคลทั่วไป เข้าใจพฤติกรรมของกลุ่มชายรักชายได้ชัดเจนตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะเป็นไปในลักษณะภาพรวม ไม่ระบุชื่อหรือความลับเฉพาะของผู้ใดผู้หนึ่ง จึงขอให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบตามความเป็นจริงและครบถ้วน ผู้สัมภาษณ์จึงขอบันทึกเรื่องราวลงในแบบสัมภาษณ์ด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อนามสกุล.....
2. อายุปี
3. จบการศึกษาชั้นอะไร.....
4. ก่อนเข้าเรือนจำมีอาชีพอะไร.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคดี

5. ต้องโทษคดีอะไร.....
6. มีคู่คดีกี่คน.....
7. มีกำหนดโทษ.....ปี.....เดือน.....วัน.....
8. ต้องโทษจำคุกครั้งที่.....
9. เคยต้องโทษครั้งสุดท้ายคดี.....กำหนดโทษ.....ปี.....เดือน.....ปี
พ้นโทษเมื่อ.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะครอบครัว

10. มีพี่น้องกี่คนคน มีพี่น้องที่เป็นกระเทยหรือทอมหรือไม่.....

คนที่	เพศ	อายุ	อาชีพ	สถานภาพสมรส
1				
2				
3				
4				

11. อาชีพก่อนอยู่เรือนจำ.....

12. ก่อนเข้าเรือนจำ อาศัยอยู่กับใคร.....
 (ถ้าไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ให้บอกเหตุผลด้วย).....
13. มีคนในครอบครัวเป็นเป็นชายรักร่วมเพศหรือไม่.....
14. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่ได้มาจากไหน.....

ตอนที่ 4 วิธีชีวิตหรือรูปแบบการใช้ชีวิตในเรือนจำ

15. วิธีชีวิตดำเนินไปอย่างไร เมื่อเข้ามาสู่เรือนจำ
- ตื่นนอน.....
- รับประทานอาหาร.....
- ต่อจากนั้นทำอะไร.....
- ท่านไปเข้ากลุ่มสมาชิกเมื่อเวลาประมาณ.....ถึง.....
- ทำกิจกรรมอะไรกันบ้าง เช่น ดนตรี กีฬา ฯลฯ
-
16. เคยมีเพศสัมพันธ์หรือไม่
- สมัครใจหรือถูกบังคับ.....
- ช่วงเวลาไหน.....
- มีการใช้ถุงยางอนามัยป้องกันหรือไม่.....
- เปลี่ยนคู่นอนได้อะไรตอบแทนหรือเปล่า.....
- มีปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทหรือไม่.....
- เคยเจ็บป่วยจากการมีเพศสัมพันธ์หรือไม่.....
- มีปัญหาด้านชีวิตความเป็นอยู่หรือไม่
- รู้สึกอย่างไร (พอใจ เสียใจ มีปมด้อยฯ).....
17. มีคู่เพศสัมพันธ์ที่จัดว่าเป็นคู่ประจำหรือไม่.....
- รู้สึกหึงหวงคู่ประจำหรือไม่.....

ตอนที่ 5 กระบวนการเข้าสู่ความสัมพันธ์กลุ่ม

18. เล่าขั้นตอนการเป็นสมาชิกของกลุ่ม
- มีวิธีการอย่างไร ใครชักนำ.....
- เปลี่ยนคู่นอนบ่อยหรือเปล่า.....
- ตนเป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับ.....
- เคยชักชวนเพื่อนเข้ากลุ่มหรือเป็นคู่นอนเราไหม.....
- สมาชิกในกลุ่มทำอย่างเดียวกันหรือไม่

19. กลุ่มมีข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือไม่

.....

20. ถ้าสมาชิกในกลุ่มทำผิดกฎ มีข้อลงโทษหรือไม่

.....

21. กิจกรรมในกลุ่มมีอะไรบ้าง

.....

22. มีความรู้สึกว่าคุณเป็นชายรักร่วมเพศตั้งแต่อายุเท่าไร.....ปี

ในตอนนั้นมีความรู้สึกอย่างไร(เกลียดผู้ชาย กลัวผู้ชาย).....

23. มีความรู้สึกอย่างไรที่เป็นชายรักร่วมเพศ/.....

24. มีความรู้สึกว่าคุณแตกต่างจากคนทั่วไปหรือไม่.....

25. เคยคิดเสียใจหรือไม่ที่กลายเป็นชายรักร่วมเพศ.....

26. คิดว่าสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ตนเองเป็นชายรักร่วมเพศคืออะไร.....

ตอนที่ 6 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมผู้สาวของกลุ่มชายรักชายในเรือนจำ

27. การดำเนินชีวิตในเรือนจำ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง

.....

28. คิดว่าในสังคมผู้ต้องขังด้วยกันมองกลุ่มชายรักร่วมเพศอย่างไร(ไม่สนใจ คุณ รังเกลียด
 เฉยๆ)

29. เคยมีปัญหารื่องหึงหวงหรือทะเลาะวิวาทบ้างไหม

มาจากสาเหตุอะไร.....

30. มีความรู้สึกพอใจหรือเป็นสุขกับสภาพที่เป็นอยู่ทุกวันนี้เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำ
 เพียงใด.....

.....

ขอขอบคุณอย่างยิ่งสำหรับการให้สัมภาษณ์ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์

พุทธศักราช 2479

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร)

ลงวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2478

อาทิตย ทิพอาภาเจ้าพระยามรราช

พล.อ.เจ้าพระยาพิชัยนาทโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2479

เป็นปีที่ 3 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายการราชทัณฑ์เพื่อให้เหมาะสมแก่กาลสมัยจึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติราชทัณฑ์พุทธศักราช 2479"

มาตรา 2* ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ภายหลัง 4 เดือนนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา*[รก.2479/46/775/29 พฤศจิกายน 2479]

มาตรา 3 ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ ร.ศ.120 กับทั้งบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะมีข้อความแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

(1) "เรือนจำ" หมายความว่า ที่ซึ่งใช้ควบคุมกักขังผู้ต้องขังกับทั้งสิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกัน และให้หมายความรวมถึงตลอดถึงที่อื่นใดซึ่งรัฐมนตรีได้กำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษาวางอาณาเขตไว้โดยชัดเจน

(2) "ผู้ต้องขัง" หมายความว่า รวมตลอดถึงนักโทษเด็ดขาด คนต้องขังและคนฝาก

(3)* "นักโทษเด็ดขาด" หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุด และหมายความรวมถึงบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้ลงโทษด้วย

- (4) "คนต้องขัง" หมายความว่า บุคคลที่ถูกขังไว้ตามหมายขัง
- (5) "คนฝาก" หมายความว่า บุคคลที่ถูกฝากให้ควบคุมไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นโดยไม่มีหมายอาญา
- (6) "นักโทษพิเศษ" หมายความว่า นักโทษเด็ดขาดซึ่งส่งไปอยู่ทัณฑนิคมตามพระราชบัญญัตินี้
- (7) "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงซึ่งบังคับบัญชาการราชทัณฑ์
- (8) "อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมราชทัณฑ์
- *[ความใน (3) ของมาตรา 4 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 3)พ.ศ.2522]
- มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับถึงเรือนจำทหาร

ลักษณะ 1

เรือนจำ

หมวด 1

ข้อความทั่วไป

มาตรา 6 รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดประเภทหรือชั้นของเรือนจำหรือสั่งให้จัดอาณาเขตภายในเรือนจำออกเป็นส่วน ๆ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงประเภท ชั้น เพศของผู้ต้องขังหรือความประสงค์ในการอบรมผู้ต้องขังด้วย

มาตรา 7 บุคคลภายนอกซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเรือนจำเพื่อกิจธุระที่ดีเยี่ยม ผู้ต้องขังที่ดี เพื่อประโยชน์อย่างอื่นที่ดี จักต้องปฏิบัติตามข้อบังคับซึ่งอธิบดีได้ตั้งและประกาศไว้โดยเปิดเผย

หมวด 2 การรับตัวผู้ต้องขัง

มาตรา 8 เจ้าพนักงานเรือนจำจะไม่รับบุคคลใดๆ ไว้เป็นผู้ต้องขังในเรือนจำ เว้นแต่จะได้รับหมายอาญาหรือเอกสารอันเป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ

มาตรา 9 ถ้าผู้ต้องขังมีเด็กอายุต่ำกว่าสิบหกปีอยู่ในความดูแลของตนติดมาซึ่งเรือนจำ และปรากฏว่าไม่มีผู้ใดจะเลี้ยงดูเด็กนั้น จะอนุญาตให้เด็กนั้นอยู่ในเรือนจำภายใต้บังคับเงื่อนไขดังระบุไว้ในข้อบังคับที่อธิบดีตั้งขึ้นหรือจะส่งไปยังสถานที่อื่นใดอันได้จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษเพื่อการนี้ก็ได้ บัพัญญูในวรรคก่อนให้ใช้บังคับแก่เด็กที่เกิดในเรือนจำด้วย

มาตรา 10 ให้แพทย์ตรวจอนามัยของผู้ที่ถูกรับตัวเข้าไว้ใหม่หนึ่ง ให้เจ้าพนักงานเรือนจำตรวจและบันทึกข้อความเกี่ยวแก่ลักษณะแห่งความผิดที่ผู้นั้นได้กระทำ ตำนานรูปพรรณ ความแข็งแรงแห่งร่างกายและความสามารถทางสติปัญญา กับข้อความอื่น ๆ ตามข้อบังคับที่อธิบดีได้ตั้งขึ้นไว้เมื่อเจ้าพนักงานเรือนจำร้องขอ ให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองผู้มีอำนาจทำการสอบสวนหรือสืบสวนการกระทำผิดอาญาส่งรายงานแสดงประวัติของผู้ต้องขังให้แก่เจ้าพนักงานเรือนจำ

หมวด 3 การแยกและย้ายผู้ต้องขัง

มาตรา 11 รัฐมนตรีมีอำนาจแยกประเภทหรือชั้นของผู้ต้องขังและวางเงื่อนไขในการย้ายจากประเภทหรือชั้นหนึ่งไปยังอีกประเภทหรือชั้นหนึ่งโดยวิธีเลื่อนขึ้นหรือลดลงตลอดจนปฏิบัติการต่าง ๆ สำหรับผู้ต้องขังคนต้องขังและคนฝากให้แยกขังไว้ต่างหากจากนักโทษเด็ดขาดเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา 12 การย้ายผู้ต้องขังจากเรือนจำหนึ่งไปยังอีกเรือนจำหนึ่งนั้นให้เป็นไปตามคำสั่งของอธิบดี

หมวด 4

อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำ

มาตรา 13 รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำในส่วนที่เกี่ยวข้องแก่การงานและความรับผิดชอบตลอดจนเงื่อนไขที่จะปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่นั้น

มาตรา 14 ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังเว้นแต่

- (1) เป็นบุคคลที่น่าจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น
- (2) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตไม่สมประกอบอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อผู้อื่น
- (3) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม
- (4) เมื่อถูกคุมตัวไปนอกเรือนจำ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องใช้เครื่องพันธนาการ

(5) เมื่อรัฐมนตรีสั่งว่าเป็นการจำเป็นจะต้องใช้เครื่องพันธนาการเนื่องจากสภาพของเรือนจำหรือสภาพการณ์ของท้องถิ่นภายใต้บังคับอนุมาตรา (4) และ (5) แห่งมาตรานี้ ให้พัศดีเป็นเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังและที่จะเพิกถอนคำสั่งนั้น

มาตรา 15 รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดชนิดอาวุธที่เจ้าพนักงานเรือนจำจะพึงใช้ และวางเงื่อนไขในการถือหรือมีอาวุธนั้น ๆ

มาตรา 16 เจ้าพนักงานเรือนจำอาจใช้อาวุธนอกจากอาวุธปืนแก่ผู้ต้องขังได้ในกรณีต่อไปนี้

- (1) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องขังกำลังหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี และไม่มีทางจะป้องกันอย่างอื่นนอกจากใช้อาวุธ
- (2) เมื่อผู้ต้องขังหลายคนก่อความวุ่นวายหรือพยายามใช้กำลังเปิดหรือทำลายประตู รั้ว หรือกำแพงเรือนจำ
- (3) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องขังจะใช้กำลังกายทำร้ายเจ้าพนักงานหรือผู้อื่น

มาตรา 17 เจ้าพนักงานเรือนจำอาจใช้อาวุธปืนแก่ผู้ต้องขังได้ในกรณีต่อไปนี้

- (1) ผู้ต้องขังไม่ยอมวางอาวุธ เมื่อเจ้าพนักงานสั่งให้วาง
- (2) ผู้ต้องขังที่กำลังหลบหนีไม่ยอมหยุด ในเมื่อเจ้าพนักงานสั่งให้หยุดและไม่มีทางอื่นที่จะจับกุมได้
- (3) ผู้ต้องขังตั้งแต่สามคนขึ้นไป ก่อการวุ่นวายหรือพยายามใช้กำลังเปิดหรือทำลายประตู รั้ว หรือกำแพงเรือนจำหรือใช้กำลังกายทำร้ายเจ้าพนักงานหรือผู้อื่น และไม่ยอมหยุด

ในเมื่อเจ้าพนักงานสั่งให้หยุดถ้ามีเจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีอำนาจเหนือตนอยู่ในที่นั้นด้วย จะใช้อาวุธปืนได้ก็ต่อเมื่อได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานผู้นั้นแล้วเท่านั้น

มาตรา 18 ในกรณีเหตุฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องขัง ถ้าเจ้าพนักงานเรือนจำไม่สามารถจะย้ายผู้ต้องขังไปควบคุมไว้ ณ ที่อื่นได้ทันเวลาที่ จะปล่อยผู้ต้องขังไปชั่วคราวก็ได้แต่ผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยไปนั้นต้องกลับมาเรือนจำ หรือรายงานตนยัง สถานีตำรวจ หรือที่ว่าการอำเภอภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่ปล่อยไป และปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานที่นั้น ๆ ถ้าผู้ต้องขังที่ปล่อยไปละเลยไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวนี้ ให้ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนีการควบคุม เว้นแต่จะมีข้อแก้ตัวอันควร

มาตรา 19 ในการจับกุมผู้หลบหนีภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่หนีไป เจ้าพนักงานเรือนจำอาจใช้อำนาจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15 ถึง 17 แห่งพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลมเมื่อสิ้นกำหนดเวลานี้แล้ว จะใช้อำนาจเช่นนั้นต่อไปมิได้ แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัดอำนาจของเจ้าพนักงานเรือนจำในอันที่จะจัดการจับกุมผู้หลบหนีโดยประการอื่น

มาตรา 20 ถ้าผู้ต้องขังได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือถึงตาย ในขณะที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำทำการตามหน้าที่ดังกล่าวไว้ในหมวดนี้ให้นำบทบัญญัติมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 21 เจ้าพนักงานเรือนจำผู้ใช้อำนาจที่ได้ให้ไว้ในหมวดนี้โดยสุจริตและตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ ไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่งหรืออาญาในผลแห่งการกระทำของตน

หมวด 5

การงาน

มาตรา 22 นักโทษเด็ดขาดต้องทำงานตามคำสั่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ

มาตรา 22 ทวิ* ในกรณีที่เจ้าพนักงานเรือนจำสั่งให้นักโทษเด็ดขาดออกไปทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งไม่น้อยกว่าสามคนเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดซึ่งเหลือโทษจำคุกไม่เกินสองปี เพื่อทำงานสาธารณะตามมาตรานี้ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษในลักษณะความผิดดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในข่ายได้รับการพิจารณาคัดเลือกตามวรรคหนึ่ง

(1) ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

- (2) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร
- (3) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร
- (4) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

ลักษณะของงานสาธารณะ การแต่งตั้งกรรมการ การส่งและการจัดส่งนักโทษ เด็ดขาดออกไปทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

*[มาตรา 22 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2523]

มาตรา 23 คนต้องขังและคนฝากต้องทำงานแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับความสะอาดหรืออนามัยของตน หรือการสุขาภิบาลในส่วนใดส่วนหนึ่งแห่งเรือนจำคนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาอาจต้องทำงานเพื่อยังการบำรุงรักษาเรือนจำให้ดียิ่งขึ้นผู้ต้องขังคนใดสมัครเข้าทำงานอย่างอื่น ก็อาจอนุญาตให้ทำได้

มาตรา 24 การงานที่ผู้ต้องขังได้ทำไปแล้วนั้นอาจคำนวณเป็นราคาส่งตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 25 ผู้ต้องขังไม่มีสิทธิจะได้ค่าจ้าง แต่กฎกระทรวงที่กล่าวไว้ในมาตราก่อนอาจกำหนดให้แบ่งรายได้ อันเกิดจากการงานของผู้ต้องขังโดยหักค่าใช้จ่ายออกเสียก่อนให้เป็นรางวัลแก่ผู้ต้องขังและเจ้าพนักงานเรือนจำ

มาตรา 26 ถ้าผู้ต้องขังได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือถึงตาย ในขณะที่ทำการตามหน้าที่อันอาจเป็นอันตรายต่อความปลอดภัย หรือชีวิตของผู้ต้องขังดังระบุไว้ในกฎกระทรวงก็ให้ได้รับรางวัลเป็นจำนวนตามแต่เจ้ากระทรวง

จะวินิจฉัย โดยพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์แห่งกรณี รางวัลเช่นว่านี้ถ้าผู้ต้องขังตายให้จ่ายแก่ผู้รับมรดก

หมวด 6

การศึกษาและการอบรม

มาตรา 27 อธิบดีมีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาและการอบรมผู้ต้องขัง

มาตรา 28 บรรดาเครื่องอุปกรณ์ในการศึกษาและการอบรม เช่นเครื่องมือ เครื่องใช้ สมุดหนังสืออื่นนั้น รัฐบาลจะเป็นผู้จัดหาให้ แต่ผู้ต้องขังจะนำของตนเองมาใช้ก็ได้เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว

หมวด 7

อนามัยและสุขภาพ

มาตรา 29 ให้ผู้ต้องขังที่ป่วยเจ็บหรือเป็นหญิงมีครรภ์ได้รับการรักษาพยาบาลตามควร

มาตรา 30 เมื่อแพทย์ผู้ควบคุมการอนามัยของผู้ต้องขังยื่นรายงานแสดงความเห็นว่าผู้ต้องขังคนใดป่วยเจ็บและถ้าคงรักษาพยาบาลอยู่ในเรือนจำจะไม่ทุเลาดีขึ้น อธิบดีจะอนุญาตให้ผู้ต้องขังคนนั้นไปรักษาตัวในสถานที่อื่นใดนอกเรือนจำโดยมีเงื่อนไขอย่างใดแล้วแต่จะเห็นสมควรก็ได้ในกรณีดังกล่าวมาในวรรคก่อน มิให้ถือว่าผู้ต้องขังนั้นพ้นจากการคุมขังและถ้าผู้ต้องขังไปเสียจากสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตให้ไปอยู่รักษาตัว ให้ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนีการควบคุม

หมวด 8

วินัย

มาตรา 31 ผู้ต้องขังจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของเรือนจำ

มาตรา 32 นักโทษเด็ดขาดคนใดแสดงให้เห็นความประพฤติดี มีความอุตสาหะ ความก้าวหน้าในการศึกษาและทำงานเกิดผลดี หรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ อาจได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

- (1) ให้ความสะดวกในเรือนจำตามที่อธิบดีกำหนดไว้ในข้อบังคับ
- (2) เลื่อนชั้น
- (3) ตั้งให้มีตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำ
- (4) ลาไม่เกินสี่วันในคราวหนึ่ง โดยไม่รวมเวลาที่ต้องใช้ในการเดินทางเข้าด้วย เมื่อมีความจำเป็นเห็นประจักษ์เกี่ยวกับกิจธุระสำคัญหรือกิจการในครอบครัว แต่ห้ามมิให้ออกไปนอกราชอาณาจักรสยาม และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีได้กำหนดไว้ ระยะเวลาที่อนุญาตให้ลานี้มีให้หักออกจากการคำนวณกำหนดโทษ
- (5) พักการลงโทษภายใต้บังคับเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ แต่การพักลงโทษนี้จะพึงกระทำได้ต่อเมื่อนักโทษเด็ดขาดได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้นหรือไม่น้อยกว่าสิบปีในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต และ

ระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นให้กำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินกว่ากำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่

(6)* ลดวันต้องโทษจำคุกให้เดือนละไม่เกินห้าวันตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่การลดวันต้องโทษจำคุกจะพึงกระทำได้ต่อเมื่อนักโทษเด็ดขาดได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือไม่น้อยกว่าสิบปีในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา

(7)* ในการลดวันต้องโทษตาม (6) ให้มีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนของกรมราชทัณฑ์ กรมตำรวจ กรมอัยการ กรมประชาสงเคราะห์ และจิตแพทย์จากกรมการแพทย์เป็นผู้พิจารณาโดยมติเสียงส่วนมาก

(8)* นักโทษเด็ดขาดที่ส่งออกไปทำงานสาธารณะนอกเรือนจำตามมาตรา 22 ทวิ ให้ได้ลดวันต้องโทษจำคุกลงอีกไม่เกินจำนวนวันที่ทำงานสาธารณะนั้นและอาจได้รับรางวัลด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

*[ความใน (6) และ (7) เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2)พ.ศ.2520 และความใน (8) แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 4)พ.ศ.2523

มาตรา 33 ให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อจากบุคคลภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากทนายตามความที่บัญญัติไว้ในมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ภายใต้ข้อบังคับที่อธิบดีวางไว้

มาตรา 34 ภายใต้บังคับบทบัญญัติในภาค 7 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยอภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา และลดโทษผู้ต้องขังยังมีสิทธิในอันที่จะยื่นคำร้องทุกข์ หรือเรื่องราวใด ๆ ต่อเจ้าหน้าที่เรือนจำ อธิบดี รัฐมนตรี หรือทูตเกล้า ๆ ถวายฎีกาต่อพระมหากษัตริย์ได้ตามที่รัฐมนตรีกำหนดไว้

มาตรา 35 เมื่อผู้ต้องขังคนใดกระทำผิดวินัย ให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีหน้าที่พิจารณาโดยต้องแท้ แล้วลงโทษสถานหนึ่งสถานใดหรือหลายสถาน ดังต่อไปนี้

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) งดการเลื่อนชั้นโดยมีกำหนดเวลา
- (3) ลดชั้น
- (4) ตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อไม่เกินสามเดือน เว้นไว้แต่ในกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- (5) ลดหรืองดประโยชน์และรางวัลทั้งหมดหรือแต่บางส่วนบางอย่าง
- (6) ขังเดี่ยวไม่เกินสามเดือน

(7) ช่างห้องมืดไม่มีเครื่องหลับนอนไม่เกินสองวันในสัปดาห์หนึ่งโดยความเห็นชอบของแพทย์

(8) เชี่ยนคราวหนึ่งไม่เกินยี่สิบทีในความควบคุมของแพทย์ แต่ห้ามเชี่ยนคราวต่อไป เว้นแต่จะล่วงพ้นเวลาสามสิบวันจากวันเชี่ยนคราวที่แล้วถ้าผู้ต้องขังเป็นหญิงห้ามเชี่ยน

(9)* คัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา 32 (6) ในกรณีและเงื่อนไขอย่างใดจะลงโทษคงระบุไว้ข้างต้นให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

*[ความใน (9) แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2520]

มาตรา 36 ถ้าปรากฏว่าผู้ต้องขังที่จะได้รับโทษดังว่ามาในมาตราก่อนนั้นป่วยเจ็บ หรือมีเหตุอันควรอย่างอื่นใดซึ่งจะต้องยกขึ้นพิจารณา จะงดการลงโทษนั้นไว้ก่อนก็ได้หนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนการลงโทษอย่างใด ๆ เสียได้เมื่อมีเหตุสมควร แต่ต้องได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการเรือนจำ

มาตรา 37 ในกรณีที่ผู้ต้องขังได้กระทำความผิดอาญาขึ้นภายในเรือนจำ และความผิดนั้นเป็นเพียงลหุโทษ หรือความผิดต่อมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัตินี้ก็ดี ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ทรัพย์สินของเรือนจำก็ดี ฐานพยายามจะหลบหนีก็ดี แทนที่จะนำเรื่องขึ้นเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการสอบสวนหรือฟ้องร้องตามกฎหมาย ให้ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้

ข้อความตามมาตรา 37 นี้ไม่ตัดสิทธิของเอกชนที่จะเป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งดังบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด 9

ทรัพย์สินของผู้ต้องขัง

มาตรา 38 ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่า ทรัพย์สินชนิดใดผู้ต้องขังอาจ หรือไม่อาจนำเข้ามา หรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำ กับทั้งการเก็บรักษาให้ความปลอดภัย และคืนทรัพย์สินนั้น ๆ

มาตรา 39 ทรัพย์สินซึ่งผู้ต้องขังนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาตเพื่อการนั้น โดยชอบจากเจ้าพนักงานเรือนจำ ถ้าเป็นสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา 38 ให้รับเป็นของแผ่นดิน ถ้าเป็นสิ่งมีสภาพเป็นของสละเสียได้หรือเป็นของอันตราย หรือโสโครก ให้เจ้าพนักงานเรือนจำทำลายเสียสิ่งของอันจะเก็บรักษาไว้ในเรือนจำไม่ได้เนื่องจากขนาด น้ำหนักหรือสภาพ และ

ผู้ต้องขังไม่สามารถจะฝากไว้แก่บุคคลภายนอกได้นั้น อาจทำลายหรือขายทอดตลาดเสียได้ เงินที่ขายได้นั้นให้เก็บไว้ให้แก่ผู้ต้องขัง

มาตรา 40 ทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่ตกค้างอยู่ในเรือนจำ ให้รับเป็นของแผ่นดินเสีย ในกรณีดังต่อไปนี้

1. ผู้ต้องขังหลบหนีพ้นกำหนดหนึ่งปี นับจากวันหลบหนี
2. ผู้ต้องขังถูกปล่อยตัวแล้วไม่รับทรัพย์สินหรือรางวัลของตนไปภายในกำหนดสามเดือนนับจากวันปล่อยตัว

หมวด 10

การปล่อยและพักการลงโทษ

มาตรา 41 ในกรณีที่ผู้ต้องขังถึงกำหนดปล่อยป่วยหนัก ไม่สามารถไปจากเรือนจำได้ และขออนุญาตอยู่รักษาตัวในเรือนจำต่อไป ให้ผู้บัญชาการเรือนจำใช้ดุลพินิจอนุญาตตามคำขอนั้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องรายงานให้อธิบดีทราบ

มาตรา 42 นักโทษเด็ดขาดที่ถูกปล่อยพ้นโทษไปนั้นมีสิทธิได้รับใบสำคัญในการปล่อย

มาตรา 43* นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการพักการลงโทษตามมาตรา 32

(5) หรือนักโทษเด็ดขาดซึ่งได้ลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา 32 (6) หรือ

(8) และถูกปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้น ต้องปฏิบัติตนโดยเคร่งครัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับความประพฤติของตนถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นข้อหนึ่งข้อใดนักโทษเด็ดขาดผู้นั้นอาจถูกจับมาอีกโดยมิต้องมีหมายจับหรือหมายจำคุกและนำกลับเข้าจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ และให้ผู้มีอำนาจสั่งการพักการลงโทษตามมาตรา 32 (5) หรือการลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา 32 (6) หรือ (8) สั่งถอนการพักการลงโทษหรือถอนการลดวันต้องโทษจำคุกที่ยังเหลืออยู่ และจะลงโทษทางวินัยอีกด้วยก็ได้

*[มาตรา 43 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2523]

หมวด 11

การตรวจเรือนจำ

มาตรา 44 รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งคณะกรรมการเรือนจำ และกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในการตรวจพิจารณากิจการของเรือนจำและให้คำแนะนำแก่เจ้าพนักงานเรือนจำ คณะกรรมการนี้มีจำนวนไม่เกินห้านาย ซึ่งจะได้แต่งตั้งจาก

- (1) ข้าราชการตุลาการสังกัดกระทรวงยุติธรรม
- (2) ข้าราชการสังกัดกระทรวงธรรมการ
- (3) ข้าราชการสังกัดกระทรวงเกษตรธิการ
- (4) ข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลัง
- (5) ข้าราชการสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ
- (6) เจ้าพนักงานแพทย์
- (7) เจ้าพนักงานอัยการ และ
- (8) ข้าราชการหรือบุคคลอื่น ตามแต่รัฐมนตรีจะเห็นสมควร

หมวด 12

ความผิดเกี่ยวกับเรือนจำ

มาตรา 45 ผู้ใดเข้าไปในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ดี หรือ บังอาจรับจากหรือส่งมอบแก่ผู้ต้องขัง นำเข้ามาหรือเอาออกไปจากเรือนจำซึ่งเงินหรือสิ่งของ ต้องห้ามโดยทางใด ๆ อันฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับของเรือนจำก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำถ้าผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรือนจำหรือกรมราชทัณฑ์ให้เพิ่มโทษเป็นทวีคูณเงินและสิ่งของ ต้องห้ามที่นำเข้ามาในเรือนจำโดยฝ่าฝืนบทมาตรานี้ให้รับเป็นของแผ่นดิน

มาตรา 46 บุคคลใดได้รับมอบหมายโดยข้อสัญญาให้กระทำการงานของเรือนจำและได้รับผู้ต้องขังไว้ในความควบคุมเพื่อทำการงานนั้น กระทำให้ผู้ต้องขังหลบหนีไปโดยเจตนาหรือประมาท ให้ถือว่ามีความผิดตามมาตรา 168 และ 169 แห่งกฎหมายลักษณะอาญา แล้วแต่กรณี

ลักษณะ 2

ทัศนนิคม

มาตรา 47 รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งทัศนนิคม เพื่อควบคุมและดำเนินการฝึกอบรมนักโทษ เด็ดขาดในชั้นถัดจากเรือนจำต่อไป และมีอำนาจที่จะยุบเลิกทัศนนิคมนั้นการตั้งและยุบทัศนนิคม ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในการประกาศตั้งให้กำหนดเขตของทัศนนิคมไว้โดยชัดเจน

มาตรา 48 นักโทษเด็ดขาดคนใดมีคุณสมบัติดังจะกล่าวต่อไปนี้ อาจถูกส่งไปอยู่ทัศนนิคม

(1) เป็นผู้ประพฤติดี

(2) มีความอดสาหะ

(3) มีความสามารถโดยแสดงให้เห็นผลดีในการศึกษาและการงานนักโทษ เด็ดขาดเช่นนี้ต้องรับโทษในเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของกำหนดโทษ แต่โทษที่เหลือ ต้องไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือถ้าเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตต้องรับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าเจ็ดปี

มาตรา 49 นักโทษพิเศษอาจได้รับอนุญาตให้นำสามี ภริยา ญาติสืบสายโลหิตโดยทางตรงลงมา หรือตรงขึ้นไปอยู่ร่วมด้วยก็ได้บุคคลดังกล่าวมาในวรรคก่อน เมื่อขณะอยู่ในทัศนนิคมต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของทัศนนิคมนั้น ๆ

มาตรา 50 นักโทษพิเศษอาจได้รับอนุญาตให้หาประโยชน์บนที่ดินแปลงใดแปลงหนึ่ง ซึ่งได้จัดไว้ เพื่อการนั้นเป็นการชั่วคราวโดยเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควร และอาจได้รับเครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องอุปโภคอย่างอื่นตามที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อทำการเพาะปลูกบนที่ดินนั้น

มาตรา 51 ครอบครัวของนักโทษพิเศษนั้นอาจได้รับเครื่องนุ่งห่มและเครื่องยังชีพอย่างอื่นที่จำเป็นมีปริมาณโดยควร

มาตรา 52 ค่าเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปโภคอย่างอื่นตามมาตรา 50 กับค่าเครื่องนุ่งห่มและเครื่องยังชีพตามมาตรา 51 ให้หักใช้จากผลประโยชน์ที่นักโทษพิเศษหรือครอบครัวของนักโทษผู้นั้นทำได้จากการงานในทัศนนิคม

มาตรา 53 นักโทษพิเศษอาจได้รับส่วนแบ่งจากราคาขายพืชผลที่ดินได้เพาะปลูกหรือประกอบขึ้นโดยหัตถกรรมหรือกระทำขึ้นด้วยประการอื่น

มาตรา 54 นักโทษพิเศษผู้ได้กระทำหน้าที่พิเศษดังกำหนดไว้ในกฎกระทรวงอาจได้รับเบี้ยเลี้ยงรายเดือนเป็นรางวัลตามจำนวนซึ่งรัฐมนตรีจะได้กำหนดให้

มาตรา 55 ทัณฑนิคมใดดำเนินไปถึงขนาดที่ควรยกเป็นนิติบุคคลให้ตั้งขึ้นเป็นคณาภิบาลโดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีสภาพเป็นทบวงการเมืององค์การ ข้าราชการ และการยุบเลิกคณาภิบาลให้ตราออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 56 ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในลักษณะนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยเรือนจำมาใช้บังคับแก่ทัณฑนิคมและคณาภิบาลด้วยโดยอนุโลม แต่ให้ นักโทษพิเศษได้รับความยกเว้นไม่ต้องรับโทษดังบัญญัติไว้ในมาตรา 35 อนุมาตรา (7) และ(8)

มาตรา 57 นักโทษพิเศษกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะส่งตัวไปยังเรือนจำก็ได้

ลักษณะ 3

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา 58 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พ.อ. พลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

กฎกระทรวงมหาดไทย

ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2547) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์

พุทธศักราช 2479

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 มาตรา 38 และมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 และมาตรา 48 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความในข้อ 1 และข้อ 2 แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามในตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 (ฉบับที่ 3) และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 1 เรือนจำแบ่งออกเป็นประเภท ดังนี้

- (ก) เรือนจำกลาง
- (ข) เรือนจำส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วยเรือนจำจังหวัด และเรือนจำอำเภอ
- (ค) เรือนจำพิเศษหรือทัณฑสถาน
- (ง) เรือนจำชั่วคราว

ข้อ 2 การคุมขังผู้ต้องขัง

- (ก) เรือนจำกลาง ปกติรับคุมขังผู้ต้องขังที่มีคำพิพากษาแล้วและนักโทษเด็ดขาด
- (ข) เรือนจำส่วนภูมิภาค ปกติรับคุมขังผู้ต้องขังที่เป็นคนฝากผู้ต้องขังระหว่างคดีและนักโทษเด็ดขาด

(ค) เรือนจำพิเศษหรือทัณฑสถาน ปกติรับคุมขังผู้ต้องขังเฉพาะแต่ละประเภท เช่น หญิง คนวัยหนุ่ม เด็ก คนชรา หรือพิการทุพพลภาพ คนป่วย หรือผู้ต้องขังประเภทเดียวกับเรือนจำส่วนภูมิภาค ซึ่งในพื้นที่นั้นไม่มีเรือนจำส่วนภูมิภาคตั้งอยู่

(ง) เรือนจำชั่วคราว ปกติจัดตั้งขึ้นและรับคุมขังผู้ต้องขังเฉพาะกรณีตามที่รัฐมนตรีกำหนด อำนาจในการคุมขังผู้ต้องขังเรือนจำแต่ละเรือนจำให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี

ข้อ 2 ให้ยกเลิกข้อ 3 แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 (ฉบับที่ 3)

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 127 แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 127 สิ่งของต่อไปนี้ ห้ามมิให้นำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำ

- (1) ยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารระเหย
- (2) สุราหรือของเมาอย่างอื่น
- (3) อุปกรณ์สำหรับเล่นการพนัน
- (4) เครื่องมืออันเป็นอุปกรณ์ในการหลบหนี
- (5) อาวุธ เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธ

ปืน

- (6) ขงเน่าเสียหรือของมีพิษต่อร่างกาย
- (7) น้ำมันเชื้อเพลิง
- (8) สัตว์มีชีวิต
- (9) เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ หรือเครื่องมือสื่อสารอื่น รวมทั้ง

อุปกรณ์สำหรับสิ่งของดังกล่าว

(10) วัตถุ เอกสาร หรือสิ่งพิมพ์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเสื่อมเสียต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องขังคนใดนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำซึ่งสิ่งของต้องห้าม ให้รายงานผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณาสั่งการ”

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 133 แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 และให้ใช้ความต่อไปนี้

ข้อ 133 สิ่งของต้องห้ามซึ่งระบุไว้ในส่วนที่ 8 นั้น บังคับถึงบุคคลอื่นนอกจากผู้ต้องขังด้วย

ความในวรรคหนึ่งไม่บังคับถึงสิ่งของซึ่งไว้เพื่อใช้ในราชการ

ข้อ 5 การคุมขังผู้ต้องขังของแต่ละเรือนจำตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองในพระราชอำนาจ มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 (ฉบับที่ 3) ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยการนี้ใช้บังคับ

*หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 (ฉบับที่ 3)

ได้กำหนดประเภทเรือนจำและอำนาจการคุมขังของแต่ละเรือนจำไว้อย่างจำกัด ไม่สามารถคุมขังผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูงไว้ในเรือนจำบางแห่งซึ่งปัจจุบันได้รับการพัฒนา หรือก่อสร้างให้มีความมั่นคงแข็งแรงสามารถคุมขังผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูงได้ อันเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานราชทัณฑ์ สมควรกำหนดประเภทเรือนจำและอำนาจการคุมขังผู้ต้องขังของเรือนจำแต่ละเรือนจำเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับปัจจุบันมีผู้ต้องขังในเรือนจำบางแห่งใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ หรือเครื่องมือสื่อสารอื่นเป็นสื่อของต้องห้ามนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำด้วย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2547

พงศ์เทพ เทพกาญจนา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สมพิศ ปิ่นตบแต่ง
ที่อยู่	76 ม.2 ต. แหยมบัว อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม 73120
ที่ทำงาน	เรือนจำกลางนครปฐม 5 ถ.หน้าพระ ต.พระปฐมเจดีย์ อ. เมืองนครปฐม จ. นครปฐม 73000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
พ.ศ. 2551	ศึกษาต่อระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2535	ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ นครชัยศรี กระทรวงศึกษาธิการ อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2541	เรือนจำกลางสมุทรปราการ กรมราชทัณฑ์ ตำแหน่ง นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ 3
ปัจจุบัน	เรือนจำกลางนครปฐม กรมราชทัณฑ์ ตำแหน่ง นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพชำนาญการ